

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΥΝΕΦΕΡΑ ΜΑΘΗΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΑΓΙΑΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΥΠΟ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΤΑΡΑΓΚΑ

Τῆ συμπίσει διαφόρων λογίων.

ΕΤΟΣ ΕΚΤΟΝ. — ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΚΟΜΕΝΩΝ

Η ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΑ ΘΕΟΔΩΡΑ, ιστορική μελέτη. — ΑΤΤΙΚΑΙ ΝΥΚΤΕΣ, Πογγαλίαν ἢ Γαλάτεια [δρᾶμα]. ΣΟΛΟΜΩΝ ΓΕΣΝΕΡΟΣ [βιογραφία] — ΠΕΡΙ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ [προσλαλιὰ ἀπαγγελθεῖσα ἐν τῷ ἐν Μεγαστρῆ Σολλόγω]. — ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ ΔΟΥΔΟΒΙΚΟΥ ιδ'. [κατὰ Βολταῖρον]. — ΑΡΑΒΙΚΑ ΦΕΡΜΗΝ ΜΙΓΔΗΝ. — ΠΕΡΙ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΣ — Μαθηματικὴ χρονολογία. — Η ΖΗΛΟΥΣΙΑ [διήγημα] — ΠΟΗΣΕΙΣ — Τὸ Ὅργανο ὑπὸ τῆς Κυρίας Μ... — Εἰς πτωχὴν νεάνιδα [κατὰ τὴν πρώτην τοῦ νέου ἔτους]. — ΠΟΙΚΙΛΑ. — ΑΝΕΚΔΟΤΑ. — ΠΟΙΚΙΛΗΣΤΟΛΑ. — Λύσεις αἰνιγμάτων. — Αἶνιγμα Γ'.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ. Ὁ εἶδος τοῦ Διαβόλου μυμιττόρημα Παύλου Φεβάλ μετὰ φρασις Λ. Σκαλίδου. — Βιργινία ἢ Ῥωμαίκα, δρᾶμα Τιμ. Ἀμπελά.

ΑΘΗΝΗΣΙ

ΤΥΠΟΙΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ | ΟΔΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΠΗ] ΔΡΙΘ. 96.

—
1871

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΑΠΑΞ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΤΟΣ ΕΚΤΟΝ. ΦΥΛΛ. Δ'.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1871

Η ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑ ΘΕΟΔΩΡΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Ὁ Προκόπιος ἐν τοῖς περὶ τῆς αὐλῆς τοῦ Ἰουστινιανοῦ *Ἀνεκδότοις* αὐτοῦ ἐστιγματίσει δι' ἐρυθροῦ σιδήρου τὸ μέτωπον τῆς ἀσέμνου ταύτης αὐτοκρατείρας, ἥτις οὔσα θυγάτηρ θηριοφύλακος ἐγένετο σύζυγος τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ.

Διηγηθῶμεν τὰ γεγονότα.

Ἐπῆρχεν ἐν Βυζαντίῳ, κατὰ τὸ ἔτος 515, Ἀκάκιος τις, ἐπιφορτισμένος τὴν φύλαξιν καὶ διατροφὴν τῶν θηρίων τοῦ ἀμφιθεάτρου τῶν Πρασίνων. Οὗτος ἀποθανὼν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ αὐτοκράτορος Ἀναστασίου, κατέλιπε τρεῖς θυγατέρας, τὴν Κομιτῶ, τὴν Θεοδώραν καὶ τὴν Ἀναστασίαν, ἐξ ὧν ἡ πρεσβυτέρα μόλις ὑπερέβαινε τὰ ἑπτὰ ἔτη. Ἡ δὲ γῆρα του μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ συνέζησε μετὰ τοῦ διαδόχου τοῦ θηριοφύλακος. . . .

Ὅτε αἱ νεάνιδες αὗται ἐγένοντο ἐπίγαμοι, ἡ μήτηρ των, ὅπως ἐπιδείξει τὸ κάλλος αὐτῶν, ἀνεβίβασε ταύτας ἐπὶ τῆς σκηνῆς, οὐχὶ πάσας συνάμα, ἀλλὰ καθ' ὅσον ἡ ἡλικία των καθίστα αὐτὰς ἱκανὰς πρὸς τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο. Πρώτη δὲ ἡ Κομιτῶ διεκρίθη μεταξὺ τῶν συντρόφων τῆς.

Ἡ Θεοδώρα, ἥτις μετ' αὐτὴν ἔρχετο, ἐνεδύθη βραχὺν χιτῶνα διακεκοσμημένον χειρίσιν, ὅμοιον ἐκείνου ὃν αἱ νέαι δούλαι ἔφερον. Ἰκολοῦθει τὴν ἀδελφὴν τῆς, ὡς ὑπηρέτρια, καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς ἔφερον

ἀδιαλείπτως τὴν ἔδραν ἐφ' ἧς ἡ Κομιτῶ ἐσυνείθιζε κατὰ τὰς παραστάσεις νὰ κάθεται.

Ὅταν ἡ Θεοδώρα ἐγένετο ἔφηβος, ἀνέβη ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὡς ἰθοποιὸς καὶ ἐγένετο μέλος τῆς ἐταιρίας.

Οὐδ' αἰδοῦς, οὐδὲ χορεύτρια ἦν, καὶ σχεδὸν δὲν ἀνεμιγνύετο εἰς τὰς διαφόρους ἀσκήσεις τοῦ ἀμφιθεάτρου, ἀλλ' ἐγίγνωσκε νὰ διαγείρη τὸν θαυμασμὸν τῶν θεατῶν διὰ τῆς ἀστείας παντομίμης, τῶν μᾶλλον ἐπαγωγῶν στάσεων καὶ χειρονομιῶν, τῶν ἀσέμνων καὶ ἀλλοκότητων θρόψεων καὶ τῶν διακεκινδυνευμένων αὐτῆς θέσεων. Μετ' οὗ πολὺ προσεκτίησεν τῆς εὐνοίας καὶ τῶν προτιμήσεων τοῦ κοινοῦ, καὶ ὑπερέβη πάσας τὰς ἄλλας ἐταίρας κατὰ τὴν ἀκολασίαν, ὡς καὶ κατὰ τὸ κάλλος. Οὐδεὶς ποτε εἶδεν αὐτὴν ὀπισθοδρομήσαν ὑπ' αἰδοῦς, οὐδ' ἀπολέσασαν τοὺς συνήθεις αὐτῆ τρόπους ἐνώπιον οὐδενὸς ἀνθρώπου. Παρευρίσκετο δ' ἄνευ ἐνδοασμοῦ εἰς τὰς μᾶλλον ἀμφιβόλους ὀμηγύρεις.

Ἡ Θεοδώρα ἀφῆκε τὴν Κων/πολιν ὅπως παρακολουθήσει, διὰ τῶν αἰσχροτέρων συμφωνιῶν, τὸν Ἰκέβολον, πολίτην τῆς Τύρου, διορισθέντα διοικητὴν τῆς Πενταπόλεως. Ἀλλὰ προτκρούσα βαρέως εἰς τὴν τιμὴν τοῦ ἀνθρώπου τοῦτου, ἀπεδιώχθη τῆς οἰκίας του, καὶ τοι ἐξ αὐτοῦ ἐγέννησεν υἱόν. Ἐκτοτε κατέπεσεν εἰς τὴν ποταπώτεραν πορνείαν.

Ἐν ἀρχῇ ἐπορεύθη εἰς Ἀλεξάνδρειαν, εἶτα ἐπανῆλθεν εἰς Κων/πολιν, ἀφοῦ διέτρεξε πᾶσαν τὴν Ἀνατολὴν καὶ μετέβη εἰς ἐκαστὴν πόλιν, ὡς ὁ Προκόπιος λέγει: ἀέ-

πάγγελμα, ὅπερ οὐδεὶς ἄνθρωπος θέλων νὰ διατηρήσῃ τὴν προστασίαν τῆς θεότητος δὲν δύναται νὰ καλέσῃ μὲ τὸ ἀληθὲς ὄνομά του, ὥστε διὰ τῆς παρεμβάσεως τοῦ δαίμονος δὲν ὑπῆρξε τόπος, ὅστις δὲν ἔτυχε τοῦ μιάσματος τῆς ἀκολασίας τῆς Θεοδώρας.»

Ἀφοῦ δ' ἐπανεκάμφεν εἰς Κων/πολιν, ὁ Ἰουστινιανὸς ἐγένετο πρὸς αὐτὴν ἐρωτόληπτος, καὶ ὁ ἔρωσ αὐτοῦ ὑπῆρξε τοσοῦτον σφοδρὸς, ὥστε ἀνύψωσεν αὐτὴν εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Πατρικίου, ἂν καὶ εἶχε κατ' ἀρχὰς ταύτην ὡς ἀπλὴν παλλακίδα. Οὕτω δὲ ἡ Θεοδώρα ἀπέκτησεν ἑκτακτον εὐνοίαν καὶ τὰ μέσα νὰ προμηθεύηται πλοῦτη.

Ἦτο διὰ τὸν ἄνδρα τοῦτον ἡ γλυκυτέρα τέρψις, καὶ ὡς συμβαίνει εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἐμμανῶς ἀγαπῶσιν, ἤρεσκετο χορηγῶν εἰς τὴν ἐρωμένην του ὅλην τὴν εὐνοίαν καὶ πάντα τὰ ἀγαθὰ, ἅπερ ἠδύνατο νὰ διαθέσῃ. Ἡ αὐξήσις τοῦ πλοῦτου ἦτο ἡ τροφή τοῦ πάθους του.

Ἀπηγορεύετο ὑπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων νόμων εἰς πολίτην γενόμενον γερουσιαστὴν, νὰ νυμφευθῇ ἑταίραν· ὁ Ἰουστινιανὸς ὅμως ἐβίασε τὸν Ἰουστίνον νὰ παραβῇ καὶ καταλύσῃ τοὺς νόμους τούτους, ὥστε οὐ μόνον ἠδυνήθη νὰ δώσῃ τῇ Θεοδώρα τὸν τίτλον τῆς συζύγου, ἀλλὰ καὶ ἐχορηγήσεν εἰς πάντας τὴν ἀδειαν νὰ τὸν μιμηθῶσι.

Προκηρυχθεὶς αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων, ὡς συνάρχων τοῦ θεοῦ τοῦ Ἰουστίνου, ὁ Ἰουστινιανὸς δὲν ἐβράδυνε νὰ καταστῇ ὁ μόνος ἄρχων τοῦ κράτους, τοῦ Ἰουστίνου ἀποθανόντος μετὰ τινα χρόνον.

Οὕτως δὲ ἡ Θεοδώρα ἀκωλύτως, παρὰ τὸ γένος, τὴν ἀνατροφὴν, τὴν διαγωγὴν καὶ τὴν ἐξαχρειώσιν τῆς, ἀνήλθεν εἰς τὸ ὑψιστον ἀξίωμα. Ὁ σύζυγός τῆς μὴ ἔχων συνείδησιν τῆς πρὸς αὐτὸν γενομένης προσβολῆς, διὰ τοῦ γάμου τούτου, κατέστη οὐχ ἦττον ἔνοχος ἀπέναντι τῆς κοινῆς συνειδήσεως· αὐτὸς οὗτος, ζητῶν σύζυγον καθ' ὅλον τὸ Ῥωμαϊκὸν κράτος, ἤθελε δυνηθῆναι εὐκόλως νὰ εὕρῃ σύντροφον ἐκ τοῦ πρώτου γένους τῆς μᾶλλον ἐπιμεμελημένης ἀνατροφῆς, ἀνεπιλήπτων ἡθῶν, παραδειγματικῆς σωφροσύνης, ἐξαισίου καλλονῆς, καὶ ἀποπνεύσαν παρθεσίας. Ἀλλ' ἀντὶ παρθένου, ὁ Ἰουστινιανὸς προεἶλετο τὴν ἑταίραν, τὴν ποταπὴν πόρνην. Δὲν ἠρυθρίασε

δοὺς τὴν χεῖρά του εἰς γυναῖκα, ἦν πάντες ἐθεώρουν θεοκατάρατον.

Ἄπαντα τὰ ἐλαττώματα τοῦ χαρακτήρος του ἐξηγέρθησαν διὰ ταύτην μόνην τὴν πράξιν του, τούτέστι τῆς τοσοῦτον ἀνάξιας αὐτῷ ἐνώσεως ταύτης. Τὸ δὲ γεγονός τοῦτο ἐστὶν ὁ διερμηνεύς, ἡ ἀπόδειξις καὶ ἡ ἱστορία τῶν ἡθῶν του.

Ἐν τούτοις οὐδεὶς τῶν γερουσιαστῶν, ἀπέναντι τοῦ αἵσχους τούτου τοῦ προστιβομένου κατὰ τοῦ πολιτεύματος τοῦ Κράτους, ἀπέδειξε τὴν ἀπαρέσκειάν του καὶ ἐξέφρασε τὴν ἀποδοκιμασίαν του. Ἀπεναντίας, πάντες ἐπορεύθησαν ὅπως κλίνωσι γόνυ ἐνώπιον τῆς Θεοδώρας, ὡς ἐνώπιον θεότητός τινος.

Οὐδὲν μέλος τοῦ ἱερατείου ἐνεψυχώθη δι' ἐναρέτου ἀποστροφῆς κατὰ τῶν παρεκτροπῶν τῆς Θεοδώρας. Πόρρω τούτου, οἱ ἱερεῖς ἔσπευσαν νὰ προσαγορεύσωσιν αὐτὴν ὡς προστάτριαν καὶ δέσποιναν τοῦ ἱεροῦ αὐτῶν σωματείου.

Ὁ δὲ λαὸς, ὁ ἰδὼν αὐτὴν πρότερον ἐπὶ τῆς σκηνῆς, κατέστη πάραυτα δούλος αὐτῆς, καὶ, χωρὶς νὰ σεβασθῇ ἑαυτὸν, ἐπεκαλέσθη ἱκευτικῶς τὴν προστασίαν τῆς.

Ἡ Θεοδώρα ἦν ἄλλωςτε ὠραία καὶ πλήρης χαρίτων, εἰ καὶ ἀναστήματος βραχέος. ἦτο πάντοτε δροσερὰ, καὶ ἡ ἐπιχνομένη ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτῆς ὠχρότης καθίστα αὐτὴν ὠραιότεραν ἔτι· οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τῆς ἦσαν πάντοτε ζωηροὶ καὶ διαπεραστικοί.

Ἦδη ὑπολείπεται ἡμῖν ἡ ἀφηγηθῶμεν ἐπιτροχάδην τὰς πράξεις τοῦ δημοσίου αὐτῆς βίου μετὰ τοῦ συζύγου τῆς, καθόσον, οὐδὲν ἔπραττεν ὁ εἰς ἄνευ τοῦ ἄλλου κατὰ τὴν διοίκησιν αὐτῶν.

Τὸ πνεῦμα τῆς Θεοδώρας ἐδεσπόζετο ὑπὸ τῆς συνηθείας τῆς ἐρριζωθείσης ἐν αὐτῷ ὠμότητος. Οὐδέποτε ἀφίετο νὰ καμφθῇ, οὐδὲ νὰ παρεμποδισθῇ διὰ πᾶσαν ἔστω καὶ τὴν μικροτέραν πράξιν. Ἐνὶ λόγῳ, οὐδεὶς εἶδεν αὐτὴν ἄπαξ νὰ αισθανθῇ οἶκτον εἴτε ὑπὲρ τῶν ζώντων αὐτῆς ἐχθρῶν, εἴτε ὑπὲρ ἐκείνων μάλιστα, οἵτινες εἶχον ἐξαλειφθῆ ἀπὸ τοῦ βιβλίου τῶν ζώντων. Ὁ υἱὸς ὁ διαδεχόμενος τὸ θῦμα καθεῖστο τὸ ἐχθρὸς τῆς αὐτοκρατείας, ὡσεὶ ἤθελε νὰ καταστήσῃ τὰ τέκνα ὑπεύθυνα μέχρι τρίτης γενεᾶς τῶν σφαλμάτων τοῦ πατρὸς των. Ἡ καρδιά τῆς γυναίκος ταύτης

δὲν διετέθη ἢ πρὸς ὄλεθρον τῆς ἀνθρωπότητος· οὐδὲ πρὸς ταύτην ἐπιδεικτικὴ οἰκτιρμοῦ ἦτο. Πράξις τις αὐτῆς ἀρκέσει ἡμῖν ὅπως κρίνωμεν καὶ ὀριστικῶς τὴν ἄτιμον ταύτην αὐτοκρατείαν, τὴν σταθερῶς ὑπὸ τῆς τύχης εὐνοηθεῖσαν.

Εἶπομεν ὅτι ἡ Θεοδώρα ἔσχεν ἐκ τοῦ Ἐκεβόλου υἱόν. Ὅτε τὸ τέκνον τοῦτο ἔμαθε τὴν ἀνύψωσιν τῆς μητρὸς του εἰς τὴν θέσιν τῆς αὐτοκρατείας, ἔδραμεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἔσχε βραχυεῖαν συνέντευξιν μετὰ τῆς Θεοδώρας, ἥτις τοσοῦτον ἐξεπλάγη, ὥστε τρομάξασα διὰ τὴν ἀπροδόκητον αὐτοῦ εἰς τὰ ἀνάκτορα ἀφίξιν, ἐν οἷς δὲν ἤθελε νὰ ὑποστῇ τὴν ἀδιάκριτον παρουσίαν ζώντος μάρτυρος τῶν παρεκτροπῶν τοῦ προτέρου αὐτῆς βίου. Ἀφοῦ ἔμαθε τὴν αὐτοκρατείαν, μετὰ τινας στιγμὰς, ὁ νέος Ἐκεβόλος ἔπεσεν ὑπὸ τὴν μάχαίραν δολοφόνου τινος μισθωτοῦ τῆς Θεοδώρας. Τὸ τέκνον ἐσφάγη ὑπὸ τῆς μητρὸς! Ἡ οἰκογενειακὴ αὕτη τραγωδία διήλθεν ἀπαρτήρητος ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀκολάστων ἐορτῶν τοῦ ἀνακτόρου τῆς Θεοδώρας.

Ἡ αὐτοκρατεία διένειμεν ἀξιώματα εἰς πάσας τὰς ἀρχαίας συντρόφους τῶν ἀκολασίων τῆς. Ἐβίασε τοὺς ἐν τέλει τοῦ Κράτους νὰ δώσωσι τὰ ὀνόματά των εἰς τὰς χαμηρπεῖς πόρνας, εἰς τὰς ἀδελφὰς καὶ τὰς φίλας τῆς. Αὐτὸς οὗτος ὁ Βελισάριος ὑπεγρεώθη νὰ νυμφευθῇ τὴν φίλην τῆς Θεοδώρας, Ἀντωνίνην, θυγατέρα ἀπλοῦ τινος ἀμαξηλάτου.

Ἐν τούτοις ἡ ἀδυναμία καὶ τὸ πάθος τοῦ Ἰουστινιανοῦ συνεχώρουν πᾶσαν τὴν φρενοβλάβειαν, πάντα τὰ ἐγκλήματα τῆς Θεοδώρας· πατρία τις ἐσηματίσθη κατ' αὐτῆς. Ἡ δὲ αὐτοκρατεία, ἥς τὸ πνεῦμα ἦτο λεπτότατον καὶ ἡ κρίσις βεβαιοτάτη, ἐνόησεν ὅτι ὤφειλε νὰ μεταβάλῃ πολιτικὴν. Καλέσασα πρὸς βοήθειάν τῆς τὰ τῆς ἡθοποιῶν πλεονεκτήματα αὐτῆς, ἔπαιξε τὸ πρόσωπον εὐσεβοῦς καὶ ἐλεήμονος ἡγεμονίδος· διένειμεν ἐλεημοσύνας, ἐκτίσεν ἐκκλησίας, ἰδρυσε μοναστήρια, καὶ περιεστοιχίσθη ὑφ' ἱερέων, δεομένων ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῶν αισθημάτων αὐτῆς. Ἐν δ' ἐκ τῶν ἀνακτόρων τῆς μετεβλήθη εἰς οἶκον μετανοίας καὶ συντριβῆς, ἐν ᾧ πεταχόσαι ἀρχαῖαι ἑταῖραι, αἵτινες ἦσαν σύντροφοι καὶ φίλαι τῆς Θεοδώρας ἐν καιρῷ τοῦ ἀκολά-

στοῦ αὐτῆς βίου, μετεβλήθησαν εἰς μοναχὰς καὶ ἠτήσαντο παρὰ τοῦ Θεοῦ τὴν ἄρσιν τῶν ἀμαρτιῶν των. Ὑπεγρεῖοντο νὰ δέωνται πολλακίς τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ σιωπηρῶς, ὑπὲρ τῆς ἰδρυτοίας τῆς μονῆς ταύτης, ὑπὲρ τῆς ὑποκριτικῆς Θεοδώρας. Ὅσοι δὲ τῶν μεγιστάνων καὶ τῶν ἱερέων ἠρνήθησαν νὰ κλίνωσι τὸ γόνυ ἐνώπιον τοῦ αὐτοκρατορικοῦ εἰδώλου, ἀμειλίχως κατεδιώχθησαν. Ἡ Θεοδώρα εἶχε δύο εἰδικὰ φυλακὰς, ἃς ὁ λαὸς ἐκάλει εἰρωνικῶς Λαβύρινθον καὶ Τάκτρον, διότι γερουσιασταί, στρατηγοί, ἐπισκοποὶ, καὶ διοικηταί, οἱ ἐν αὐταῖς εἰσερχόμενοι, δὲν ἐξήρχοντο ἢ ὅπως ἐξορισθῶσιν ἢ θανατωθῶσιν.

Ἡ Θεοδώρα ἐβασίλευσε πλέον τῶν εἰκοσι καὶ ἐνὸς ἔτους ἐπὶ τοῦ Ἀνατολικοῦ Κράτους καὶ ἐπὶ τοῦ ἀδυνατοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ, οὗ ἡ βασιλεία ἤθελεν εἶσθαι μυστὰ ἐὰν ὁ περιφανὴς νομομαθὴς Τριβωνιανὸς δὲν ἤθελε δοξάζει διὰ τοῦ Κώδικος, τῶν Πανδεκτῶν καὶ τῶν ἄλλων αὐτοῦ νομικῶν συλλογῶν, καὶ ἐὰν ὁ Βελισάριος καὶ ὁ Ναρσῆς δὲν ἤθελον ὑπερασπίσει τὴν ἀκεραιότητα τοῦ Κράτους, κατανικήσαντες τοὺς Πέρσας, τοὺς Βανδάλους καὶ τοὺς Γότθους.

Κατὰ τὰ τελευταῖα τοῦ βίου αὐτῆς ἔτη, ἡ Θεοδώρα ἐπέδειξεν εὐτολίμιαν καὶ ἀγγίνοιν σταθεράν καὶ ἀπειρον. Ὅτε δὲ τὸ Κράτος ἠπειλήθη ὑπὸ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν βαρβάρων, ἐνεθάρρυνε τὸν Βελισάριον καὶ παρέσχεν αὐτῷ τὰ μέσα τοῦ νὰ νικήσῃ τοὺς ἀναρίθμους ἐχθροὺς τοῦ Ἀνατολικοῦ Κράτους. Ὁμοίᾳ δὲ τῇ φίλῃ αὐτῆς Ἀντωνίνῃ, τῇ συζύγῳ τοῦ Βελισαρίου, ἥτις ἠκολούθει ἀταράχως τὸν σύζυγόν τῆς παντοῦ, ἀνά τοὺς στόλους καὶ τὰ στρατόπεδα, ἀπέδειξε πολιτικὴν μεγαλοφυΐαν καὶ ἀκλόνητον ἐπιχειρηματικόν. Ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἡ Θεοδώρα ἀνέβη τὸν θρόνον, τὰ πρόσωπα μετεβλήθησαν· ὁ μὲν Ἰουστινιανὸς ἦτο ἡ γυνὴ, ἡ δὲ Θεοδώρα ὁ ἀληθὴς αὐτοκράτωρ, ὁ φέρων ἐπ' ὤμων τὸ βάρος τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν πραγμάτων. Φαίνεται ὅτι γυναῖκες τινες ἐκδεδιαιτημέναι, παρακλίναςαι κατὰ τὰ ἦθη, καὶ ἀπολέσασαι τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ ὑέλγητρα τοῦ φύλου των, προσκτῶνται τῶν μεγαλείων, τῆς ἰσχύος, καὶ τῶν ἀρρένων πῶν διαθέσεων.

Ἡ σταθερότης τῆς αὐτοκρατείας κατὰ

την διάσημον στάσιν τοῦ «Νίκαι» ἔσωσε τὸ κράτος καὶ τὸν αὐτοκράτορα, εἰποῦσα, κατὰ τὸν Προκόπιον, τῷ αὐτοκράτορι, ὅστις ἐσκέπτετο νὰ φύγη ἐκ τῆς Κων/πόλεως, τοὺς ἐξῆς ἀξιοσημειώτους λόγους.

«Ἡγεμόν, ἀδίκως ἐπικρίνουσι τὴν πόλμην τῶν γυναικῶν, τῶν ἀναμιγνυομένων εἰς τὰ τῆς πολιτείας ἀποδείξατέ μοι τοῦτο, καὶ ἐγὼ συμφωνῶ. Ματαίως παρατηροῦσιν ὅτι δὲν πρέπει τίποτε νὰ ἀποφασίζωσιν ἀσκόπως κατὰ τὰς κρισίμους περιστάσεις τοῦναντίον ἐν τῷ ἄκρῳ κινδύνῳ τὸ παράτολμόν ἐστι φρόνησις.

«Ὁ φόβος σὰς συμβουλεύει νὰ φύγητε ἀλλ' ἡ φυγή παρουσιάζει οὐχὶ τὴν ἀσφάλειαν, ἀλλὰ τὸ αἶσχος. Ὁ θάνατος εἶναι συμβάν, πᾶς δ' ἄνθρωπος ὑπόκειται αὐτῷ ἀλλ' ὅταν τις ἐκάθισεν ἐπὶ θρόνου ἢ ἐξορία καθίσταται ἀφόρητος ὕβρις.

«Οὐδὲν θέλει κατισχύσει ὅπως μὲ καταναγκάσῃ νὰ καταλίπω τὴν πορφύραν, καὶ καὶ ζήσω ἐπὶ μίαν μόνην ἡμέραν ἀποστερηθεῖσα τῶν ὀνομάτων τῆς Αὐγούστης καὶ τῆς αὐτοκρατείας, δι' ὧν μὲ ἐτιμήσατε.

»Ἐὰν ἡ ζωὴ εἶναι τὸ μόνον ἀγαθόν, οὐ ἡ διατήρησις ἀφορᾷ ὑμᾶς, δύνασθε, τὸ γνωρίζω καλῶς, νὰ τὴν διασώσητε ἢ θάλασσα λούει τοὺς τοίχους τῶν ἀνακτόρων τούτων τὰ πλοῖά σας περιμένουσιν ὑμᾶς, εὐκολον ὑμῖν εἶναι νὰ μεταφέρητε ἐντὸς αὐτῶν τοὺς ὑσαυρούς σας ἢ δὲ Προποντις σὰς παρέχει ἄσυλον. Ἀλλὰ σκεφθῆτε μήπως τὸ δράμα ὑπάρξεως τοσοῦτον ἀνάνδρως παραταθείσης προσφέρῃ ὑμῖν ὡς ἔλθασιν, ἀντὶ ἀναπαύσεως καὶ ἡδονῶν, θάνατον ὠμόν καὶ αἰσχρὸν.

»Τὸ κατ' ἐμὲ, ἐμμένω εἰς τὸ ἀρχαῖον τοῦτο ἀξίωμα: «ὅτι εἶναι ἐντιμὸν ἢ ἀποθάνῃ τις, ἀρκεῖ μόνον οἱ μεταγενέστεροι νὰ χαιρετίσωσι μετὰ σεβασμοῦ τὸ ὄνομα τοῦ αὐτοκράτορος τὸ ἐγγαρχῆν ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου τάφου.»

Ἡ τολμηρὰ αὕτη γλῶσσα τῆς ἀρρένωτου Θεοδώρας ἐξεγείρει τὸ θάρρος τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Ἀνθίσταται κατὰ τῆς στάσεως ἐξορίζει τοὺς ἀνεψιούς του, Πομπήϊον καὶ Ὑπάτιον, (τὸν τελευταῖον τοῦτον προεκήρυξεν αὐτοκράτορα ὁ λαὸς συναθροισθεὶς εἰς τὸ ἵπποδρόμιον) ὁ δὲ Βελισάριος καὶ ὁ Ναρσῆς συναθροῦσι τοὺς στρατιώτας, περικυκλοῦσι τὸ ἵπποδρόμιον καὶ σφάζουσι

τριάκοντα χιλιάδας συνωμοτῶν. Οὕτως ὁ Ἰουστινιανὸς ἐσώθη, χάρις τῇ ἀφοσιώσει τῶν στρατηγῶν του καὶ τῇ σταθερᾷ ἀποφάσει τῆς Θεοδώρας.

Ἄλλ' ἡ εὐτολμία καὶ τὸ πνεῦμα τῆς αὐτοκρατείας δὲν ἴσχυσαν νὰ ἐπιθέσωσι λήθην οὔτε ἐπὶ τῶν ἐγκλημάτων, οὔτε ἐπὶ τῶν φοβερῶν παρεκτροπῶν τῆς μεγάλης ταύτης ἐταίρας τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους, ἧς ἡ ἀνήκουστος λαγνεία καὶ τὰ χαμερπῆ πάθη εἰσὶν ἀνεκδιήγητα.

Ἄλλ' αἱ ἀκολασίαι τῆς νεότητός της ἐξησθένησαν τὴν φύσει ἀδύνατον αὐτῆς ὑγείαν, καὶ οἱ ἰατροὶ συνεβούλευσαν αὐτὴν νὰ μεταβῆ εἰς τὰ θερμὰ λουτρά τῆς Πυθίας. Ἀπετελεῖτο δὲ, κατὰ τὸν Γίββωνα, ἡ παρακολουθήσασα τὴν Θεοδώραν κατὰ τὴν μετάβασιν της εἰς τὰ λουτρά ταῦτα συνοδεία ἐκ τεσσάρων χιλιάδων ἀτόμων, ἐν οἷς ὁ πρῶτος τῶν πραιτόρων, ὁ μέγας θησαυροφύλαξ, καὶ πλείστοι δοῦκες, κόμητες καὶ στρατηγοί.

Διερχομένη τὴν Βιθυνίαν διένειμεν, ὡς καὶ κατὰ τὴν ἀνάβασίν της εἰς τὸν θρόνον, ἀπειροῦς ἐλεημοσύνας εἰς τε τὰς ἐκκλησίας, τὰ μοναστήρια καὶ τὰ νοσοκομεῖα, ὅπως ἐξιλεώσῃ τὸν Θεὸν καὶ ἀνακτήσῃ τὴν ἀπολεσθεῖσαν ὑγείαν της. Τὰ πάντα ὅμως ἀπέβησαν μάταια, καθόσον, προσβληθεῖσα ὑπὸ καρκίνου, ἀπέθανε (1) κατὰ τὸ 548 ἐν ἡλικίᾳ 37 ἢ 38 ἐτῶν, καὶ ὁ Ἰουστινιανός, ὅστις, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, ἠδύνατο ἀντ' αὐτῆς νὰ ἐκλέξῃ ὡς σύζυγον τὴν ἀγνωτέραν καὶ εὐγενεστέραν τῆς Ἀνατολῆς γυναῖκα, ἔχυσε δάκρυα ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτῆς, ἧς τὴν ἀπώλειαν ἐνόμιζεν ἀνεπανόρθωτον.

Οὐδὲν τέκνον κατέλιπεν ἀποθανοῦσα ἡ Θεοδώρα, καθόσον, παρά τε τὰς δεήσεις καὶ εὐχὰς αὐτῆς, οὐδέποτε ἐγέννησε νόμιμον υἱόν, ἐκτὸς μονογενοῦς θυγατρὸς, ἧτις ἀπεβίωσε πρὸ αὐτῆς ἐν μικρᾷ ἡλικίᾳ.

Θ. Ι. ΤΥΠΑΛΔΟΣ.

(1) Theodora chalcedonensis synodis inimica, canceris plaga toto corpore perfracta vitam prodiq̄tose finivit (Vidua Tammensis).

ΑΤΤΙΚΑΙ ΝΥΚΤΕΣ

ΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ

ἢ

ΓΑΛΑΤΕΙΑ

—
ΔΡΑΜΑ

(Συνέχεια ἴδε φύλ. 2.)

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

Ἀνάκτορα τοῦ Πυγμαλίωνος. Ἀΐθουσα μικρὰ πλουσίως καὶ χαριέντως διασκευασμένη. Ἐνώπιον ροδίνου ὠσειδοῦς τραπέζιου ἐρείδων τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν χεῖρα, κάθηται ὁ Πυγμαλίων ἀπέναντί του δὲ, ἀναπαύεται ἐπὶ σκίμπος, ἀνακεκλιμένη κεφαλῇ, ὁ Ρέννος. Ὁ Πυγμαλίων ἔχει τὸ ἀβρὸν μεγαλεῖον ἡγεμόνος, ἀλλ' ὁ Ρέννος ἔχει τὸ πυρῶδες μεγαλεῖον τοῦ ἀνδρός. Ἡλιοκαῆς ἐλαφρῶς, μὲ μέλαιναν γενειάδα, μέλαιναν κόμην καὶ ὄμμα, ὁ Ρέννος ἔχει ἄλλως τὴν παρρησίαν δεσπότης, ἐνῶ ὁ ἀπαλόδερμος Πυγμαλίων ἔχει τὸ ἦθος ἀδελφοῦ. Ὁ Ρέννος φαίνεται μεγαλειότερος ἡλικίας, ἐνῶ εἶναι μικρότερος τοῦ Πυγμαλίωνος κατὰ τριετίαν. Πολύφωτοι λυχνίαι, χρυσότευκτοι ἐρωτιδεῖς, συμπλέγματα καὶ χοροὶ νυμφῶν εἰς εἰκόνας καὶ ἀγαλμάτια ὠραῖζουσι τὴν μικρὰν αἴθουσαν.

ΠΥΓΜΑΛΙΩΝ

Ἄλλ' εἰπέ με, Ρέννε, σὺ ὅστις ἐπλανήθης ἐν τῇ γῇ ἐπὶ τοσοῦτον, σὺ ὁ γνωρίσας πολλὰς πόλεις καὶ πολλοὺς ἀνθρώπους, εἰπέ με λοιπὸν εὔρες ἐν τῷ κόσμῳ καθόλου μωροὺς καὶ δειλοὺς μᾶλλον ἢ γενναίους καὶ εὐφρεῖς; Ἐπίεσθης δὲ ὅτι ἡ κακία ἐν ἀνθρώποις εἶναι χάσμα τῆς ψυχῆς, ἀτέλεια καὶ χάλωσις, ἢ συμπληροῖ ποικίλως καὶ ἐπὶ τὸ τελειότερον αὐτὴ τὸν ἄνθρωπον, ὡς τὴν τροφήν τὸ ἄλας;

ΡΕΝΝΟΣ

Μωροὺς, πανταχοῦ μωροὺς καὶ αἰωνίως μωροὺς. Ἡ φρόνησις εἶναι τὸ ἐφήμερον ἐπεισόδιον, ἐνῶ ἡ ἱστορία τῆς ἀπάτης ἀνθρωπότητος εἶναι ἡ μωρία καὶ ἡ τύφλωσις. Διότι καὶ τις λαμπρὰ διάνοια τυχοῦσα, σθέννυται ὑπὸ τῶν τυφλῶν παθῶν, ὡς ἀγαθὸς ἡγεμὼν ὑπὸ τῶν κολάκων, ἐνῶ ἐτέρωθεν ὁ ἀριστος πολλὰκις νοῦς διαρρέει καὶ χάνεται ἀπὸ τὸ τετρημένον τῆς πηνίας

ὑπόδημα. Οὕτως ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων μοὶ παρέστη ὡς ὄνειρος. ὅχι διὰ τὸ ταχὺ καὶ φρεσὶν αὐτῆς, ὡς λέγουσιν οἱ ποιηταί, ἀλλὰ διότι οἱ ἄνθρωποι ὡσεὶ κοιμώμενοι ἐπιπαροῦθουσιν ἀρχαιθεῖσάν τινα τελείαν ζωὴν, δι' ἧς οἱ ὑπνοῦσιν ἀποκρούουσιν αἰωνίως εἰς τόσας συμφορὰς, εἰς τόσας πλάνους, τόσας τελευτάς, πελάγῃ, βράβυρα. Ἀγνοῦν ἂν ὁ θάνατος εἶναι ἐγερσις, ἀλλ' ἡ ζωὴ εἶναι ὕπνος, νύκτωρ ἢ ὕπνος. Ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς ἐσπέρας ἡ σκοτία καταβαίνει, καὶ μάτην ἀνάπτωμεν κατ' οἶκον τοὺς λόγους, οὕτω μάτην τάσσομεν τὰ θηκὰ παραγγέλματα, διότι ἡ κακία γεννᾶται κατὰ φύσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Πρὸ τοῦ ἡλίου τὰ δένδρα, αἱ σῦλλαι, πᾶν τὸ ἐγειρόμενον προσκοπᾷ σκιάν πρὸ τῆς ζωῆς ἢ ψυχῆ τοῦ ἀνθρώπου ὑποκατέχει σκιάν ἢ κακίαν, ὧν στεροῦνται τὰ χαμῆζε κείμενα καὶ οἱ παίδων προσόμοιοι. Ἀλλ' ἐς ἄλλοτε ταῦτα, Αἴγυπτίων μερίμνας. — Ἐπανέρχεται ἡ Γαλάτεια.

ΠΥΓΜΑΛΙΩΝ

προσβλέπων τὴν ἐρχομένην Γαλάτειαν

Ναί' ἐνώπιόν της τὸ δάκρυ δύναται νὰ μεταβληθῇ εἰς ἀδάμαντα. Ἐνώπιον τῆς αὐγῆς αὐτῆς, ποῖα σκοτεινὴ μελέτη δύναται νὰ μὴ λυθῇ;

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Οἱ ἀνωτέρω. Εἰσερχομένη πλήρης χάριτος καὶ ἐλαφρότητος ἡ

ΓΑΛΑΤΕΙΑ

Τί διηγεῖται πάλιν ὁ Ρέννος;

ΠΥΓΜΑΛΙΩΝ

Λέγει ὅτι εἰς οὐδεμίαν τῆς γῆς γωνίαν ἀπῆντησε τὸ κάλλος τῆς μορφῆς σου, τὸ μέλος τοῦ στόματός σου, τὸ ἡδὺ τῶν βημάτων σου, Γαλάτεια.

ΡΕΝΝΟΣ

Ἀληθῶς. Ἐγὼ ὅστις ἠτένισα καὶ ἤκουσα τὰς Σειρῆνας.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ

Τὰς Σειρῆνας; Ποῖαι πάλιν εἰσὶν αὐταί; Χθὲς μᾶς διηγείσο περὶ τῶν τεθλιμμένων θεῶν τῆς Αἰγύπτου, περὶ μομμικῶν καὶ κροκοδείλων, ἧσαν δὲ ὠραῖα ὅσα ἔλεγες, ὡς ἂν ὠμίλεις περὶ νυμφῶν. Εἰπέ μᾶς σήμερον περὶ τούτων. Τί ἦσαν λοιπὸν αἱ Σειρῆνες;

PENNOS

Προσφιλείς ὡς μάγισσαι, ἀηλεεῖς ὡς τίγρεις.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ

ὦ! . . . Λοιπὸν τί ἦσαν;

PENNOS

Γυναῖκες.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ

Τότε θὰ ἦσαν γραῖαι καὶ δυσειδεῖς, ὡς αἱ Ἐριννῦες.

PENNOS

Ὅχι, Γαλάτεια. Ἦσαν αἱ Σειρήνες νεαραὶ, εὐεδαεῖς, μελίφθογγοι· τὸ δὲ κάλλος αὐτῶν, ἡ νεότης καὶ ἡ φωνὴ ἦσαν τοιαῦτα ὥστε μακίαν ἐνέπνεον.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ

Ποῖαι γυναῖκες! Εἶδες λοιπὸν αὐτὰς καὶ ἤκουσες τῆς φωνῆς των;

PENNOS

Ἐκ τῶν θνητῶν ἤμην ἐκ τῶν τελευταίων ὅστις ἤκουσα τῆς φωνῆς των. Εἶναι μακρὰ ἱστορία, πλήρεις κινδύνων, ἀθλων, περιπετειῶν καὶ νεότητος.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ

Εἰπέ, εἰπέ μας λοιπὸν, διηγήσου Ρέννε! (Κάθηται ἐπι πλησίον του.)

ΠΥΓΜΑΛΙΩΝ

Τῶντι, ἀδελφέ μου· διήλθε τὴν ζωὴν ἐν μέσῳ ἡμιθέων καὶ ἡρώισμῶν· ἄς ἀκούσωμεν, διότι θὰ εἶναι τι κάλλιστον.

PENNOS

Ἐν τῇ θεσσαλικῇ Ἰωλκῷ ἐβασίλευεν εὐδαιμόνως ὁ Πελίας. Ἄλλ' οἱ βασιλεῖς εἰσὶν αἰωνίως φιλύποποι· οὕτως ὁ Πελίας ἐρωτᾷ τὸ μαντεῖον τίνα πρέπει νὰ φοβῆται, τὸ δὲ μαντεῖον χρησιμοδοτεῖ νὰ φοβῆται ἐκεῖνον ὅστις θὰ προσήρχετο ἐνώπιόν του μονοσάνδαλος. Ἰδοὺ μετὰ τινα καιρὸν ἤρχετο πρὸς αὐτὸν ὁ υἱὸς τοῦ Αἴσονος Ἰάσων, διαβαίνων δὲ τὸν ὀρητικὸν ποταμὸν Ἄναυρον ἔμεινε μονοσάνδαλος καὶ οὕτω πρὸ τοῦ Πελίου ἐνεφανίσθη. Ὁ Πελίας ἵνα προλάβῃ τὸν ἀπειλοῦντα κίνδυνον, ἐπέβαλεν τότε τῷ Ἰάσωνι νὰ μεταβῇ καὶ φέρῃ εἰς Ἰωλκὸν τὸ ἐν Κολχίδι χρυσοῦν δέρα, τὸ δέρα ἐκεῖνο τοῦ κριοῦ ὅστις ἐκεῖ διέσωσε τὸν φεύγοντα τὸ μῖσος τῆς μητρυιάς του Φρίξου. Ὁ Ἰάσων ὑπήκουσεν.

Ἐπὶ τούτῳ δὲ προσεκάλεσε τοὺς περιφανεστέρους ἀνδρας τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες καὶ συνήλθον ἐρασταὶ τοῦ κλέους καὶ τῶν ἀ-

γώνων, ἅμα δὲ καὶ ἐπ' ἐλπίδι μυθικῶν θησαυρῶν οἵτινες ἐλέγοντο κατακεκρυμμένοι ἐν Κολχίδι, θησαυροὶ αὐτοῦ τοῦ Φρίξου καὶ τοῦ βασιλέως τῆς Κολχίδος Αἰήτου. Συνήχθησαν περὶ τὸν Ἰάσωνα οἱ ἀριστοὶ τῶν Ἑλλήνων νεανῶν, πεντήκοντα, ἐν οἷς ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Θησεύς, ὁ Τελαμών, ὁ Πηλεὺς, ὁ Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης, ὁ Ἰδας καὶ ὁ Λυγκεύς, ὁ Μελέαγρος, ὁ Ἀμφιάραος, ὁ Λαέρτης, ὁ Περικλύμενος καὶ ἄλλοι, ὧν οἱ πλεῖστοι υἱοὶ θεῶν καὶ ἡμιθέων. Τότε φεύγων τὴν πατρικὴν ἐγὼ κατάραν ἐξενιζόμεν παρὰ τῷ Θησεῖ, τῷ λαμπρῷ βασιλεῖ τῆς Ἀττικῆς, καὶ ὑπὸ ἄλλο ὄνομα ἠκολούθησα ἄσμενος τοῦτον. Ὁ υἱὸς τοῦ Φρίξου φλεγόμενος ἀπὸ στοργῆς ὅπως ἐπανεύρῃ πιθανῶς καὶ ἐπανίδῃ τὸν φυγάδα πατέρα, κατεσκεύασεν ἰδίῳι ἀναλώμασι τὸ μέγα πλοῖον ἐφ' οὗ ἐπέβημεν καὶ εἰς ὃ προλαμβάνων τῶν θεῶν τὸν φθόνον, ἅμα δὲ καὶ ὡς ἀριστον υἱικῆς στοργῆς οἰωνόν, ἐδώρησατο τὸ ὄνομά του· οὕτω δὲ τὸ πλοῖον ὠνομάσθη Ἀργῶ.—Ἐάν ἠνοῦντο μακρὰ χειμῶνος νύκτες ἑκατὸν, ἅμα δὲ καὶ ἐγὼ σιδήρεα εἶχον τὰ στήθη, θὰ μοὶ ἦτο πάλιν ἀδύνατον νὰ ἀφηγηθῶ ὅ,τι εἶδον, ὅ,τι ἤκουσα, ὅ,τι ὑπέστημεν εἰς τὴν πλάνην ἐκείνην.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ

Εἰπέ μας, εἰπέ μου, Ρέννε, ὅ,τι ὠραιότερον καὶ τολμηρότερον σήμερον, διὰ δὲ τὰ ἄλλα ἔχομεν ἄλλας νύκτας. Ἐμεθα πλήρεις γαλήνης. Οὐδὲν παρακαλύει τὰς διηγήσεις.— Πόσον μὲ μαγεύουσιν!

PENNOS

Παρελάβομεν μεθ' ἡμῶν τοὺς μάντις Ἰδμόνα καὶ Μόψον, ὡς πρῶτοι, ἅμα δὲ τὸν καλὸν Ὀρφέα, καθαρωδὸν θεσπέσιον, ἵνα πρᾶνῃ ἡμῶν τὰς θλίψεις καὶ τοὺς ἀγῶνας, καταβάλλῃ δὲ καὶ τὰς ἀναφυομένας τραχείας ἔριδας διὰ τοῦ γοήτρου τῶν μελῶν του. Ἀπεπλεύσαμεν καὶ μετὰ πολλὰ προσωρμίσθημεν εἰς Αἴθιον. Ἐκεῖ εὗρομεν μόνον γυναῖκας, διότι οἱ ἀνδρες εἶχον φονευθῆ.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ.

ὑπὸ τίνων;

PENNOS.

ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἐπειδὴ οἱ Αἴθιοι ἀντ' ἐκείνων προὔτιμον τὰς ἀπὸ Θράκης αἰχμαλώτους. Ἐν Αἴθιῳ ἐβασίλευεν ἡ λαμπρὰ Ἰψιπύλη. Ἐφύγομεν ὁμοῦ ἐντεῦθεν ἐν τάχει,

δηλονότι μετὰ δύο περίπου ἔτη, ἀφοῦ οἱ πλεῖστοι τῶν ἑταίρων ἡμῶν προὔτιμησαν ἀντὶ τοῦ χρυσοῦ δέρατος τῆς Κολχίδος τὴν χρυσὴν κόμην τῶν ἀρρενωπῶν ἐκείνων γυναικῶν, μόνος δ' ἐπὶ τῆς Ἀργῆς ἔμεινε ὁ Ἡρακλῆς. Εἶτα ἀνέβημεν πρὸς τὸ πέλαγος εἰς ὃ διαπλεύουσα ἐπὶ τοῦ χρυσομάλου κριοῦ ἡ Ἑλλη μετὰ τοῦ Φρίξου, ἐλιποθύμησε καὶ ἐκπεσούσα ἐπὶ τῆς οὐρᾶς οὗτος ὠνομάσθη Ἑλλήσποντος.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ

Ἡ πτωχή!

ΠΥΓΜΑΛΙΩΝ

Ἐγνώρισα τὸν Ἑλλήσποντον εἶναι γλαυκὸς καὶ διαυγῆς ὅσον νὰ ὑπολάβῃς αὐτὸν οὐρανὸν ὑπορρέοντα.

PENNOS

Μνήμα παρθένου καὶ ἀδελφῆς. Φαίνονται εἰσέτι, καίτοι ἐν πελάγει, τὰ ἴχνη τῶν δύο ἀδελφῶν· διότι ἡ Ἑλλη οὕσα γλαυκῶπις ἐδώρησατο εἰς τὸ πέλαγος ἐκεῖνο ἐκτὸς τοῦ ὀνόματός της καὶ τὸ κυανοῦν τῶν ὀμμάτων της χρῶμα.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ ὑπόδακρυς.

Πτωχή Ἑλλη!

PENNOS

Εἰσεπλεύσαμεν ἐν τέλει εἰς Βιθυνίαν. Ἐκεῖ ἀνέμενον ἡμᾶς ὁ γέρον μάντις Φινεύς, τυφλωθεὶς ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος, διότι κατέδειξε πρότερον εἰς τὸν Φρίξον τὴν ἀγούσαν πρὸς τὴν Κολχίδα. Ἐκτὸς τῆς τυφλώσεως μεγάλα τερατώδη πτηνὰ, αἱ Ἀρπυιαί, μὲ πρόσωπον παρθένου καὶ ὄνυχας γυπτός, ἤρπαζον τὴν τροφὴν του ὁσάκις παρετίθετο, εἰς δὲ τὴν ὑπολειπομένην μετέδιδον δυσσομίαν τοιαύτην, ὥστε ὁ Φινεύς ἠδυνάτει νὰ ἐγγίση τι· ὁ Ζήτης ὁμοῦ καὶ Κάλαις, οἱ ἑταῖροι ἡμῶν καὶ πτερωτοὶ υἱοὶ τοῦ Βορέου, καθορμήσαντες ἀπέκρουσαν τὰς Ἀρπυίας ἤτοι τὴν Ὀκυπέτην, Ἀελλῶ καὶ Κελαινῶ, καταπνιγείσας ἢ καταφυγούσας τέλος εἰς τοὺς γεννεθλίους αὐτῶν βράχους ἐν Κρήτῃ. Τότε ὁ γέρον μάντις χαίρων καὶ εὐγνωμονῶν ὠδήγησεν ἡμᾶς πῶς ἀσφαλέστερον νὰ φθάσωμεν εἰς Κολχίδα. Οὕτω ταῖς συμβουλαῖς αὐτοῦ, κατωρθώσαμεν νὰ διέλθωμεν τὰς Συμπληγάδας, πέτρας δηλονότι δύο, αἵτινες ἠνοίγον καὶ συνεχλείοντο μετὰ ταχύτητος καὶ σφοδρότητος φοβερᾶς· ὅτε λοιπὸν ἡ Ἀργῶ ἐφθασε παρὰ τὰς Συμπληγά-

δας ὁ υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος Ἔρσημος ἀφῆκε περιστράν ἥτις διήλθε τὰς πέτρας συρραγείσας καὶ πάλιν, συναρπασάσας δὲ μόνον τῆς οὐρᾶς τῆς οὐλίγα πέτρα. Τούτου ἐπιτυχόντος, ὁ Φινεύς προσεῖπε θεορρόντως νὰ διαπλεύσωμεν ἐπεκλήθμεν τὴν Ἀθηνᾶν, ἡ δὲ Ἀργῶ πατασθεῖσα ὡς ῥιπὴ ἀνέμου ἐπὶ τῶν ὑδάτων κατώβησε νὰ περάσῃ, μόνον τῶν ἐπὶ τῆς πρῶτης κοτυρημάτων συναρπασθέντων ἀπὸ τὰς συρραγνυμένας πέτρας. Ἐκτοτε ὁμοῦ, ὡς εἴμαστο, διελθόντος πλοίου, αἱ πέτραι ἐστήσαν ἀκίνητοι.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ

Ἀκίνητοι, ὅπως ἐγὼ ἤτις ἀκροῶμαι τῆς ἱστορίας των, Ρέννε.— ὦ, μὴ παύης!

PENNOS.

Προεχωροῦμεν, παρεπλέομεν τὸν Καύκασον. Αἴφνης ἠκούσθησαν βῆθεις καὶ μεγάλοι στεναγμοὶ ὡς ἡ γῆ ἅπασα νὰ ἐπεκλήθητο εἰς τὸ στήθος Θεοῦ, Θεοῦ μὲ στέρνα ἀνθρώπου. Ἦσαν οἱ στεναγμοὶ τοῦ δεσμώτου Προμηθεῦς, οὗ τὸ ἦμαρ κατετρώγετο ὑπὸ γυπτός καὶ πάλιν ἀπ' αἰῶνων ἀνενοῦτο· διότι ὁ Προμηθεὺς παρὰ τὴν βουλὴν τοῦ Διὸς ἤρπασε τὸ πῦρ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐδώρησατο αὐτὸ τοῖς θνητοῖς. Ἄλλοτε θέλω σᾶς εἶπῃ πῶς ὁ Ζεὺς ἀντεκδικούμενος ἔστειλε τότε τῷ μωρῷ ἀδελφῷ τοῦ Προμηθεῦς Ἐπιμηθεῖ δώρημα κάλλιστον, δηλονότι γυναῖκα, ἥτις μυρία ἔκτοτε τοῖς ἀνθρώποις ἐφεῦρε κακὰ, ἐφάνη δὲ αὕτη πῦρ πολλῷ ἐκείνου σφοδρότερον καὶ σκληρότερον. Ἐν τούτοις τὸν οὕτω ἀηλεῶς τιμωρούμενον τοῦτον Τιτᾶνα ἐκπληθίσας πρὸ τοῦ Καυκάσου ὁ λαμπρὸς Ἡρακλῆς ἔσωσε τέλος, κατατοξεύσας τὸν ἀπαίσιον γῦπα καὶ λυτρώσας ἀπὸ τοῦ ῥάμφοις του τὸν ἡμίθεον.

ΠΥΓΜΑΛΙΩΝ

Οὕτω λοιπὸν ἐσώθη ὁ Προμηθεὺς;

PENNOS

Ὁ Προμηθεὺς ἐσώθη, ἀλλ' ὁ Ἡρακλῆς μεταπεσὼν ἐκείθεν τοῦ Καυκάσου ἀπεπλανήθη καὶ ὑπέστη μυρία δεινὰ, μυρία ἅμα κατορθώσας περιφανῆ καὶ θαυμάσια.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ

Ἄλλὰ σεῖς, οἱ ἀργοναῦται;

PENNOS

Οἱ ἀργοναῦται εὐωδόθημεν ἐν τέλει εἰς Αἴαν, μητρόπολιν τῶν Κόλχων. Ὅτε ὁμοῦ ἀπητήθη τὸ χρυσοῦν τοῦ κριοῦ δέρα, ὅπερ

ὁ Φρίξος θύσας τὸν κριὸν ἐπὶ τῇ σῶτηρίᾳ εἶχεν ἀφιέρωσιν εἰς τὸ ἐκεῖ ἱερόν ἄλσος τοῦ Ἄρεως, ὁ βασιλεὺς Αἰήτης ὀργισθεὶς ἐπέβαλε τῷ Ἰάσῳ τὸν ἄθλον ἵνα ζεύξῃ καὶ καλλιεργήσῃ μέρος γῆς διὰ τῶν πυριπνῶν ἱππων οὓς ἐδώρισατο τῷ Αἰήτῃ ὁ Ἡρακλής. Νᾶ σπεῖρη δὲ εἰς τὴν ἀνοιγομένην γῆν τοὺς ὑπολειπομένους ὀδόντας τοῦ δράκοντος ἐκείνου ὃν ἐφόνευσεν ὁ Κάδμος ποτὲ, ὁ δὲ Φρίξος κατέγων εἶχε δωρήσῃ τῷ Αἰήτῃ ἔτι τοὺς ἐκ τῆς σπειρομένης οὕτω γῆς ἀναπηδήσαντας ἄνδρας ἐνόπλους καὶ ἀγρίους νὰ θανατώσῃ ἅπαντας. Καὶ ταῦτα πάντα ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ ἡμέρᾳ.

Τότε εἰς τὴν δεινὴν ἀμπελιαν τοῦ Ἰάσονος, ἐνεφανίσθη σώτεια θεότης ἡ Μήδεια. Αὕτη ἦτο θυγατὴρ τοῦ Λιήτου, ἴερεια ναοῦ ἰδίου παρὰ τὸν αἰγιαλόν, γλυκὺ φῶς περισῶζον τοὺς ναυαγούς καὶ τοὺς ξένους, οὓς ἄλλως οἱ βάρβαροι νόμοι τοῦ Αἰήτου ἐσφαιγίαζον τῆς θεοῖς.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ

Ἡ Μήδεια λοιπόν;

PENNOS

Ἡ Μήδεια τρωθεῖσα ἀπὸ τοῦ γλυκυτάτου κάλλους τοῦ Ἰάσονος, ἔλαβε πρῶτον παρ' αὐτοῦ ὄρκους ὅτι θέλει λάβῃ αὐτὴν σύζυγον φιλάτην διὰ τοῦ βίου ἅπαντος, εἶτα δὲ ἔδωκεν αὐτῷ φάρμακα δι' ὧν ἀλειρόμενος ἦτο ἀδιάτρωτος τὸ σῶμα καὶ ἀκαταγώνιστος. Συνεβούλευσεν ἔτι αὐτῷ ἵνα θανατώσῃ τοὺς ἀναφυομένους δράκοντας ῥίπτων μέσῳ αὐτῶν λίθους καὶ οὕτω ἐκείνοι ὑπονοοῦντες ἀλλήλους νὰ συσπαράσσωνται. Ἐν ἑορτῇ λαμπρᾷ, κατὰ τὸ τέμενος τοῦ Ἄρεως, ἐγένοντο ταῦτα, ὁ Ἰάσων ἐνίκησεν, ἀλλ' ὁ Αἰήτης καὶ πάλιν ἠρνεῖτο τὸ δέρας.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ

Τότε;

PENNOS

Ἡ Μήδεια ἠγνύπνει. Τὸ χρυσοῦν δέρας ἐφυλάττετο εἰς φρούριον ἐπὶ τὰς τειχῶν, μετὰ πύργων μεγίστων, μετὰ πύλας χαλκᾶς καὶ χρυσαῖς ἐπάλλξεις, φρουρούσης τῆς φοβερᾶς Ἐκάτης· ἰδία δὲ, ὑπὸ τὸ δένδρον ἐφ' οὗ τὸ δέρας ἐκρέματο, ἀκοίμητος παρέμενε δράκων. Ἡ Μήδεια συνεννοηθεῖσα μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν πρότερον, ἤλθε τὴν νύκτα πρὸ τῶν πρώτων φρουρῶν, ὠμίλησε κολχιστὶ ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς τῆς καὶ ἀνοιγεισῶν τῶν

πυλῶν εἰσώρησαν οἱ Ἀργοναῦται, διὰ γοήτρου τῆς Μηδείας ἔστησαν ἀκίνητοι ἢ τε Ἐκάτη καὶ ὁ δράκων, ὁ δὲ Ἰάσων ἀφείλετο οὕτω τὸ χρυσοῦν δέρας.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ

Ἄ!

PENNOS

Οἱ Ἀργοναῦται φεύγομεν, φεύγομεν δραμαῖοι, ὁ Ἰάσων φέρει μεθύων ὑπὸ γαράς τὸ δέρας, μετ' αὐτοῦ δὲ μεθύουσα ὑπὸ ἔρωτος ἡ Μήδεια, ἥτις ἐν τούτοις προσαναβάσα εἰς τὰ πατρῶα ἀνάκτορα ὑφῆρπασεν ἀπὸ τῆς κοιτῆς τὸν μικρὸν ἀδελφόν τῆς Ἀψυρτον, τιμαλφῆς κειμήλιον καὶ μόνον ἐπὶ γῆς ἔρωτα τοῦ πατρὸς τῆς. Ἡ Ἀργὼ ἐκκινεῖ ὡς σφοδρὰ ἀπόγειος αἶρα. Ὁ Αἰήτης μαθὼν τὴν ἄρπαγὴν τοῦ δέρατος καὶ τὴν φυγὴν τῆς Μηδείας, ῥίπτεται ὀπισθὲν μας μετὰ λύσσης καὶ μετὰ ὀλοκλήρου στόλου. Καὶ ἠγνύει εἰσέτι τὴν ἄρπαγὴν τοῦ Ἀψύρτου.

ΠΥΓΜΑΛΙΩΝ

Ἄλλὰ διατὶ ἡ Μήδεια ἤρπασε μεθ' ἑαυτῆς τὸν ἀδελφόν τῆς Ἀψυρτον;

ΓΑΛΑΤΕΙΑ

Πόστιν στοργὴν θὰ ἠσθάνετο ἡ ταλαίπωρος διὰ τὸν μικρὸν ἀδελφόν!

PENNOS

Φεῦ! — Διότι, ἀγαπητέ μου Πυγμαλίῳν, μιᾶς ἡμέρας ἔρως καθιστᾷ τὰς γυναῖκας σοφωτέρας τοῦ σοφοῦ ὅστις ἔτη ἑκατὸν ἐμελέτησε, σκληροτέρας τοῦ στρατηγοῦ ὅστις ἑκατὸν διέβη μάχας αἰμόφυρτος. Ἡ ναὺς τοῦ Αἰήτου, προσπνεούσης καὶ τῆς δικαίας εὐχῆς τοῦ πατρὸς, προσήγγισε τὴν Ἀργῶν· τότε ἡ Μήδεια ἀναστᾶσα σφάζει τὸν ὁμομήτριον ἀδελφόν τῆς Ἀψυρτον, καταμελίζει τὸ σῶμά του καὶ ῥίπτουσα ἐκαστοτε ἐν μέλος πρὸ τοῦ ἀπεγνωσμένου ἐντεῦθεν πατρὸς καὶ ἐν θρήνοις συναθροίζοντος τὰ μέλη τοῦ προσφιλοῦς υἱοῦ, ἔδωκε καιρὸν καὶ ἡ Ἀργὼ ἦτοι ὁ Ἰάσων ἐσώθη ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Αἰήτου.

ΠΥΓΜΑΛΙΩΝ

ὦ θεοί!

PENNOS.

Εἰς τὴν σκηνὴν ἐκείνην, Πυγμαλίῳν, ἐθυμούμαι οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν Ἀργοναυτῶν δολῶν ὑγράθησαν ἀπὸ οἴκτον ἢ φρίκην· εἰς μόνος ὀφθαλμὸς ἔμεινε στυγνὸς καὶ ἀδάκρυς.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ

Οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ Μηδείας.

ΠΥΓΜΑΛΙΩΝ

Πῶς, Γαλάτεια· εἶναι δυνατὸν τὰ στήθη τὰ λυόμενα, ὡς ὁ κηρὸς, ἀπὸ ἔρωτος πρὸς ἓνα, εἶναι δυνατὸν νὰ γίνωνται συνάμα τοσοῦτον σκληρὰ πρὸς πάντας, πρὸς πατέρας ἀκόμη καὶ ἀδελφούς;

Κλίνας καὶ φιλεῖ τὴν Γαλάτειαν περιπαθῶς.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ δακρύουσα

ὦ Μήδεια, Μήδεια! . .

PENNOS

Μέδουσα λέγε, ὦ Γαλάτεια. Διότι οἱ θεοὶ ὀργίσθησαν καὶ τὸ γυθὲν αἷμα τοῦ Ἀψύρτου μετεβλήθη ἐνώπιόν μας εἰς ὄρη καὶ τενάγη καὶ τρικυμίας καὶ ἐρήμους καὶ τιτᾶνας καὶ ὠκεανούς. Ἐπλανώμεθα ἕκτοτε ἀπὸ τοῦ Φάσιδος ποταμοῦ πρὸς τὸν Καύκασον, ἀπὸ τῆς Μαιώτιδος λίμνης πρὸς ἔθνη βάρβαρα καὶ ἄφωνα καὶ θηριώδη. Ἠλθομεν πρὸς τοὺς Μακροβίους, ζῶντας χιλιάδας χρόνων· ἤλθομεν πρὸς τοὺς Κιμμερίους, ζῶντας εἰς αἰώνιον σκότος, διότι τὰ περὶ αὐτοὺς ὄρη ἀποκρύπτουσι τὸν ἥλιον· ἤλθομεν πρὸ τῶν πυλῶν τοῦ Ἄδου, σύροντες τὴν Ἀργῶν ἐπ' ὤμων, παρὰ τὸν Ἀγερόντα ποταμόν· ἐκεῖθεν προσαναβάντες μετεπέσαμεν εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν, προσωρμισθημεν εἰς τὴν Ἰερνίδα νῆσον, ἐν φοβεραῖς τρικυμίας, παρεπλεύσαμεν τὴν νῆσον τῆς Δήμητρος, ἐπλανώμεθα ἀγνοῦντες ποῖ βαίνομεν, ἐφθάσαμεν εἰς τὴν νῆσον τῆς Κίρκης, πάντοθεν ἀποπεμπόμενοι ὡς ἐναγεῖς ἀπὸ τοῦ Ἀψύρτου τὸν χρόνον.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ

Ρέννε, καθ' ὅλους τοὺς κινδύνους τούτους ἠγάπα ὁ Ἰάσων εἰσέτι τὴν Μήδειαν;

PENNOS

Ἡ Μήδεια ἦτο μάγισσα· ἄλλως ὁ Ἰάσων ἦτο νεώτερος τοῦ Ρέννου. — Ἄλλ' ἤρμισα τὴν ἱστορίαν τῶν Ἀργοναυτῶν διότι ἀνεμνήσθη τὰς Σειρήνας. Μετὰ τὴν νῆσον τῆς Κίρκης ἤλθομεν πρὸς αὐτάς.

Αἱ Σειρήνες ἦσαν θυγατέρες τῆς Μελπομένης καὶ τοῦ Ἀχελώου· παίζουσαι ἐν Σικελίᾳ ποτὲ μετὰ τῆς Περσεφόνης ἀφῆκαν αὐτὴν δειλῶς νὰ ἀρπασθῇ ὑπὸ τοῦ Πλούτωνος, ἡ δὲ Δήμητρα ὀργισθεῖσα μετεμόρφωσεν αὐτάς εἰς τέρατα, τηρηθείσης μόνης τῆς παρθενικῆς μορφῆς των. Τότε αἱ Σει-

ρήνες ἰκατεύσασαι τὸν Δία ἔλαβον περὶ ὅπως πετασθῶσι πρὸς εὐρεσιν τῆς Περσεφόνης· πετώσαι δὲ ἀφίκοντο εἰς Κρήτην ὅπου ἠγωνίσθησαν πρὸς τὰς Μούσας, ἀλλὰ νικηθεῖσαι ἀπεκόπησαν τὰ πτερὰ καὶ οὕτω ἐπανάβησαν πλεύουσαι παρὰ τὰ τυρρητικὰ πελάγη τῆς Ἰταλίας. Ἡ χαρμεστὰ νῆσος ἐλέγετο Ἀνθέμουσα ὅπου κατοικήσαν. Ἠσαν δὲ τρεῖς. Ἡ Παρθενόπη ἐκθάριζεν, ἡ Λευκωσία ἠΐλει, ἡ δὲ Λίγεια ἐμελῶδει τοιαύτη δ' ἀπετελεῖτο συναυλία καὶ μουσική, ὥστε οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων φθάνων ἐκεῖ ἠδύνατο ν' ἀντιστῇ πρὸς τὰ γόητρα τὰς μολπῆς των καὶ νὰ μὴ λησμονήσῃ πατρίδα, φίλους, γονεῖς, ἐκεῖ παρ' αὐταῖς κεχρηῶς, καταλείπων τὸ πλοῖον αὐτοῦ εἰς τοὺς σκοπέλους καὶ τὴν ζωὴν του εἰς τὴν πείνην. Ἠλθομεν ἐκεῖ. Εἶδομεν μακρόθεν τὸ κάλλος αὐτῶν τὸ ἀμήτητον, εἶδομεν κατακεκαλυμμένην τὴν νῆσον ἀπὸ λευκῶν ὀστᾶ ἀνθρώπων, λεπτὴ εὐώδης αἶρα ἔφερε μέχρις ἡμῶν τῆς οὐρανίας μουσικῆς των τοὺς πρώτους μελιγροὺς τόνους. Αἱ χεῖρες ἠτόνισαν, αἱ κῶπαι ἐπληττον τὴν γαληνίωσαν θάλασσαν ὡς λιπόθυμοι, εἶτα δ' ἠγέρθημεν ἅπαντες ἐνθεοὶ προσορῶντες τὰς Ἐρινύδας καὶ πρῶτος ὁ νεαρὸς Βούτος, ἐταῖρος ἡμῶν, ἐμμανῆς ἀπὸ τοῦ μέλους των ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν πλεων πρὸς τὰς Ἐρινύδας. Οὐδεὶς παρεκώλυσε αὐτόν· ἀλλ' ἀνελάβομεν τὰς κῶπας ἐν μέθῃ μαγικῇ καὶ ἡ Ἀργὼ ἐφέρετο πετώσα πρὸς τὴν ἄρρητον Ἀρμονίαν τῶν Σειρῆνων. Τὸ πᾶν ἐλησμονήθη, τὸ πᾶν ἀπώλετο. Τί ὁ μέλλων θάνατος ἀπέναντι τοῦ ἀκουομένου μέλους; Ἄς ἀπεθνήσκομεν! — Αἶφνης ἀπὸ τῆς πρώρας τῆς Ἀργῶς ἠκούσθη ἄλλη μολπή, ἄλλη μελωδία, ἄλλος τόνος οὐράνιος. Ἦτο ὁ Ὀρφεύς. Ὅποιον μέλος ἀπὸ τὰς χεῖλη του, ὅποιος τόνος ἀπὸ τῆς λύρας του, ὅποια ἁρμονία ἦτο ἐκείνη, φίλοι μου! Ἡ ἀναδυομένη ἀπὸ τοῦ κύματος Ἀφροδίτη καὶ εἰς τὰ ὄμματα ὕψη τοῦ θά ἦτο ὀλιγώτερον ὠραία, ὀλιγώτερον γοῆτις καὶ ἐπαφροδίτος. Μικρὸν καὶ αἱ κῶπαι πάλιν ἔστησαν. Οἱ Ἀργοναῦται ἐστράφησαν πρὸς τὸν Ὀρφέα, ὁ Ὀρφεύς ὡς θεὸς ἠγωνίζετο πρὸς τὰς Σειρήνας. Εἰς τὴν μεγίστην ἀνάτασιν τῆς φωνῆς τοῦ ἀθανάτου μελωδοῦ ἡ Ἀργὼ ὠμίλησεν, αἱ δὲ Σειρήνες νικηθεῖσαι ἔπεσαν εἰς τὸ κύμα καὶ ἀπέλιπες ἐπνίγησαν. Ἐσώθημεν.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ

Ἡ Μήδεια ;
PENNOΣ
Ἡ Μήδεια προσελθοῦσα ἐφίλησε τοῦ Ὀρφέως τὰ χεῖλη.

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Εἰσέρχεται σεμνοπρόσωπος ἱερεὺς. Οἱ ἀνωτέρω.
ΙΕΡΕΥΣ

Οἱ θεοὶ μεθ' ὑμῶν, οἱ θεοὶ μετ' ἐμοῦ, οἱ θεοὶ μετὰ τῆς πόλεως. Ἄλλ' ἡ πόλις, βασιλεῦ, κλαίει. Κρῆτες πειραταὶ ἀπεβιδάσθησαν ἀνάριθμοι πρὸς τὰς ἀνατολάς τῆς γῆσου καὶ δροῦσι τὰς κώμας, καὶ συλοῦσι τοὺς ναοὺς, καὶ θανατοῦσι τοὺς λαοὺς σου. Ἐγέρθητι. Κάτωθεν τῶν ἀνακτόρων ἡ πάλις ἀπασα ἰκέτις ἐπικαλεῖται τὸν βασιλέα αὐτῆς ὡς σωτήρα.

PENNOΣ ἀνεγειρόμενος

Ἄριστον. Ἡ σπάθη ἐναρκώθη ἄς ἀνελευθοῦ.

ΠΥΓΜΑΛΙΩΝ σπεύδων νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν ἀπερχόμενον ἱερέα

Ἰδωμεν. Δειλία μᾶλλον τοῦ λαοῦ. Φροῦδα δάκρυα. . .

ΓΑΛΑΤΕΙΑ λαβοῦσα ἀπὸ τοῦ βραγίονος τὸν Ρέννου

Ρέννε ! . . Μείνον σύ.
Ὁ Πυγμαλίων καὶ ὁ ἱερεὺς ἀπῆλθον.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΓΑΛΑΤΕΙΑ. PENNOΣ.

Μετὰ μικρὰν σιγὴν ἀμφοτέρων.

PENNOΣ

Τί ἔχεις, Γαλάτεια ; Διὰ τί ὠχρίσας ; Ὁμίλει.

Ἡ Γαλάτεια νεύει τοὺς ὀφθαλμοὺς, δακρύει καὶ σιωπᾷ.

PENNOΣ

Σὲ ἐλύπησε τῶν Σειρήνων ἡ ἀπώλεια καὶ κλαίεις ;

ΓΑΛΑΤΕΙΑ δειλιῶς.

Ὅχι.

PENNOΣ

Τοῦ Ὀρφέως ἡ θελκτικὴ ἱστορία σὲ συνεκίνησε, Γαλάτεια ; Διὰ τί σιωπᾷς ;

ΓΑΛΑΤΕΙΑ

Διὰ τί ;

PENNOΣ

Σοῖς ἀνὴρ ἡ Μήδεια σκληρὰ καὶ ἀνηλεῆς ;

ΓΑΛΑΤΕΙΑ

Ρέννε . . .

PENNOΣ

Θεοί ! — Τότε σοὶ διηγήθην τόσον μιὰρὰ καὶ ἀτερπῆ μέχρι πένθους ;
ΓΑΛΑΤΕΙΑ

Λαμβανομένη τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοῦ Ρέννου διὰ τῆς ἀριστερᾶς τῆς, διὰ τῆς δεξιᾶς θίγουσα ὡς ἐπὶ ὤμῳ τὴν γενεῖδα τοῦ Ρέννου, μὲ μορφὴν κάτωχρον καὶ χεῖλος ὑποτρίμων.

Ρέννε, διατί εἰς τὰ χεῖλη σου ἀντηχεῖ τοῦ Ὀρφέως τὸ μέλος ; Ὡ, διατί εἰς τὰ χεῖλη σου παρέμειναν οἱ μάγοι τόνοι τῆς μουσικῆς του ;

Ἡαυλαία πίπτει.

ΣΑΛΟΜΩΝ ΓΕΣΝΕΡΟΣ

[Συνέχεια καὶ τέλος.]

Ὁ ἔρωσ, ἡ ἀστείρευτος αὐτῆ πηγὴ ἐν ἡ ἦντλησαν καὶ ἀντλοῦσι παντὸς χρόνου καὶ τόπου οἱ ποιηταὶ τῶν ὠραιότερων των στίχων τὴν νοηματικὴν οὐσίαν, ὑπῆρξεν ἐπίσης καὶ διὰ τὸν εὐαίσθητον ποιητὴν μας τὸ θέμα πολλῶν εἰδυλλίων του. Ἐπόμενον ἦν τοῦ Γεσνερ ἡ διαυγὴς φαντασία, προσεπομένη αὐτῆ τῆ φύσει τῶν βουκολικῶν ὄντων του, νὰ ἐπιχύσῃ τὴν μαγευτικὴν ἐκείνην ἀφέλειαν, τὴν ἐπιφαινομένην εἰς τὰ τοιαύτης ὑποθέσεως εἰδυλλία του ἡ δὲ ποιητικὴ αὐτοῦ θέρη νὰ προᾶξῃ αὐτὰ εἰς συγκινητικὸν βαθμὸν πάθους. Ἐν τῷ εἰδυλλίῳ «Φυλλὶς καὶ Χλόη» βλέπει ὁ ἀναγνώστης μὲ ποίαν χάριν ἐκφεύγουν τοῦ στόματος τῶν δύο ποιητικῶν ὡς ἐξ ἐνστίκτου τὰ θερμὰ τοῦ ἔρωτος συναισθήματα ἐν τῇ «Ζηλοτυπία» περιεργάζεται τις μετὰ δειλιώσεως ἀνυπομονησίας τὰς ἐμφύτους ὁρμάς τοῦ παρεπομένου τῷ ἔρωτι πάθους τούτου, φθάνων μετ' εὐχαριστήσεως διὰ τῆς ἐπιτυχοῦς διαζώσεως τῶν ὑπονοιῶν καὶ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ ζηλοτύπου ἑραστοῦ, εἰς τὴν ὠραίαν λύσιν τοῦ δραματικοῦ τούτου εἰδυλλίου καὶ ἐν τῷ ἑτέρῳ δὲ εἰδυλλίῳ «Μυρτίλος καὶ Θύρις», καὶ ἐν ἄλλοις τοιαύτης φύσεως, διαβλέπει τις πάντοτε τοὺς αὐτοὺς θελκτικὸς χαρακτῆρας τοῦ ἀφελοῦς ἔρωτος. Ἄξιον ὄμως πλειότερας

προσοχῆς εἶναι ὁ ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ἐν τισι τούτων κατεργαζόμενος συνδιασμός τῆς ἀρετῆς μετὰ τοῦ ἔρωτος τοιουτοτρόπως, ὥστε οἱ ἔρωντες βουκοὶ δὲν τολμῶσι σχεδὸν ν' ἀγαπήσωσι τὰς βουκοπούλας των, ἐὰν δὲν μᾶς εἴπωσι πρότερον ὅτι αὐταὶ κέκτηνται τὰ εὐγενῆ ἐκεῖνα αἰσθήματα τὰ ὅποια ἰδιαζόντως προσεπάθησε νὰ ἀνυψώσῃ ὁ Γεσνερ διὰ τῆς μουσικῆς του. «Ἡ Δάρνη ἔργεται, ἀναφωνεῖ ὁ τὴν ὠραίαν του ἀναμῆκων βουκόσ. Πῶς κυματίζει ἐλαφρῶς ὑπὸ τῶν ζεφύρων σειομένη ἡ πρατίνῃ ἐσθῆς τῆς ! πόσον θελκτικὰ μειδιᾷ τὸ στόμα τῆς ! πόσον οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς εἶναι ὠραῖοι ! Ἄλλ' ὄλα τὰ θέλητρα τῶν ὠραίων τῆς ὀφθαλμῶν θὰ ἦσαν μηδὲν δι' ἐμὲ, ἐὰν δὲν ἐξωγράφισον τὰ αἰσθήματα τῆς ὠραιοτέρας ψυχῆς καὶ τῆς εὐγενεστέρης καρδίας.» Ἐνίστε δὲ ὁ συνδιασμός οὗτος φθάνει εἰς τοιοῦτον σημεῖον ὑπεροχῆς τῆς ἀρετῆς ἐπὶ τῶν διακκεστέρων πόθων τοῦ ἔρωτος, ὡς ἐν τῇ «Γλυκέρᾳ», ὥστε κάμνει τῆς ἐναρέτου ὀρφανῆς ποιμενίδος τὸν τολμῆρον καὶ ἀσεμνον ἑραστὴν, ὅστις κεκρυμμένον ὄπισθεν φυλλώματος ἤκουεν αὐτὴν ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς μητρός τῆς διθυραμβοῦσαν τὴν ἀθωότητά τῆς, ν' ἀνακηρύττῃ ὅτι ὁ ἔλεγχος τοῦ συνειδότος του διὰ τὴν κατὰ τῆς ἀθωότητος αὐτῆς προσβολὴν του θὰ ἦναι ἡ βάσανος ἀπάσης τῆς ζωῆς του.

Ἐπόμενον λοιπὸν ἦτο νὰ τύχῃσι τὰ εἰδυλλία τοῦ Γεσνερ εὐμενοῦς ὑποδοχῆς παρ' ἀπάσαις ταῖς εὐαίσθητοις ψυχαῖς καὶ ταῖς περρωτισμέναις κρίσει τοῦ αἰῶνός του, καὶ οὐκ ὀλίγης ἐκτιμῆσεως παρὰ τοῖς μεταγενεστέραις. Ἰδοὺ πῶς ἀπεφάνθη περὶ αὐτῶν ἀνὴρ διάσημος τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, καὶ οὐχὶ τόσον εὐκολος εἰς τὰς κρίσεις του, ὁ Ἀπέρωτος. «Ὁ Γεσνερ ἐνώνει τὴν χάριν καὶ τὸ θέλητρον μετὰ τῆς κοσμιοτήτος. Εἶναι ἀναντιρρόητον ὅτι γίνεται τις καλλιτερός ἔμᾳ ἀναγνώσῃ τὰ εἰδυλλία του. . . Ἡρεπὶ νὰ τὰ ἀναγινώσκῃ τις ἐν τῇ σοβαρότητι καὶ τῇ σιωπῇ τῆς νυκτός· ἐν καθ' ἐκαστὴν νύκτα, ὅχι περιπλόν.» Ἴσως ἐπίσφεν ὁ Γεσνερ τινὰς μομφὰς τῆς αὐστηρᾶς κριτικῆς διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῶν διαφορῶν αἰσθημάτων καὶ ἀρετῶν τῶν βουκῶν του, τὴν διατρέφουσιν ἐνώτε τὸν ἀληθῆ καὶ ἀπλακῶν χαρακτῆρα αὐτῶν ἀλλὰ μὴ λησμονήσωμεν ὅτι ὁ Γεσνερ, ὡς αἱ πλεῖστοι

ποιηταὶ, ἔγραψεν ὅπως οἴσῃ καὶ μορφοῦσῃ καρδίας, οὐδόλως ἀποβλέπων εἰς τὸ διωλιστικὸν πνεῦμα τῶν λεπτολόγων τούτων συμμοριῶν τῶν στρεβλωτικῶν τῆς ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ περιπταμένης φαντασίας, ἐν τῇ ὅποια ζῆ καὶ ἀκμάζει ἡ ἀληθὴς ποίησις. Ἴσως ἐπίσης αἱ ὄλιγο ἰδανικαὶ εἰδυλλιαὶ του θεωροῦνται ἐπέσυραν τὸ εἰρωνικὸν καὶ δύσπιστον μειδιάμα τινῶν θετικῶν ἢ μᾶλλον πεπυρωμένων πνευμάτων, θεωρούντων τὴν ἀγαθότητα, τὴν ἀθωότητα, τὰ χρυσὰ ὄνειροπολήματα τῆς ἀδιαφύρου νεότητος, τὴν ἀπαρέγκλιτον πορείαν τῆς ὠραίου ἡλικίας, ὡς γελοῖας χιμικίας, κενὰς τῆς φαντασίας ἀπάτας, τῶν ὁποίων οὐδεὶς γίνεται πλέον παίγιον, ἀλλὰ τὶ ἀληθέστερον καὶ μᾶλλον περισπούδαστον τῶν ὠραίων ἐμπνεύσεων τῆς ψυχῆς, ἔστω καὶ ἀπατηλῶν.

Ἄν ἀνύψωσαν τὴν φήμην τοῦ Γεσνερ τὰ εἰδυλλία του, «ὁ θάνατος τοῦ Ἄβελ» δημοσιευθεὶς κατὰ τὸ 1758, ἄλυτον σφραγίδα ἐπέθεσεν εἰς τὴν ποιητικὴν δόξαν του. Ὁ θάνατος τοῦ Ἄβελ εἶναι μικρὸν βουκολικὸν ποίημα ἐν τῷ ὅποιῳ τὰ αὐτὰ προτερήματα τῶν εἰδυλλίων του διέχυσεν ὁ ποιητῆς, συμπύξας αὐτὰ δι' ἐκτενεστέρης καὶ συνεχεστέρης δράσεως εἰς περίπυστον σύνολον. Ἐπίσης τὰ πρόσωπα τοῦ ποιήματος τοῦ τούτου εἰσὶν ἐναγχολημένα ἅπαντα περὶ τὴν ἀρετὴν. Ὁ Ἄδὰμ τὴν διδάσκει, ὁ Ἄβελ τὴν παρυστᾷ, καὶ αὐτὸς ὁ Κάϊν ὀλιβέται διότι δὲν τὴν κατέχει, ἐνῶ ποθεῖ αὐτὴν. Ἡ τρυφερά μουσα τοῦ ποιητοῦ δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὰς ἀποτροπαίους πρακτάσεις τῆς ἀπολύτου κακίας καὶ τοῦ ἀνιέρου μίσους. Ἐμβάλλει εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Κάϊν τὴν πρὸς τὸν ἀδελφόν του ζηλοτυπίαν, ἀλλ' ἀνευ ἰσχύος καὶ βάθους. Ἐπομένως τὴν ἀποτροπαίον ἀδελφοκτονίαν ἐπιφέρει ἐξ ὀλεθρίας περιστάσεως. Κατὰ τὴν πραγμασίαν μουσάν του, ὁ Κάϊν ἐκοιμήτο καὶ ἐβλεπεν εἰς τι παρὰ τοῦ διαδόλου ἀποστειλὲν αὐτῷ ὄνειρον τοῦ ἀπογόνου του καταδυναστευομένου ἀπὸ τοῦ ἀπογόνου τοῦ Ἄβελ· ἀναπῆδα ἐκ τοῦ ὕπνου βλέπει τὸν Ἄβελ εἰς τὸ πλευρόν του καὶ καταφέρει αὐτῷ τὸ θανατηφόρον κτύπημα· ἀλλ' ἀμέσως, ὅποια ὀδύνη ! ὅποια μετάνοια ! κρύπτεται καὶ πλανᾶται δι' ὅλης τῆς ἡμέρας μακρὰν τῆς καλύβης του, τῆς οἰκαγενεῖας του, Ἀκούσωμεν ὅποια ὠραία μετανοίας φ

ματα ἐμβάλλει ὁ ποιητὴς εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καθεζομένου ἀπέναντι τῆς ὑψομένης σελήνης κατὰ τὴν πρώτην νύκτα τὴν μετὰ τὸ ἀποτρόπαιον ἐγκλήμα του. « Ἐκεῖ ἠκάτω, ὀπισθεν τοῦ ὄρους τούτου, ὑψοῦται ἡ σελήνη μετὰ τῆς λευκωπῆς λάμπειώς της· ἐπιπλέει εἰς τὴν σκοτεινὴν ἀτμοσφαῖραν ἡ διαγύνουσα μακρὰν τὸ ὄχρον τῆς φῶς καὶ ἡ γλυκεῖάν τινα ἡμερίαν. Τὸ πᾶν ἀποπνέει τὴν ἀνάπαισιν καὶ τὴν δρόσον ὑπὸ τὸν ὠραῖον αὐτὸν θόλον τὸν ἀστροὺς διαπεπαρμένον· μόνος ὁ ἄνθρωπος ταράσσεται. ἠφωναί, πένθιμοι ἰαγαὶ ἀνέρχονται ἐκ τῶν κλυθῶν του· ἐγὼ, ὁ κακοῦργος ἐγὼ, διέσπειρα τὴν θλίψιν αὐτὴν εἰς ταύτας τὰς κατοικίας. Αἱ κραυγαὶ αὐταί, αἱ φωναὶ ἀπὸ τὰς ὁποίας ὁ ἀὴρ ἀντηγεῖ, ἐμὲ κατηγοροῦσι· τὸ ἐγκλήμα μου τὰς προξενεῖ. Ἐποστρέψατε ἐκ φρίκης ἀστερισμοὶ οἵτινες ἡμεῖς ἀκούετε! καὶ σὺ σελήνη ὠχρίασε καὶ κάλυψον τὴν λαμπάδα σου! Κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν, ἡμέραν καττραμένην, ἡ γῆ τὴν ὁποίαν φωτίζεις ἐποτίσθη διὰ πρώτην φοράν με ἀνθρώπινον αἷμα. » Τέλος ὁποῖαν πικρὰν μειλιχιοῦσιν, ὁποῖαν οἰκτρὰν μεγαλειότητα ἐκχύνει ὁ ποιητὴς εἰς τὴν σκηνὴν τῆς ἐγκαταλείψεως τῶν τύπων οὓς τῶς κατώκει ὁ πρωτοστάτης οὗτος τοῦ ἐγκλήματος! Δὲν ἀναχωρεῖ μόνος, μισοῦμενος, καὶ καταρώμενος ὑπὸ πάντων· τοῦτο δὲν ἀνέγεται ἡ συμπαθὴς τοῦ ποιητοῦ καρδιά· ἀκολουθεῖ αὐτὸν ἡ ἐνάρετος σύζυγός του Μεγάλα μετὰ τῶν τέκνων της, κατασκέπουσα αὐτὸν διὰ τῆς ἰδίας της πλησίον τοῦ ὑψίστου χάριτος. Καὶ οὕτως ὀδεύουν, ἐπιφέρει τοῦ ὄλου ποιήματός του ὁ ποιητὴς, ὑπὸ τὴν λάμπιν τοῦ νυκτερινοῦ ἀστρου, ρίπτοντες; συχνάκις τὰ βλέμματά των ὀπισθεν αὐτῶν ἐπὶ τῶν κλυθῶν, καὶ προχωροῦσιν εἰς τοὺς ἐρήμους χώρους, ὅπου πῶποτε τὰ βήματα οὐδενὸς ἀνθρώπου εἶχον ἀποτυπωθῆ. »

Δ.

Με τοιαῦτα προϊόντα ἀκτινοβόλου διανοίας ὁ Γέσνερος ἐνωρὶς ἐστερέου τὴν ποιητικὴν του δόξαν. Συγχρόνως ὅμως δὲν ἀφίενεν ἀκαλλιέργητον καὶ τὸ ἄλλο καλλιτεχνικὸν προτέρημα του ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν ζωγραφικὴν με ὄχι ὀλιγώτερον πάθος ἢ πρὸς τὴν ποίησιν. Ἡ δὲ κλίσις του αὐτὴ ὑπῆρξε

πάντοτε πρόξενός· εὐθυμερίας· εἰς τὸν Σαλομῶντα· ἡμερῶν τῶν πρώτων βήματά του ἐν τῷ δαφνηφόρῳ αὐτοῦ σταδίῳ ὑπεατήριξεν ἡ ἀπειροὶ εἰσέτι γραφίς του. Εἰς τὴν αὐτὴν γραφίδα κατασταθεῖσαν ἐμπειροτέραν· καὶ πλάσασαν ἔργα οὐχὶ παρορατέα, ὄψιλει τὸ ἀριστον τῶν εὐτυχημάτων αὐτῶν, τὴν κτήσιν ἰχθυήσας καὶ ἀξιαγαπήτου συντροφου. Διὰ τῶν ἐπιτυχῶν τοπογραφημάτων του καὶ λοιπῶν ἐπαγωγικῶν προϊόντων τοῦ καλλιτεχνικοῦ του νοῦς μᾶλλον ἢ τῆς δεξιότητος τῆς γραφίδος του, πλουτίζων τὴν συλλογὴν εὐπόρου τινὸς ἔραστοῦ τῶν ὠραίων τεχνῶν Heidegger, ἐκέρδισε τὴν εὐλικρινὴ τούτου φιλίαν καὶ τὴν καρδίαν τῆς θελκτικῆς θυγατρὸς του· μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ ἐγένετο ὁ εὐτυχῆς αὐτῆς σύζυγος. Εὐτυχῆς λέγω, διότι ἂν ὁ γάμος εἶναι, ὡς διακηρύττουσι λαχεῖον, ὁ Γέσνερος ἔλαχε τὸν ἀριστον αὐτοῦ κληρον· ἂν ἡ εἰς τέλος ἀρμονικὴ καὶ πλήρης ἔρωτος συμβίωσις, θεωρεῖται πολὺτιμος γήϊνος ἀπολαυσις, ὁ Γέσνερος παντελῶς δὲν ἐστερήθη ταύτης καθ' ὅλον τὸν συζυγικὸν του βίον.

Χάρις λοιπὸν εἰς τὴν ἀφοσίωσιν καὶ τὰς τρυφεράς φροντίδας τῆς συζύγου του, χάρις εἰς τὸ τῆς ζωγραφικῆς προτέρημα του, χάρις εἰς τοὺς πόρους τῆς κληρονομικῆς βιβλιοπωλείας, ἧς ἦτο μόνον τιτλοφόρος διευθυντής, ὁ Γέσνερος ἐξ αὐτῆς τῆς νεότητός του ἀπήλασεν ὅλην τὴν εὐτυχίαν ἡρέμου καὶ ἀνέτου ζωῆς. Τὸ φιλόμουσον καὶ ἐνθουσιάζον διὰ τὰς ὠραίας τέχνας πνεῦμά του, ἡ ἀγαθὴ του καρδιά καὶ ὁ διαπρεπὴς νοῦς του συνεχέντρωνον περὶ ἑαυτὸν ἐνόσω ἐξ ἑνὸς Ζυρίχη, ὅ,τι διεκρίνετο ἐν τῇ φιλολογοῖα, τῇ καλλιτεχνίᾳ, τῇ ἀρετῇ. Μετὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῶν γάμων του, ἀπεμακρύνετο τὸ θέρος τῆς τύχης τῆς ἀστυκῆς ζωῆς διερχόμενος αὐτὸ εἰς ἐξοχικὴν τινα οἰκίαν ἠνεύχεν ἐνοικιάσει εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Limenalt ἀνωθι τῆς πόλεως· εἰς μαγευτικὴν τοποθεσίαν. Ἐκεῖ παρεδίθετο ὅλας εἰς τὰς τέρψεις τῆς ἀγροτικῆς ζωῆς, τῆς ὁποίας τόσον θελκτικὴν ἰδέαν μᾶς ἔδωκε διὰ τῆς Εὐχῆς του, καὶ ἦν κατὰ τὰ τελευταῖά του ἔτη ἐνεκολλώθη διαρκῶς, καθέξας ἀπλῆν καὶ εὐθετοῦ κατοικίαν· ἐν αὐτῇ μέσῳ τοῦ δάσους Jhills ald οὗτινος ἦτο ἀπλοῦς ἐπιθεωρητικῆς. Ἐκεῖ εἰς τὸ ἀπόκεντρον ἐκεῖνο ἐνδιαί-

τημά του ἐπραγματοποίησεν ὁ Γέσνερος τὰ ὄνειρά του, τὰ ὁποῖα ἐσκιαγράφησεν ἐν τοῖς εἰδυλλίοις του ἡ ἐνθουσιώδης διὰ τὴν φύσιν ψυχὴ του. « Ἡ ποίησις, ὁ ἔρως, ἡ θρησκεία, ὅλα ὅσα μετέχουσιν ἐνθουσιασμοῦ ἀπεφάνετο ἡ Κ. Στάελ, εἰς ἀρμονίαν ἐφίσκονται μετὰ τὴν φύσιν. » Ἐπόμενον λοιπὸν ἦν ἡ καὶ τὰς τρεῖς ταύτας ὁμάδας συνεννοῦσα ἐν ἑαυτῇ ψυχῇ τοῦ ποιητοῦ, νὰ παραδοθῆ ὀλόκληρος εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς ὠραίας τοῦ Jhills ald φύσεως. Ἐκεῖ εἰς τὸ ἀναχωρητήριόν του ἐκεῖνο συνεχῶς οἱ ἀληθεῖς του φίλοι τὸν ἐσκέπτοντο συμμαρζόμενοι τὴν εὐτυχίαν του καὶ παρέχοντες εἰς αὐτὸν πρὸς τὴν οἰκογενειακὴν εὐθυμερίαν καὶ τὰς ἰδέας ἀπολαύσεις τῆς ἀληθοῦς φιλίας. Ἐκεῖ ἔζησε τῶντι εὐτυχῆς ὁ Γέσνερος· ἔζησε καὶ διὰ τὸν ἑαυτὸν του ὄχι δὲ μόνον, ὡς ἐρρέθη περὶ τῶν ποιητῶν, διὰ τοὺς ἄλλους ἢ διὰ τὸ μέλλον.

Καὶ ἦν ἀξία τῆς εὐθυμερίας ταύτης ἡ ἀγενὴς τοῦ ποιητοῦ μας καρδιά, ἡ τσαύτας ἀρετὰς ἐκθρέψασα κατὰ τὸ διανθὲς στάδιον τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Ἡ γλυκύτης ἡ ἀπλότης ἡ εὐλικρινὴς μετριοφροσύνη, ἀπετέλουν τοὺς πρώτους χρωματισμοὺς τοῦ χαρακτῆρος του βεβαιῶσαι αὐτῷ τὴν ἐπὶ γῆς εὐδαιμονίαν του καὶ τὴν μετὰ τῶν φίλων του καὶ τῆς κοινωνίας ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν. Ἡ ἀγαθότης, ἡ ἀποποιία, ἡ τῆς ἀρετῆς ἐν γένει ἐξάσκησις, ἔπασσον αὐτὸν μετὰ τῶν ἀνθρώπων ἐκεῖνων τῶν συμμορφωμένων μετ' ὑψηλοτέρας τινῆς ἐπιταγῆς, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ τοῦ Εὐαγγελίου θρησκεία ἐπαγγέλλεται καὶ ὑψηλοτέραν τινὰ ἀνταμοιβὴν ἢ τὴν ἐπὶ τῆς γῆς εὐδαιμονίαν. Τοιαύτας λοιπὸν ἀρετὰς κεκτημένος ὁ ποιητὴς ἐπέτυχε τοσοῦτον εἰς τὴν παράστασιν τῶν προτερημάτων δι' ὧν ἐπρόικισε τοὺς ἡρώας του· διότι συνηθάνετο ταῦτα ἀκμάζοντα ἐντὸς τῆς ψυχῆς του, καὶ κατὰ τὸν Κερβάντην. « Ὁ κάλαμος εἶναι ἡ γλῶσσα τῆς ψυχῆς· ὁ δὲ εὐτυχέστερος τρόπος τοῦ ζωγραφεῖν τὰς ἀρετὰς, εἶναι τὸ νὰ κατέχη τις αὐτὰς αὐτὸς ὁ ἴδιος. »

Ἰδιαιτέρως χαρακτηρισμὸς τοῦ Γεσνέρου ἦν ἡ ἀληθὴς αὐτοῦ φαειρότης, τὴν ὁποίαν ἤκωνε μετὰ σπανίας τινος ἰκανότητος εἰς τὰ νὰ δράττηται τῶν γελοίων καὶ νὰ ἀναπαριστᾷ ταῦτα εἰς ἐπιτυχεῖς κωμικὰς ἀπομιμήσεις. Τοῦτο δὲ δὲν ἦτο τάσις κω-

μικὴ τοῦ πνεύματός του, ἧτις ἄλλως ἠδύνατο νὰ παραγγέλλετο διὰ τῆς εὐρείας του φαντασίας καὶ ἐλαφροῦ τινος τοιαύτης φύσεως ἔργα· ἀλλ' ἦτο ἡ ἀντανάκλασις τῆς φωτεινῆς αὐτοῦ καρδίας, ἀποστέλλουσα πᾶσαν ἰδέαν σαφεινὴν ἢ ὑποπτον καὶ διδούσας νύξιν τοσοῦτων πατηγῶν εἰς τὸ ἐπίσης καθαρὸν καὶ φῶς τοῦ καθαρῶν πνεύματός του.

Ὁ Γέσνερος διεκρίθη καὶ διὰ τὴν ἀριλοκέρδειάν του, τὸ ἀτίμητον αὐτοῦ, τὴν ἀδιαφορίαν του περὶ τὰς ἐπιτιμήτους τιμὰς καὶ τὰ ἀξιώματα, ἐξ ὧν πολλάκις τῷ ἐτύχε περίστασις ν' ἀπολαύσῃ. Ἡ δούσισσα de Choiseul ἐπ' ὀνόματι προσεφερέν αὐτῷ ποτὲ ἐντιμὸν καὶ ἐπικερδὴ θέσιν, ἀλλ' ἐπιτιμωνώτερον ἀπεποιήθη οὗτος παρακλῶν αὐτὴν νὰ μεταφέρῃ τὴν εὐνοίαν της ἐπὶ τοῦ μεταφραστοῦ του Huber.

Ὁὐχ' ἦτο ὁ ἀοιδὸς τῆς ἐλευθέρας ἐκείνης ποιμενικῆς ζωῆς ὑπῆρξε καὶ πατριώτης πλήρης ζήλου. Ἡ εἰς πᾶν γενναῖον αἰσθημα ἀνοικτὴ τούτου ψυχὴ, πῶς ἠδύνατο νὰ μείνῃ κλειστὴ εἰς τὸ πρῶτιστον ὄρημα παντὸς πολίτου Ἐλβετοῦ, τὸν πατριωτισμὸν; Ὡ! ἂν ἔζη ὁ λάτρης οὗτος τῆς φύσεως εἰς ἐποχὴν φωτεινότεραν, δὲν ἤθελε τάχα ἐπιμερίσει τὴν λατρείαν του αὐτὴν τὴν ἰδανικὴν καὶ περὶ τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ δὲν ἤθελεν ἀναχωρεῖ τὸ ὄνομά του πλησίον τοῦ ὀνόματος ἑτέρου λάτρου τῆς φύσεως καὶ τῆς ἀνθρωπότητος, τοῦ I. I. Ρουσσώ; Προσκληθεὶς ν' ἀποτελέσῃ μέρος πατριωτικῆς τινος καὶ φιλολογικῆς ἐταιρίας ἧτις εἶχε σχηματισθῆ κατὰ τὸ 1763 ἐν Schinznach τῆς Βέρνης, πρὸς σύνταξιν πολιτικῆς καὶ ἠθικῆς ἱστορίας τῶν δεκατριῶν διαμερισμάτων τῆς Ἐλβετίας, ἰδοὺ ὁποίας ἀρχῆς ἀδελφότητος ὑπετύπου ἐν διακοινώσει τοῦ τινι ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου: « Οἱ ὀμόσπονδοι, ἔγραψεν, δὲν θὰ εἶναι πλέον ξένοι οἱ μὲν πρὸς τοὺς δέ· ἡ δυσπιστία καὶ αἱ προλήψεις θὰ καταπέσωσιν. οὐδὲν θὰ δύναται εἰς τὸ ἐξῆς νὰ μᾶς κάμῃ νὰ λησμονήσωμεν ὅτι συμμετέχομεν ἅπαντες μιᾶς εὐτυχίας, τῆς ὁποίας ἡ διάρκεια ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς κοινῆς φιλίας. Ὅσον περισσότερο τὸ αἰσθημα τοῦτο ἔχει δύναμιν καὶ ἔκτασιν, τόσον ἐντελεστεραν θὰ καταστήσῃ τὴν γενικὴν καὶ μερικὴν εὐθυμερίαν μας· θὰ συντρέχωμεν εἰς τὴν ἀτυχίαν, ὅπως ἀδελφὸς ἐνάρετος ἀντιλαμβάνεται τοῦ ἀ-

τυχοῦς ἀδελφοῦ του· ὅ,τι ὑπάρχει ὠφέλι-
μὲν καὶ ὠραῖον εἰς τὴν κοινωνίαν τῶν ἀν-
θρώπων θὰ ἐπιγυθῆ ὡς θερινὴ ἡμέρα γόνι-
μος ἐν εὐλογίαις ἐπὶ τῶν κοιλάδων καὶ τῶν
ὄρεων μας.

Τοιοῦτος ἐπὶ τέλους ὁ ἀνὴρ, ἔκλινε τὴν
κεφαλὴν τὴν 2 Μαρτίου 1788 ὑπὸ τὸ μοι-
ραῖον τοῦ θανάτου ῥίγος, ταχθεὶς μὲν κατὰ
τὸ ἐπὶ τῆς γῆς σταδίον τοῦ μεταξὺ ἐκεί-
νων πρὸ τῶν ὀπίσθων ὁ Ὀράτιος εἶπεν·
Pacui guos aegaus amavit

Jupiter,
μετὰ δὲ τὸν θάνατον συγκαταλεγθεὶς εἰς
τὴν ἀθάνατον ἐρείνην χορείαν τὴν ἀπαρτι-
ζομένην ἀπὸ ὀνόματα ζῶντα εἰς τοὺς αἰῶνας.

ΧΡ. Μ. ΠΑΛΑΜΑΣ.

ΠΕΡΙ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Προσλαλιζ., ἀπαγγελλοῦσα ὑπὸ I. Δ.
Κεφαλλίδου, τῆ 15/27 10βρίου 1870
κατὰ τὴν πρώτην Μερικὴν Συνεδριά-
σιν τοῦ ἐν Μαγχεστρίτῃ Ἑλληνικοῦ
Συλλόγου. «Ο ΛΟΓΙΟΣ ἙΡΜΗΣ» (1)

Φιλόμουσοι Κύριοι!

Εἰς τὰς προτροπὰς εὐλαϊκῶν φίλων ὑ-
πέικων, θαρρούντως προτέρωμαι ἐνώπιον
ὑμῶν, ἵνα δι' εἰσαγωγικῆς προσλαλιᾶς ἐγ-
καινιάσω τὰς διανοητικὰς ἐργασίας τοῦ ἡ-
μετέρου Ἑλληνικοῦ Συλλόγου. Ἡ σύστασις,
Κύριοι, συλλόγου ἐξ Ἑλλήνων, μακρὰν τῆς
γεννητείας αὐτῶν τὰς διατριβὰς ποιουμέ-
νων, τρανῶς τεκμηριῶ τὴν ἐν αὐτοῖς ὑπαρ-
ξιν δυνάμεως, ἥτις ἀναφαινομένη γενικῶς
παρὰ σύμπανσι τῶ ἡμετέρῳ ἔθνει, συνδέει

Μετὰ ψυχικῆς χαρᾶς χαιρετίζομεν τὴν ἐν
Manchester σύστασιν τοῦ Ἑλλ. Συλλόγου, διὰ τῆς
ἐνεργείας νέων ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τῶν ὁμογενῶν
οἵτινες ἐμπορούμενοι ὑπὸ γενναίων καὶ ὑψηλῶν
αἰσθημάτων κατώρθωσαν δι' αὐτοῦ τὴν συγκέν-
τρωσιν καὶ ἑνωσιν τῶν ἐν τῇ ξένην χώρα εὐρι-
σκομένων Ἑλλήνων. Αἰετοῦ οἱ σύλλογοι ὑ-
πῆρξαν ἢ ἔστω, ἐξ ἧς ἐσπινθήρσαν καὶ ἀνέ-
λαμψαν αἱ ὑψηλότεραι καὶ πατριωτικώτεραι
ιδεαὶ καὶ ὁ ἰσχυρὸς βραχίων, ὁ ὑποστηρίξας τὴν
πραγματοποίησιν αὐτῶν.

τὴν ὁλομέλειαν δι' ἰσχυρῶν δεσμῶν καὶ ἐ-
πιμαρτυρεῖ τὴν ἀληθῆ καὶ διηνεκῆ τῶν με-
λῶν αὐτῆς συγγένειαν. Ἡ ἰσχυρὰ αὕτη δύ-
ναμις, Ἑλληνισμὸς συνήθως καλούμενος, ὑ-
πῆρξε μὲν αἰείποτε, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐ-
τοῦ, κτῆμα προσιτὸν πάσῃ ἀνθρωπίνῃ δια-
νοίᾳ, ἰδ.άζει δὲ κατ' ἐξοχὴν τῶ ἔθνει ἐ-
κείνῳ, ὅπερ ἐπὶ τριάκοντα ὄλους αἰῶνας,
ἐν μῶν ἀλλεπαλλήλων πολιτικῶν μετα-
βολῶν διελλθόν, διέσωσεν αὐτὸν σῶον μετὰ
τῆς ἰδίας αὐτοῦ ὑλικῆς ὑπάρξεως.

Ἀναγκωρίζοντες λοιπόν, Κύριοι, ὡς ἀρ-
χὴν ὅτι ἡ ἐπὶ τὸ αὐτὸ συναγαγούσα ἡμᾶς
δύναμις εἶναι ἡ ἰδέα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὁ-
φείλομεν, νομίζω, πρὶν ἢ προβῶμεν εἰς τὰς
μερικωτέρας τῶν ἐργασιῶν ἡμῶν, ἵνα γενι-
κῶς καὶ διὰ βραχείων ἐξετάσωμεν καὶ ἐννο-
ήσωμεν καθόλου τὴν τε σημασίαν τοῦ Ἑλ-
ληνισμοῦ καὶ τὴν ὑψηλὴν θέσιν, ἣν τινα ἐ-
τήρησε κατ' ὄλον αὐτοῦ τὸν ἱστορικὸν βίον.

Ἄλλ' ὅμως, Κύριοι, τὴν σπουδαιότητα
τοῦ προκειμένου ζητήματος ἀκριβῶς συνει-
δῶς, πρὶν ἢ κατάρξωμαι τῆς ἀναπτύξεως
αὐτοῦ, καθήκον νομίζω ἵνα πρὸ παντός ἐπι-
καλεσθῶ τὴν ὑμετέραν εὐμένειαν, ἐφ' ἧς
ἐρείδόμενος δύναμαι νὰ ἐλπίσω τὴν ἐπιτυχίαν
τοῦ προτιθεμένου σκοποῦ ἐπιτυχίαν.

Ἴν γένει, λέγοντες Ἑλληνισμὸν ἐννοοῦ-
μεν τὸν διανοητικὸν βίον καὶ τὰ προϊόντα
τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, ἦτοι τὸ σύν-
ολον τῶν ἰδεῶν, ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν,
αἵτινες ὑπῆρξαν πάντοτε ἀνάλογον πρὸς
τὴν κατὰ καιροὺς ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν
κατάστασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Καθ' ὅσον
δὲ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἕως τῶν
καθ' ἡμᾶς χρόνων, διήνυσε πολλῶν ἑκα-
τονταετηρίδων χρονικὸν διάστημα, πρὸς
εὐχερῆστεραν τοῦ προκειμένου ἐξέτασιν, ἐ-
πιτρέψατε, Κύριοι, νὰ διέλθωμεν ἐν συν-
τόμῳ τὸ πνευματικὸν στάδιον τοῦ ἡμετέ-
ρου ἔθνους ὑπὸ τρεῖς διαφόρους περιόδους,
διακρινόμενας ἀλλήλων δι' ἐποχῶν, ἀξιο-
σημειώτων ἐν τῇ ἱστορίᾳ.

Καὶ πρώτην μὲν περίοδον τοῦ Ἑλλη-
νισμοῦ δυνάμεθα νὰ θεωρῶμεν τὴν ἀπὸ
τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς ὑπο-
δουλώσεως τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῶν Ῥω-
μαίων. Δευτέραν δὲ τὴν μέχρι τῆς πτώ-
σεως τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ὑπὸ τὸν ζυγὸν
τῶν Λατίνων, καὶ τρίτην τὴν ἐκ
τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων.

Δικαιόσαντες τοιοῦτοτρόπως τὸν διανο-
ητικὸν βίον τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ὡς ἐπι-
στήσωμεν ἐπὶ μιᾶς ἐκάστης περιόδου τὴν
προσοχὴν ἡμῶν, ὅπως δίδωμεν τὴν ἀξίαν
τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὄντινα, προγονικὸν κλη-
ρονόμημα κεκτημένον, ὀφείλομεν νὰ ἐνα-
βρυνώμεθα πάντοτε ἐπ' αὐτῷ.

Καὶ τῆς μὲν πρώτης περιόδου ἰδιάζοντα
χαρακτῆρα παρατηροῦμεν τὴν ἐλευθερίαν,
μετ' ἧς τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα ἀναπτύχθη
εἰς πᾶν εἶδος ἐπιστήμης καὶ τέχνης. Ἐπι-
πειθῆ δὲ ὡς ἔκφρασις τῶν πνευματικῶν
τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεων ὁμολογεῖται γενι-
κῶς ἡ παρ' αὐτοῦ λαλουμένη γλῶσσα, ὁμι-
λοῦντες, Κύριοι, περὶ Ἑλληνισμοῦ, ὀφεί-
λομεν κυρίως νὰ στρέψωμεν τὴν προσοχὴν
ἡμῶν ἐπὶ τῆς γλώσσης τοῦ ἔθνους καὶ τῶν
γραπτῶν μνημείων, δι' ὧν μετέβησαν μέ-
χρι ἡμῶν τὸσαῦτα ἀριστουργήματα.

Ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ, Κύριοι, καὶ τοι ἐκ
τῆς αὐτῆς ἀρχικῆς κοιτίδος τῶν Εὐρωπαϊ-
κῶν ἔθνων ἐξελθούσα, ὡς ἐκ τῆς φύσεως
ὁμοῦ τῆς ἢν κατώκησε χώρας καὶ τῆς αὐτῆ
ἰδιαιότητος εὐφυΐας, κατέδειξε ἀνεκάλθεν
προϊόντα, ὅποια οὐδεμία τῶν ὁμοφυῶν αὐ-
τῇ παρήγαγε ποτε.

Κατὰ τὴν πρώτην γλιεστῆ περίοδον τὸ
Ἑλληνικὸν πνεῦμα, ἀνώτερον οἰασθήποτε
ὄχληρὰς ἐξωτερικῆς ἐπιδράσεως, ἀπῆλκυσε
πάσης ἐλευθερίας, ἰφ' ἧς ἐμπνεόμενον, ὡς
ὑπὸ ζωηφόρου τινὸς αἵρας, κατώρθωσε νὰ
δημιουργήσῃ πᾶν ὅ,τι εὐγενές, ὅ,τι ὠραῖον,
ὅ,τι ὑψηλὸν ὑπάρχει ἐν τε τῷ ἠθικῷ καὶ ὑ-
λικῷ κόσμῳ.

Καὶ ἐνωρὶς μὲν ἐξῆλθον ἐκ τῶν ἀκτῶν
τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῶν ὠραίων τοῦ
Αἰγίου νήσων ἡ χορεία τῶν θεολήπτων ἐ-
κείνων αἰοιδῶν, ὧν προεξάρχει ὁ μέγας τῆς
Ἰωνίας ποιητῆς. Ὑπὸ τὸν γλυκὺν τῆς Ἀ-
νατολῆς οὐρανὸν καὶ τὸν ἀργυροτόξον τῆς
Ἑλλάδος ἤλιον γεννῶνται οἱ τῆς ἀνθρω-
πάτητος πρῶτοι διδάσκαλοι, οἵτινες τὴν
θεῖαν αὐτῶν καταγωγὴν ἀκριβῶς συναι-
θανόμενοι, τὸν μὲν ἀνθρώπον ἀνεβίβαταν
εἰς τὸν Οὐρανόν, ἵνα δεσπόζῃ τοῦ παντός,
ἐπὶ δὲ τῆς γῆς παρέστησαν τοὺς ἥρωας
τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ὡς Θεοὺς καὶ ἡμι-
θεοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνεργοῦντας.

Ἄλλ' ἡ δύναμις τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύ-
ματος, ταχέως ἀναπτυχθέντος δὲν περιο-
ρίσθη εἰς μόνον τὸν κύκλον τῆς ἰδίας πα-

τρίδος, ἀλλ' ἐπεχείρησε νὰ μεταδώσῃ τὸν
ὄν ἐκείνητο πολιτισμὸν καὶ ἐκτὸς τῆς κυ-
ρίως αὐτῷ ἀνακτούσας χώρας διὰ τῆς εἰς
πάντα τὸν τότε γνωστὸν κόσμον ἰδρυσεως
Ἑλληνικῶν ἀποικιῶν. Ἐν αὐταῖς ὁ Ἑλ-
ληνισμὸς ἔθηκε βαθυτάτας ρίζας καὶ κα-
τέκτησε διαρκῶς τὰς ἀλλοτρίους χώρας,
διότι ἔργε μετ' ἐκείνου οὐχὶ τὸν σιδήρον
καὶ τὸ πῦρ ἀλλὰ τὰ γράμματα καὶ τὰς
τέχνας, εἰς ἃ ὁ καὶ μικρὸν ἐξημερωθεὶς ἀν-
θρώπος ἐκουσίως παραδίδει ἑαυτὸν.

Κατὰ τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ περίοδον τὸ
Ἑλληνικὸν ἔθνος, ἔχον ἠθικὰς ἀρχὰς καὶ
φρονήματα ὅσον ἐντὴν αὐτῷ τελειότερα,
προήγαγεν ἀναγκασίως καὶ τὸ κυριώτερον
ὄργανον τῆς ἐκδηλώσεως αὐτῶν, τὴν ἰδίαν
τούτῃσι γλῶσσαν, εἰς τὸν ὑψιστὸν βαθμὸν
εἰς ὃν ποτε ἠδυνάθη γλῶσσά τις νὰ ἀ-
νέλθῃ. Οὕτω δὲ παρατηροῦμεν ὅτι τὸ Ἑλ-
ληνικὸν ἔθνος οὐχὶ μόνον ἐν ταῖς πράξεσιν
αὐτοῦ ἐνέργει ὡς τέλειος ἀνὴρ, ἀλλ' αἰεί-
ποτε ἐσκέπτετο δι' ἰδεῶν, ὧν ἡ ἔκφρασις
ἀποτελεῖ τὴν τελειότεραν τῶν γλωσσῶν.
Οὐδῶλος ἐνταῦθα, Κύριοι, πρόκειται νὰ ἀ-
φηγηθῶμεν τὰς θαυμασίους πράξεις καὶ
τὰ κατ' ἐξοχὴν τῶν προγόνων, δι' ὧν ἡ
ἔσωσαν τὸ ἔθνος ἐκ τῶν ξένων ἐπιδηρῶν,
ἢ ἐκτὸς τῆς Ἑλληνικῆς γῆς κατέστησαν
σεβαστὸν τὸ ὄνομα αὐτῶν. Μόνον δὲ τὰ
τῆς μεγαλοφυΐας αὐτῶν διανοίας ἔργα θε-
ωροῦντες, εὐοισκούμεν ὅτι τὸ ἐπιχειρημα-
τικὸν αὐτῶν ἐν πᾶσι καὶ ἡ δραστηριότης
ὑπῆρξε τοσοῦτον ἰσχυρὰ, ὥστε οὐδεμία
τῶν πνευματικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου
ἔμεινε ἀγνοῦς ἐν αὐτοῖς. Ἡ τοῦ Ἑλλη-
νικοῦ πνεύματος καλλιέργεια καὶ γονιμότης
ἀπέδειξε μέχρι τίνος τελειότητος ἠδύ-
νατο νοῦς ποτε ἀνθρώπινος νὰ ἀφίχθῃ,
πάντα μὲν τὰ εἶδη τῶν ἐπιστημῶν διερευ-
νῶν, πάσας δὲ τὰς τέχνας ἀπεργαζόμενος
κατὰ τῆς τελειότητος, ἦν τινα ἐθαύμασαν
μόνον, μὴ δυνάμενοι νὰ ὑπερβῶσιν οἱ με-
ταγενέστεροι αἰῶνες.

Ὡς κολοφῶν δὲ τῆς λαμπρᾶς ἐκείνης
περιόδου θεωρήθη πάντοτε ἡ τοῦ Περι-
κλέους ἐποχὴ, καὶ ἦν ἰδίως ἡ Ἑλλάς, ἐ-
ξασφαλισθεῖσα πρότερον νικηφόρος κατὰ
τῶν ἐξωτερικῶν αὐτῆς ἐχθρῶν καὶ παρα-
σκευάσασα τὴν ἐξωτερικὴν αὐτῆς ἐννομίαν
διὰ τῶν ἀρίστων τότε θεσμοθεσιῶν, κατέ-
στη ἡ μεγάλη τοῦ κόσμου σχολὴ, ἀφ' ἧς

καὶ φιλοσοφία, καὶ πολιτικὴ καὶ τέχναι καὶ ἐπιστήμαι διεδόθησαν εἰς τὴν λοιπὴν ἀνθρωπότητα. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τὸ οἰκοδόμημα τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατηρτίσθη τέλειον ὑπὸ ἐνδόξων ἱστορικών, ἐμβριθῶν φιλοσόφων, εὐφραδῶν ῥητόρων καὶ μεγαλεπήβολων τεχνιτῶν.

Ἄλλ' ὅμως πάντων τούτων, Κύριοι, ἐξέχει ὁ μέγας ἐκεῖνος ἀνὴρ, ὅστις, διὰ τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ περινοίας ἠδυνήθη νὰ συμβιάσῃ τὸ ἀπολύτως κυβερνᾶν μετὰ τῆς ἐντελοῦς ἰσοπολιτείας. Ἐν τῷ πολιτεύματι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης θαυμάζεται τὸ μεγαλεῖον ἀνδρός, ὅστις οὕτω συνεκέντρωσε τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν εἰς χεῖρας αὐτοῦ, ὥστε κατὰ τὸν ἱστορικόν· ἀλόγῳ μὲν ἦν δημοκρατία, ἔργῳ δὲ ἐνός ἀνδρός ἀρχή. » Ἄλλὰ ποία τις ἡ ἀρχὴ αὕτη; Οὐχί, Κύριοι, ἡ ἐγωϊστικὴ μοναρχία, καθ' ἣν ἡ προσωπικὴ ἐκάστου τῶν πολιτῶν ἐλευθερία θυσιάζεται χάριν ἐνός φιλοδόξου· ἀλλ' ἀρχή, καθ' ἣν τὰ μὲν ἀστυκὰ δικαιώματα ἐκάστου τῶν πολιτῶν διαμένουσιν ἀνεπηρέαστα, μόνον δὲ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἀνατίθεται εἰς τὸν ἀνδρα, ὅστις ἀνεδείχθη ὁ πάντων ἰκανώτερος. Τοιοῦτον πολίτευμα ἢ οὐδὲν ἢ ἐν καὶ μόνον παρουσιάζει ἡ παγκόσμιος ἱστορία, τὸ τοῦ μεγάλου, λέγω, Ἀμερικανοῦ Ὑασιγκτῶνος, ὅστις καίτοι ἀναλαβὼν τὴν ἀνωτάτην τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ διοίκησιν, οὐδόλως ὅμως ἐφαντάσθη νὰ παραβλάψῃ ποσῶς τὴν προσωπικὴν τῶν ἄλλων ἐλευθερίαν, θυσιάζων αὐτὴν εἰς τὴν αὐθαίρετον αὐτοῦ πρωτοβουλίαν. Ὅτι δὲ προσέτι ἐφελκύνει τὸν θαυμασμόν καὶ τὸ σέβας τῶν νεωτέρων χρόνων πρὸς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἶναι ἡ χρῆσις τοῦ θεάτρου καὶ ἰδίως τῶν δραματικῶν παραστάσεων, ἐν αἷς ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐσπούδαζε τὰς ὑψηλοτέρας ἠθικὰς ἀρχὰς καὶ γνώσεις ὡς ἐν κοινῷ τινι διδασκῆριῳ, ἐν ᾧ ὁ ποιητὴς παρίστατο ὡς ἀπλοῦς διδάσκαλος τῆς κοινωνίας. Ἐν ᾧ, Κύριοι, κατὰ τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους τὸ θέατρον οὐδὲν ἕτερον εἶναι ἢ ἀντανάκλασις καὶ ἀπήχησις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῶν κακιῶν τῆς κοινωνίας, τὸ Ἑλληνικὸν θέατρον ἦτο σχολεῖον ἠθικῆς, ἐνῶ ἐξηλέγγοντο μὲν τὰ ἐλαττώματα, ἐξετίθεντο δὲ αἱ ὑψηλότεραι θρησκευτικαί, φιλοσοφικαὶ καὶ ἠθικαὶ ἀρχαί, ἃς τινὰς ὁ ποιητὴς αὐτὸς ἐδίδασκε.

Ἐκ πάντων δὲ τούτων δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ὁ Ἑλληνισμὸς κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ περίοδον καὶ ἰδίως ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλέους, ἐτελειοποίησε πάντα τὰ εἶδη τῆς διανοητικῆς ἐνασχολήσεως, ὥστε εὐλόγως ἤθελε τις εἰπεῖ ὅτι ἡ ἀνθρώπινος φύσις εὐρίσκετο τότε εἰς τὴν ἐφηβικὴν ἢ εἰς τὴν ἀληθῶς ἀνδρικὴν ἡλικίαν, εἰς ἣν μετὰ βλέμματος ἀδυνάτου προσέβλεψαν ἐν τῇ παρακμῇ αὐτῶν αἱ μεταγενέστεραι γενεαί.

Ἀλλὰ πρὶν ἢ μεταβῶμεν εἰς τὴν εἰς δευτέραν τοῦ Ἑλληνισμοῦ περίοδον, ὀφείλομεν νὰ σταθῶμεν μικρὸν ἐνώπιον τοῦ ἀνδρός, ὅστις μόνος ἀπεικονίζει ἐν ἑαυτῷ σύμπαντι τὸν Ἑλληνισμόν τῆς ἀρχαίας περιόδου.

Αἱ κατακτητικαὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐπιχειρήσεις πρέπει νὰ θεωρῶνται ὡς ἀναγκαῖα συνέπεια τῆς ἐν τῷ Ἑλληνικῷ ἔθνει ἐκχειλιζούσης πνευματικῆς ζωῆς, τὴν ὁποῖαν ἐκπροσωπῶν ὁ μέγας τῆς Ἀσίας κατακτητὴς, ἐπεχείρησε νὰ μεταδώσῃ καὶ εἰς τοὺς βαρβάρους αὐτοὺς, οἵτινες πρὸ δύο μόλις αἰώνων ἠθέλησαν νὰ καταστρέψωσι τὸν Ἑλληνισμόν ἐν τῇ ἐστία αὐτοῦ. Ὁ Ἀλεξάνδρος, Κύριοι, μετὰ μικρᾶς ὑλικῆς δυνάμεως μεταβαίνων εἰς Ἀσίαν, ἔφερε μεγίστην δύναμιν ἠθικὴν, τὴν δύναμιν τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ἣτις ἀπεδείχθη ἀνωτέρα τῶν πολλῶν μυριάδων τοῦ Δαρείου καὶ τῶν ἀρχαίων Ἀσιατικῶν παραδόσεων. Διὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου ὁ Ἑλληνισμὸς εἰθέδυσεν εἰς τὰς πρωτεύουσας πόλεις τοῦ Περσικοῦ βασιλείου, οἱ δὲ βάρβαροι τῆς Ἀσίας ἐδιδάχθησαν τὸ σέβας πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ ἀνθρώπινους νόμους.

Ἄλλ' ὅμως τὸ ἔργον τοῦ Ἑλλήνος κατακτητοῦ, τοιοῦτον φέρον ἠθικὸν χαρακτήρα, οὐδαμῶς ἠδύνατο νὰ ἦναι ἐφήμερον, ἀλλ' ὡς προσφυῆς τῷ ἀνθρωπικῷ πνεύματι, ἐγένετο κοινὸν κτῆμα πασῶν τῶν ἐθνοτήτων τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς. Αἱ Ἑλληνικαὶ ἐπιστήμαι καὶ τέχναι ἀναπτύσσονται καὶ μακρὰν τῆς ἐστίας αὐτῶν, ἡ δὲ πρῶτη ἀγνωστὸς Ἑλλὰς καθίσταται τὸ μέλημα πάσης ἐξόχου διανοίας. Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα γνωστὴ πρότερον εἰς μόνους τοὺς Ἕλληνας καὶ Ῥωμαίους, ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ ἐγένετο ἡ παγκόσμιος γλῶσσα, δι' ἣς ἐμελλον νὰ διαδοθῶσιν αἱ ὑψηλότεραι θρησκευτικαὶ διδασκαλίαι.

Καὶ ἰδοὺ, Κύριοι, εἰς τοιαύτην εὐρίσκεται κατάστασιν ὁ Ἑλληνισμὸς, ὅτε ἡ σιδηρᾶ χεὶρ λαοῦ κατακτητικῆ ἐπιβάλλεται ἐπὶ τοῦ τραχήλου τῶν πολιτικῶς παρακμάτων Ἑλλήνων. Τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος οὐδόλως δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς φύσει κατακτητικόν, διὰ τῆς ὑλικῆς τούτῃσι δυνάμεως καὶ τῆς βίας τῶν ὄπλων ἐπιδιώκον τὴν ὑποδούλωσιν ἑτέρων λαῶν· τούτου δ' ἕνεκα ἀρκούμενοι εἰς τὴν ὑψίστην τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ ἀρχῶν, τὴν ἰσονομίαν, δὲν παρεσκευάσθη σπουδαίως κατὰ τῶν ξένων ἐπιδρομῶν, καὶ ἠναγκάσθη νὰ ὑποκύψῃ δορυλάτῳ εἰς τοὺς ὑλικῶς ἰσχυροτέρους Ῥωμαίους.

Ἄλλ' ὅμως ὁ Ἑλληνισμὸς πολλῶ ἀνώτερος τῆς ὑλικῆς δυνάμεως ὧν, οὐχὶ μόνον οὐδόλως παρεξέκλινε τοῦ ἐκπολιτευτικοῦ αὐτοῦ προορισμοῦ, ἀλλὰ καὶ τοὺς δορυκτῆρας αὐτοῦ κατέστησεν ὑποχειρίους διὰ τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν γραμμάτων του. Οἱ Ῥωμαῖοι στρατηγοὶ, ἐμπειπιστευμένοι τὴν ὑποδούλωσιν τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν, ὡς τρόπαιον αὐτῶν μετέφερον εἰς Ῥώμην τὰ προϊόντα τῆς Ἑλληνικῆς μεγαλοφυΐας καὶ τέχνης. Παῦλος Αἰμίλιος, ὁ ὑποδουλώσας τὴν Μακεδονίαν, ἐξ ὅλων τῶν λαφύρων τῆς ἐκστρατείας ἐκλέγει μόνον συγγράμματα τινὰ ἑλληνικὰ πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν υἱῶν του, ἀγνοῶν ἴσως ὅτι δι' αὐτῶν ἐμελλε νὰ ὑποδουλώσῃ αὐτοὺς εἰς ἕτερογενῆ πολιτισμόν. Κατὰ μυριάδας ἀριθμοῦνται τὰ ἐκ μαρμάρου καὶ ὀρειγάλκου ἀριστουργήματα τῆς ἑλληνικῆς τέχνης, ἅτινα ὁ Μεταλλὸς καὶ Μούμιος βαρβάρως ἀπέσπων τοῦ τόπου τῆς γεννήσεως των καὶ μετέφερον εἰς Ῥώμην. Ἀλλὰ διὰ τῶν ἔργων ἐκείνων ἐκοσμήθησαν πᾶσαι αἱ ἰδιωτικαὶ οἰκίαι καὶ τὰ δημόσια τῆς Ῥώμης οἰκοδομήματα, ἡ δὲ Ῥωμαϊκὴ ὑπεροψία, ἔκθαμβος ἐνώπιον τοῦ κάλλους καὶ τῆς τελειότητος αὐτῶν, ἐκλίνε γόνυ καὶ ἀνεγνώρισε τὴν ὑπεροχὴν τῶν καλουμένων ὑποδούλων.—Οἱ Ῥωμαῖοι, ἀφοῦ ἤδη ἰκανοποίησαν τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν διὰ τῶν ὄπλων, ἠσθάνθησαν τέλος καὶ τὸν πόθον τοῦ νὰ ὑψωθῶσιν εἰς σφαιρὰν ἀνωτέραν τῆς ὑλικῆς ὑπάρξεως καὶ ζητήσωσιν ἐν τῷ ἠθικῷ κόσμῳ τὴν ἀληθῆ καὶ τῷ ἀνθρωπικῷ πνεύματι ἐμπρέπουσαν θέσιν. Ὅθεν βλέπομεν ὅτι ἐπὶ τῶν λαμ-

πρότερον χρόνων τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους ὁ Ἑλληνισμὸς διενδύει πᾶσας τὰς διανοητικὰς τῶν Ῥωμαίων ἐργασίας· οἱ δὲ κοσμοκράτορες προσέρχονται εἰς τὰς πολυπληθεῖς σχολὰς τῶν Ἑλλήνων, περὶ ὧν ὁ μαθητὴς αὐτῶν Κικέρων εὐλακρινῶς ὡμολογεῖ ὅτι, αὐτοὶ ἐπολίτευσαν ἀπαντας τοὺς λαοὺς, διδάξαντες αὐτοὺς τὴν ἠπιότητα καὶ φυλακτικὴν καὶ μεταδόντες τὸν πολιτισμόν καὶ τὰ σῶτα.

[ἔπεται τὸ τέλος.]

ΑΝΕΚΔΟΤΑ τῆς Αὐλῆς Λουδοβίκου ΙΔ'.

[κατὰ Βολταίρον.]

(Συνέχεια ἴδε φύλλ. Γ')

Ἡ αὐλὴ, μετὰ τὴν θριαμβευτικὴν ἐπάνοδον τοῦ Μαζαρίνου, διεσκέδαζε διὰ τοῦ γαρσοπαιγνίου, τοῦ χοροῦ, τῆς κωμωδίας, ἣτις τότε μόλις γεννηθεῖσα ἐν Γαλλίᾳ δὲν εἶχεν εἰσέτι ἀποκατασταθῆ τέχνη, καὶ τῆς τραγωδίας, ἣτις εἰς ὑψηλὴν ἀνεβιβάσθη περὶ τὴν ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ Πέτρου Κορνηλίου. Πατέρες τινὲς ἀγιοὶ εὐρεστῆθησαν ἢ ἀποκηρύξωσι τὰ τοιαῦτα θεάματα καὶ ἰσχυρίζοντο μάλιστα, ὅτι ὁ παριστάμενος εἰς αὐτὰ καταδικάζεται εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν· ὁ ἀββᾶς Βωρμόν, διδάσκαλος τοῦ βασιλέως, ἀνέτρεψε διὰ τῆς γνώμης διαφόρων διδασκῶν τῆς θεολογίας τὰ κηρύγματα ἐκεῖνα καὶ ἐπανέφερεν οὕτω τὴν ἡσυχίαν ἐν τῷ πνεύματι τῆς βασιλομήτορος, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐμπέσει εἰς διςαγμούς. Παρατηρητέον δὲ ὅτι, ἀπ' ὅπου ὁ Ρισγελιὲ εἶχεν εἰσαγάγει εἰς τὴν αὐλὴν τακτικὰς παραστάσεις, αἵτινες ἐπὶ τέλους ἀνύψωσαν τοὺς Παρισίους εἰς ἀντίπαλον τῶν Ἀθηνῶν, οὐ μόνον διὰ τὴν Ἀκαδημίαν, περιλαμβάνουσαν ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς πολλοὺς ἐκκλησιαστικοὺς, ὑπῆρχεν ἐν αὐταῖς θέσις ὠρισμένη, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἐπισκόπους. Ὁ χορὸς, ὅστις καὶ αὐτὸς δύναται νὰ περιληφθῆ εἰς τὰς τέχνας, καθ' ὅσον ὑπῆρχε εἰς κανόνας καὶ δίδει χάριν εἰς τὸ σῶμα, ἦτο μία τῶν κριωτέρων διασκέδασιν τῆς

αύλης. Λουδοβίκος ο δέκατος τρίτος δὲν ἐχόρευεν εἰμὴ εἰς χορὸν δοθέντα τὸ 1625, ἐστερημένον ὅλως καλαισθησίας καὶ μὴ δυνάμενον... να προαγγεῖλη ὅπως ἔθελε προαχθῆ μετὰ τριάκοντα ἔτη ἐν Γαλλίᾳ ὡς τέχνη. Λουδοβίκος ο δέκατος πέτατος διεκρίνετο εἰς τοὺς σοβαροὺς χοροὺς, οἵτινες ἤμωζον εἰς τὸ μεγαλοπρεπὲς ἐξωτερικόν του καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ προσβάλωσι τὴν θέσιν του. Ἀπὸ τοῦ γάμου τοῦ βασιλέως, 1660, τὰ πάντα ἐλάβον μείζονα χαρακτῆρα μεγαλοπρεπείας καὶ καλαισθησίας, ὅστις ἔκτοτε ἐξηκολούθη σεν ἀξιοτιμωμένον. Ἐδιπλασιάσθησαν δὲ αἱ διασκέδασεις καὶ ἔνεκα τῶν γάμων τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως, μετὰ τῆς Ἐρρίετης τῆς Ἀγγλίας, ἀδελφῆς Καρόλου τοῦ Β' καὶ δὲν διεκόπησαν εἰμὴ τὸ 1661, ἔνεκα τοῦ θανάτου τοῦ καρδινάλιου Μαζαρίνου.

Μὴνὰς τινὰς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὑπουργοῦ αὐτοῦ ἐπῆλθε συμβῆν ὅλως πρωτοφανὲς καὶ ἐπὶ τοσοῦτο μᾶλλον παράδοξον, ἐφ' ὅσον οἱ ἱστορικοὶ ἀπαντες τὸ ἠγνούν. Ἐπέμθη ἐν ὅλῃ τῇ μυστικότητι εἰς τὸ φρούριον τῆς Ἁγίας Μαργαρίτας, ἐν τῇ ἐκλάσει τῆς Προβηγγίας, δεσμώτης ἄγνωστος, ἀναστήματος ὑψηλοῦ, νέος καὶ ἐξωτερικοῦ λίαν ὠραίου καὶ εὐγενοῦς. Ὁ δεσμώτης οὗτος ἔφερε καθ' ὁδὸν προσωπίδα, οὕτω κατασκευασμένην, ὥστε ἠδύνατο νὰ τρώγῃ φέρων αὐτήν εἶχε δαδῆ διαταγὴ νὰ τὸν φονεύσωσιν ἅμα ἀπεκαλύπτετο. Ἐμείνεν ἐν τῇ νήσῳ μεχρὶ τοῦ 1690 ὅποτε ἀξιωματικὸς τις τῆς ἐμπιστοσύνης, Σαιν-Μαρς ὀνομαζόμενος, διοικητὴς τοῦ Πινερὸλ, διορισθεὶς διοικητὴς τῆς Βαστίλλης, μετέβη αὐτοπροσώπως εἰς Ἁγίαν Μαργαρίταν, καὶ παρέλαβεν αὐτόν, καὶ τὸν μετεφέρην εἰς Βαστίλλην, πάντοτε προσωποδοφοῦντα. Ὁ Μαρκήσιος Λουβουά, πρὸ τῆς ἐκ τῆς νήσου μεταφοράς του, μετέβη ἐκείσε παρ' αὐτῷ καὶ τῷ ὠμίλησε πάντοτε ὄρθιος καὶ μετὰ τρόπου δεικνύοντος σεβασμῶν. Μετενεχθεὶς εἰς Βαστίλλην ὁ ἄγνωστος οὗτος ἐτοποθετήθη λίαν καλῶς, ὅσον καὶ εἰς τὸ φρούριον τῆς Ἁγίας Μαργαρίτας· οὐδὲν τῶν ὄσων ἐζήτει τῷ ἠρῶντο· τῷ παρεθετον πάντοτε τράπεζαν μεγαλοπρεπῆ καὶ ὁ διοικητὴς σπανίως ἐκάλετο ἐνώπιόν του. Γέροντες ἰατρός τῆς Βαστίλλης, ὅστις συχνὰ εἰς τὰς ἀσθενείας του ἐπεριποιήθη αὐτόν, ἐδιηγή-

θη ὅτι οὐδέποτε εἶδε τὸ πρόσωπόν του, καὶ τοὶ πολλὰκις ἐρεύνησαν τὴν γλῶσσαν καὶ τὸ λοιπὸν σῶμά του. Ἦτο θαυμασίως καλοκαμωμένος, ἔλεγεν ὁ ἰατρός τὸ δέρμα του ἦτον ὀλίγον μελάγχρουν· ἐκίνε τὸ ἐνδιαφέρον διὰ μόνου τοῦ τόνου τῆς φωνῆς του· οὐδέποτε παρεπονέθη διὰ τὴν κατάστασίν του καὶ οὐδέποτε παρέσχεν εὐκαιρίαν νὰ ὑπονοήσωσι τίς τάχα ἦτον.

Ὁ ἄγνωστος ἀπέβισε τὸ 1793 καὶ ἐτάφη νύκτα εἰς τὸ κοιμητήριον τοῦ Ἁγίου Παύλου. Ὅτι διπλασιάζει τὸν θαυμασμὸν εἶναι, ὅτι ὁπότε οὗτος ἐφυλακίσθη εἰς Ἁγίαν Μαργαρίταν οὐδεὶς ἀνὴρ ἐπιφανὴς ἐξηφανίσθη ἐν Εὐρώπῃ. Ἀλλ' ὁ δεσμώτης ἦτο βεβαίως τοιοῦτος, διότι ἰδοὺ τί συνέβη τὰ πρώτας ἡμέρας τῆς εἰς τὴν νήσον ἀφίξεώς του. Ὁ διοικητὴς αὐτοπροσώπως παρέθετε τὴν τράπεζαν τῷ δεσμώτῃ καὶ ἀκολουθῶς ἀπεσύρετο κλειῶν τὴν θύραν. Ἡμέραν τινὰ ὁ ἄγνωστος ἔγραψεν ἐπὶ ἀργυρᾶς παροψίδος διὰ τῆς ἀκωκῆς μαχαίρας καὶ τὴν παροψίδα ἔρριψε διὰ τοῦ παραθύρου πρὸς πλοίαριον προσηραγμένον εἰς τὴν παραλίαν, ἀκριβῶς σχεδὸν ὑπὸ τὸν πύργον· ἀλιεύς τις, κύριος τοῦ πλοιαρίου, ἔλαβε τὴν παροψίδα καὶ ἔφερεν αὐτήν εἰς τὸν διοικητήν. Ἐκπεπληγμένος οὗτος ἠρώτησε τὸν ἀλιέα. «Ἀνέγνωσες ὅτι ἐδῶ εἶναι γέγραμμένον; εἶδεν ἄλλος τις τὴν παροψίδα εἰς τὰς χεῖράς σου;—Δὲν γνωρίζω νὰ ἀναγινώσκω, ἀπήντησεν ὁ ἀλιεύς τὴν παροψίδα εὔρον μόνος ἐγὼ, οὐδεὶς ἄλλος τὴν εἶδε.» Ὁ χωρικὸς ἐκρατήθη μεχρὶς οὐ ὁ διοικητὴς ἐβεβαιώθη ἀσφαλῶς, ὅτι ἠγνῶσι νὰ ἀναγινώσκῃ καὶ ὅτι οὐδεὶς ἄλλος εἶδε τὴν παροψίδα. «Ἰταγε, τῷ εἶπεν, καὶ εἶσαι λίαν εὐτυχὴς ὅτι ἀγνοεῖς νὰ ἀναγινώσκῃς».

Μεταξὺ τῶν γνωσκόντων τὸ συμβῆν αὐτὸ εἶναι καὶ ἐν πρόσωπον λίαν ἀξιόπιστον, τὸ ὁποῖον ζῆ εἰσέτι (δηλ. τὸ 1760, ὅποτε ὁ Βολταῖρος ἔγραψεν). Ὁ κ. Δεσαμιλιάρ ἦν ὁ τελευταῖος ἐκ τῶν ὑπουργῶν, τῶν κατόχων τοῦ παραδόξου αὐτοῦ μυστηρίου. Ὁ δεῦτερος στρατάρχης Δελαφαυλιὰδ, γαμβρὸς του, διηγήθη εἰς τὸν Βολταῖρον, ὅτι γονυκλιτὴς παρεκάλεσε καὶ ἐξώρκισε τὸν κενθερὸν του ἀποθνήσκοντα νὰ τῷ εἴπῃ τίς ἦτον ὁ ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον δὲν ἐγνώριζον εἰμὴ ὑπὸ τὸ ὄνο-

μα ὁ ἄνθρωπος τοῦ σιδηροῦ προσωπίου. Ὁ Δεσαμιλιάρ τῷ ἀπήντησεν, ὅτι τοῦτο εἶναι μυστήριον τῆς ἐπικρατείας καὶ ὅτι ἔχει ὀρκισθῆ νὰ μὴ τὸ ἀποκαλύψῃ οὐδέποτε. Τέλος, (γράφει ὁ Βολταῖρος), ὑπάρχουσι πολλοὶ τῶν συγγόνων μου διαβεβαιούντες τὸ γεγονός αὐτὸ, τῷ ὁποῖου οὐδὲν γινώσκω μᾶλλον ἕκτακτον καὶ μᾶλλον βεβαίον.

Ἄγεται ὅτι τὸ μυστήριον τοῦτο ἐγίνωσκε καὶ ὁ Λουδοβίκος δέκατος ὀκτῶς, ἀλλὰ δὲν τὸ μετέδωκεν εἰς τὴν οικογένειάν του. Τὸ μυστηριώδες αὐτὸ πρόσωπον ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς πολλὰ τυχαῖα συμπεράσματα ὀβελιόφιλος Ἰακώβ, τὸ 1837, ἐθυσίασεν ὀλόκληρον τῶνον, ὥπως δειξῆ ὅτι ὁ ἄγνωστος οὗτος ἦτο διὰ τὸν ἐπιμελητὴ τῶν οικονομικῶν Φουκέ, ἀλλ' οἱ ἰσχυρισμοὶ του δὲν φαίνονται πᾶν βέβαιοι. Ἡ φαντασία τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ ἐπλασεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος τοῦ σιδηροῦ προσωπίου ἦτο ἀδελφὸς δίδυμος τοῦ Λουδοβίκου δεκάτου τετάρτου καὶ ὅτι ὀλίγον συνέτεινεν εἰς τὴν ἐθραίωσιν τῆς παραδόξου ταύτης ἰδέας δράμα τῶν κ. κ. Ἀρνούλδ καὶ Φουρνιέ, παρασταθὲν ἐν Παρισίοις τὸ 1831.

Ὁ Λουδοβίκος δέκατος τέταρτος ἐν τούτοις, κατεμέριζε τὸν καιρὸν του μετὰ τῶν ἠδονῶν, αἵτινες ἤρμοζον εἰς τὴν ἡλικίαν του, καὶ τῶν ὑποθέσεων τοῦ κράτους, ὑπερτῷ ἐπέβαλε τὸ καθήκον του. Καθ' ἐκάστην συνεκάλει ὑπουργικὸν συμβούλιον καὶ εἰργάζετο κατόπιν μυστικῶς μετὰ τοῦ Κολβέρ. Ἡ μυστικὴ αὕτη ἐργασία ἦτον ἡ καταβολὴ τῆς καταστροφῆς τοῦ διαστήμου Φουκέ, εἰς τὴν ὁποίαν συμπαρασύρθησαν καὶ ὁ γραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας Γουενγκῶ, ὁ Πιλιτσῶν, ὁ Γουρβίλ καὶ τόσοι ἄλλοι. Ἡ πτώσις τοῦ ὑπουργοῦ αὐτοῦ, καθ' οὗ ὑπῆρχον πολὺ ὀλιγώτεροι ἀφορμαὶ ἢ κατὰ τοῦ καρδινάλιου Μαζαρίνου, καταδεικνύει ὅτι δὲν εἶναι εἰς πάντας ἐπιτετραμμένον νὰ ὑποπέσωσιν εἰς τὰ αὐτὰ λάθη ἢ ἀπώλειά του ἦτον ἤδη ἀπεφασισμένη, ὅταν ὁ βασιλεὺς ἀπεδέχθη τὴν μεγαλοπρεπῆ ἐορτήν, τὴν ὁποίαν ὁ Φουκέ τῷ προσέφερεν εἰς τὸν ἐν Βῶ οἶκόν του. Τὸ ἀνάκτορον τοῦτο καὶ οἱ κῆποι, θεωρούμενοι τότε ὡς οἱ ὠραιότεροι τῆς Εὐρώπης τῷ εἶχον κοστίζει δέκα ὀκτὼ ἑκατομύρια, ἀντιστοιχοῦντα πρὸς

τριάκοντα πέντε περίπου τῆς σήμερον (1760)· ἀλλ' ὅταν καὶ ἐν ἡσρῶν ὠραίοι, ὁ λογαριασμὸς τῶν δέκα ὀκτὼ ἑκατομμυρίων ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Φουκέ ὑπερτάτη μετὰ τῆς αὐτῆς ἐλλείψεως οικονομίας, μὲν καὶ κῆπος ὑπάρχει τὸν βασιλέα. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ Φονταίνεβλώ καὶ ὁ Ἁγιος Γερμανός, οἱ οἶκοι τοῦ βασιλέως, πολὺ καλυπτόμενοι εἰς τὴν ὠραιότητα τοῦ Βῶ ὁ Λουδοβίκος παρετήρησε τοῦτο καὶ ὠρῆσθη. Παντοχοῦ ἐφαίνετο τὸ οἰκόστηριον τοῦ Φουκέ ἦτο δὲ τοῦτο σκίσεως μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς Quo non ascendam?, ποῦ δὲν θὰ ἀναβῶ; Ὁ βασιλεὺς ἐζήτησε τὴν μεταφράσιν ἢ ὑπερβία τῆς ἐπιγραφῆς δὲν ἐχρησίμευσε βεβαίως εἰς τὸ νὰ καταπρήνῃ τὸν μονάρχην. Ἡ ἐορτὴ ὑπῆρξε πολὺ ὑπερτέρα τῶν παρὰ τοῦ Μαζαρίνου δοθεισῶν, οὐ μόνον κατὰ τὴν μεγαλοπρεπείαν ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν καλαισθησίαν τότε πρώτον παρεστάθη ἡ κωμῶδία τοῦ Μολιέρου, *Οἱ ὄχληροι*, εἰς τὴν ὁποίαν ἔκαμε πρόλογον ὁ Πελισσῶν, παρὰ πάντων θαυμασθέντα. Αἱ δαιμόσιαι διασκευαίσεις καλύπτουσιν ἢ παρασκευάζουσι τόσον συχνὰ ἐν τῇ αὐτῇ ἰδιωτικῇ συμφορᾷ, ὥστε, ἀνευ τῆς βασιλομῆτορος Ἀννης τῆς Ἀυστριακῆς, ὁ ἐπιμελητὴς καὶ ὁ Πελισσῶν ἤθελον συλληφθῆ εἰς Βῶ, τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς. Ἐπιπύζανε δὲ τὴν μνησικακίαν τοῦ βασιλέως, ὅτι ἡ δεσποσύνη Βαλλιέρ, πρὸς τὴν ἤρξατο νὰ συλλαμβάνῃ ἀληθῆς πάθος, ὑπῆρξεν ἐν τῶν ἀντικειμένων τῶν παροδικῶν ὀρέξεων τοῦ Φουκέ, ὅστις οὐδενὸς ἐφείδετο πρὸς ἐκπλήρωσιν αὐτῶν· εἶχε προσφέρει εἰς τὴν Βαλλιέρ διακοσίας χιλιάδας λιβρῶν καὶ ἡ προσφορὰ αὕτη ἀπεκρούσθη μετ' ἀποστροφῆς, πρὶν ἢ αὕτη ἔχη κανένα σκοπὸν ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ βασιλέως. Ὁ ἐπιμελητὴς, ὅταν κατόπιν παρετήρησεν ὁποῖον κραταιὸν ἀντεραστὴν εἶχε, προσεπάθησε νὰ γείνη ὁ ἐμπειπιστευμένος ἐκείνης, τῆς ὁποίας δὲν κατώρρωσε νὰ κατασταθῇ κάτοχος, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀκόμη ἐξώργισεν.

Ὁ βασιλεὺς, ὅστις ἐν τῇ πρώτῃ ὀργῇ του ἤθελε νὰ διατάξῃ τὴν σύλληψιν τοῦ ἐπιμελητοῦ ἐν μέσῳ τῆς ἐορτῆς, τὴν ὁποίαν παρ' αὐτοῦ ἐδέχετο, ἐδειξε κατόπιν προσηπείτην πολὺ ὀλίγον ἀνάγκαιαν· ἐλέγη ὅτι ὁ βασιλεὺς, ἤδη παντοδύναμος, ἐ-

φοβήθη τὴν μερίδα τὴν ὁποίαν ὁ Φουκὲ εἶχε προσελκύσει ὡς ἑαυτὸν. Ἦτο γενικὸς εἰσαγγελεύς τοῦ παρλαμέντου καὶ ἡ θέσις αὐτῆ τῷ παρεῖχε τὸ προνόμιον νὰ δικάζηται παρ' αὐτοῦ ὁ Κολβέρ, διὰ τεχνάσματος ὀλίγου ἐντίμου, τὸν ὑπεχρέου νὰ πωλήσῃ τὴν θέσιν ταύτην τῷ προσεφέρθησαν χίλια ὀκτακόσια χιλιάδες λιτρῶν, ἀντιστοιχοῦσαι πρὸς τρία καὶ ἡμισυ ἑκατομμύρια τῆς σήμερον, καὶ ἐν τούτοις κατὰ κακὴν συνεννόησιν δὲν τὴν ἐπώλησεν εἰμὴ ἀντὶ χιλίων τετρακοσίων χιλιάδων φράγκων. Ἡ ἐξαιρετικὴ τιμὴ τῶν θέσεων τοῦ παρλαμέντου, λίαν ἐλαττωθεῖσα ὅμως ἐκτοτε, ἀποδεικνύει ὅποια εἰσέτι ὑπελείπετο ὑπόληψις εἰς τὸ σῶμα ἐκεῖνο καὶ ἐν αὐτῇ ἀκόμη τῇ καταπτώσει του· ὁ δούξ Γυίξης, μέγας κλειδοῦχος τοῦ βασιλέως, δὲν ἐπώλησε τὴν ὑψηλὴν ταύτην ἐν τῇ αὐτῇ θέσιν του εἰς τὸν δούκα Βουιλίων εἰμὴ ἀντὶ ὀκτακοσίων μόνον χιλιάδων λιβρῶν.

Ἀπήγαγον μετὰ σπουδῆς εἰς Νάντην τὸν Φουκὲ, ἐνῶ εἰς ὑπάλληλος μετὰ δύο φυλάκων ἠδύνατο κάλλιστα νὰ τὸν συλλάβωσιν ἐν μέσοις Παρισίοις· ὁ βασιλεὺς αὐτὸς τῷ ἔκαμε θωπείας πρὸ τοῦ ἀτυχήματός του. Διατί τάχα οἱ πλείστοι τῶν ἡγεμόνων προσπαθοῦσι συνήθως νὰ ἐξαπατήσωσι διὰ ψευδοῦς ἐπιδείξεως καλοκάγαθίας τοὺς ὑπηκόους των ἐκείνους, τοὺς ὁποίους θέλουσι νὰ καταστρέψωσιν; ἢ προσποιήσῃς τότε εἶναι ὅπως ἐναντὶα τοῦ μεγάλου οὐδέποτε εἶναι ἀρετὴ καὶ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ προτέρημα ἀξίον ἐκτιμήσεως εἰμὴ ὅταν ἴναι ἀπολύτως ἀναγκαῖα. Ὁ Λουδοβίκος ἐφάνη τότε ἐξεληθὼν τοῦ χαρακτήρος του· ἀλλὰ τῷ εἶχον εἰπεῖ ὅτι ὁ Φουκὲ ἔκαμε μεγάλους ἐξοπλισμοὺς εἰς Belle-Isle καὶ ὅτι ἠδύνατο νὰ ἔχη πολλοὺς δεσμοὺς ἐκτός καὶ πέραν τοῦ βασιλείου. Κατεδείχθη ἀρκούντως, ὅταν συνελήθη καὶ ὠδηγήθη εἰς Βασιλλίην καὶ εἰς Βενσένην, ὅτι ἡ μερὶς του οὐδὲν ἄλλο ἦτον εἰμὴ ἡ ἀπληστία παρασίτων τινῶν καὶ γυναικῶν, οἵτινες ἐλάμβανον παρ' αὐτοῦ συντάξεις καὶ οἵτινες τὸν ἐλησμόνησαν ἀφ' ὅτου δὲν ἦτο πλέον εἰς κατάστασιν νὰ παρέχῃ τοιαύτας. Τῷ ἀπέμειναν ὅμως καὶ ἄλλοι φίλοι, τὸ ὅποιον ἀποδεικνύει ὅτι εἶχεν ἐν ἐκυτῷ ἀξίαν. Ἡ διάσημος κυρία Σαβινιέ, ὁ Πελισσὼν, ὁ Γουρβίλ, ἡ δεσποσύνη

Σκουδαρῆ, πολλοὶ ἄνθρωποι γραμμάτων ἐξεφράσθησαν ὑψηλοφώνως ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ μετὰ τῶσαύτης θερμότητος τὸν ὑπηρετήσαν, ὥστε τῷ διέσωσαν τὴν ζωὴν.

(ἀκολουθεῖ)

ΕΠΑΜΙΝΩΝΔΑΣ ΣΧΙΝΑΣ

ΑΡΑΒΙΚΑ ΦΥΡΔΗΝ ΜΙΓΔΗΝ

ΚΟΣΜΟΓΟΝΙΚΑΙ ΙΔΕΑΙ ΤΩΝ ΑΡΑΒΩΝ

—Οἱ Φελλάχοι τῆς Αἰγύπτου ἔχουσι τὴν ἰδέαν ὅτι ὁ Κόσμος εὐρίσκεται ἐστριγγμένος ἐπὶ τοῦ ἑτέρου τῶν κέρατων παμμεγέθους βοός. Ὅτι δὲ, ὅταν ὁ βοὺς ἀπαυδήσῃ κρατῶν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ἐνὸς κέρατος, ἐκσφενδονίζει αὐτὸν εἰς τὸ ἕτερον! Τούντεῦθεν προέρχεται καὶ ὁ σεισμός!

ΣΕΪΔ ΕΛ ΜΠΕΝΤΟΒΙΣ.— Οὗτος εἶναι εἰς τῶν ἀγίων καὶ θεοφόρων Πατέρων τῶν Φελλάχων, πάνυ ὀνομαστός. Τὸ τζαμίον αὐτοῦ ὑπάρχει ἐν Τάντα, ὅπου κατ' ἔτος γίνεται μεγάλη πανήγυρις, ἐπὶ ἧκτὴ διαρκούσα ἡμέρας, ἐν ἧ συρρέουσιν ὑπὲρ τὸ ἑκατομμύριον εὐλαβῶν. Περιγραφὴν τῆς ἑορτῆς ταύτης ἐδημοσιεύσαμεν ἄλλοτε ἐν τῷ «Κερδῶν Ἑρμῆ» τῆς Ἀλεξανδρείας. Διηγοῦνται δὲ περὶ αὐτοῦ τάδε. Ὅτε οἱ ἄπιστοι (νασσάρα) ἀπεφάσισαν νὰ κτίσωσι ναὸν τῆς θρησκείας των (α), ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ ἔργου, ὁ Σεΐδ ἐλ Μπεντοβίς ἐνόησε τὸν σκοπὸν των καὶ δυσαρεστηθεὶς, ἐπορεύθη πάραυτα πρὸς τὸν Προφῆτην, εἰς ὃν παρεπονέθη ὅτι παρὰ τὸ ἱερόν αὐτοῦ τέμενος ἔλαβον τὴν ἀναίδειαν οἱ ἄπιστοι χριστιανοὶ νὰ κτίσωσι ναόν. Ὁ προφῆτης προσεβλήθη οὐκ ὀλίγον καὶ ἐχρειαζέτο Ὁμηρὸς τις ἵνα ψάλλῃ τὴν κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην μῆνιν αὐτοῦ! Σπεύδει λοιπὸν παραχρῆμα πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ὡς ἐκ τῆς ψυχικῆς μάλιστα ταραχῆς του καὶ τῆς μεγάλης αὐτοῦ ὀργῆς, λησμονεῖ ν' ἀφαιρῆσθαι τὰ ὑποδήματά του καὶ ἀντὶ νὰ εἰσελθῇ ἀνυπόδητος, εἰσῆλθεν εἰς τὰ οὐράνια δώ-

(α) Διότι τῷ ὄντι οἱ ἐν Τάντα περιπηδηοῦντες Ἕλληες, ἐκτίσαν ναῖδὸν τι παρὰ τὸ τζαμίον τοῦ ἐν λόγῳ μεγαλομάρτυρος Μουσουλμάνου.

ματὰ ὡς ὅταν εἰσέρχεται τις εἰς φάτην Καμηλῶν ἢ Δρομάδων! Πλησιάζει τὸν γέροντα Σαβαῶθ καὶ δραξάμενος τῆς αἰωνίας αὐτοῦ γλαυδός, ἠσπάσατο αὐτὴν εἶτα δέ, — Πῶς, λέγει φρενητιῶν ὁ Μωάμεθ, πῶς συμβαίνει ὥστε οἱ ἄπιστοι ν' ἀνεγείρωσι ναὸν παρὰ τῷ τέμενει τοῦ Σεΐδ ἐλ Μπεντοβί, καὶ τὴν ἱεροσυλίαν αὐτὴν νὰ μὴ περιματίζῃ σμερδαλέος ἐξ οὐρανοῦ κεραυνός; Πῶς ἀνέχεσαι, Σαβαῶθ, τὸ τοιοῦτον;

— Φιλτατέ μοι Προφῆτα, ἀπάντησεν ὁ Θεός, κατεύνασον τὴν ὀργὴν σου, μὴ παρασύρεσαι τοσοῦτον εὐκόλως! . . . Μάθε ὅτι οἱ ἄπιστοι αὐτοὶ οἵτινες κτιζοῦσι ναὸν παρὰ τῷ ἀγαπητῷ μοι τέκνῳ Σεΐδ ἐλ Μπεντοβί, εἰσὶν ἄνθρωποι ὡς οἱ Μουσουλμάνοι, δοξάζοντες καὶ αὐτοὶ καὶ λατρεύοντες ἐμὲ, οὐτινος ὕμνους καὶ ψαλμοὺς θέλουσιν ἐκφωνεῖ ἐν τῷ ναῷ των ἐκεῖνω. Ἐὰν δὲν μὲ ἐλάτρευον, ἔστω καὶ ἀθλίως, ὦ! ἔσο βέβαιος ὅτι ἤθελον εὐθύς τοὺς ἀποτεφρώσει!

Ἐπείσθη ὁ Μωάμεθ εἰς τὰ λεχθέντα καὶ εἰπὼν *Σελάμ ἀλέκουμ*, τοῦ Θεοῦ ἀντειπόντος *Ἀλέκουμ σελάμ*, ἀνεχώρησε καὶ πορευθεὶς εἰς Τάνταν, διηγήθη τὰ πάντα τῷ ἐν ἀγίοις Πατρὶ τῶν φελλάχων Σεΐδ ἐλ Μπεντοβί, ὅστις ἐκτοτε ἀπεφάσισε νὰ ἀνέχηται τοὺς ἀπίστους τῶν ἀπίστων ψαλμοὺς ψάλλοντας τὰ ἀκουστικὰ τύμπανα τῆς ὁσιότητός του!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ.— Οἱ ἄραβες γινώσκουσι τὸν Μέγαν Ἀλεξάνδρον ὑπὸ τὸ ὄνομα *Σκέντερ Ζουλκαρνέν*, ὃ ἐστὶν Ἀλέξανδρος ὁ Δικερως. Ἰδοὺ δὲ πῶς ἔχει ἡ παράδοσις. Ὁ Μέγας Ἀλεξάνδρος ὅστις ἐκτίσε τὴν Ἀλεξανδρείαν καὶ ἦτις καλεῖται διὰ τοῦτο *Σκεντερία*, εἶχε δύο κέρατα εἰς τὴν κεφαλὴν, ἀλλὰ, ἵνα μὴ γένωνται ταῦτα καταφανῆ, ἐκάλυπτεν αὐτὰ τεχνιέντως διὰ τῆς βαθυπλοκάμου του κόμης. Ὅτε ἀφίχθη εἰς Ἀλεξανδρείαν, προσεκάλεσε κουρέα τινά, (ἀποθανόντος τοῦ ἰδιαιτέρου αὐτοῦ κουρέως) ἵνα κείρῃ τὴν κόμην του, ἦτις εἶχεν ὑπεραυξήσει. Ὁ κουρέως ὃν προσεκάλεσεν ἦτο ἄνθρωπος ὅστις δυσκόλως ἠδύνατο νὰ τηρῇ μυστικὰ· ὡμοιάζε κατὰ πολὺ τὰς γυναῖκας. Ὁ Ἀλέξανδρος, ὅστις ἠγνόει τὸ ἐλάττωμα τοῦ κουρέως, τῷ εἶπε:

— Σὲ προσεκάλεσα νὰ μὲ κείρῃς· ἀλλὰ πρόσεξον καλῶς μὴ εἶπῃς εἰς τινὰ ὅτι ἔχω

δύο κατὰ τὴν κεφαλὴν κέρατα, διότι σὲ φρονεῖω ἅμα τὸ τοιοῦτον γνωστῆ.

Στασιωπὸν ὅτι ἡ δύναμις ἀπῆσα τοῦ Ἀλεξάνδρου, συνίστατο εἰς τὰ δύο αὐτὰ μικρὰ κέρατα, δι' ὧν κατέκτισε τὸν κόσμον καὶ τὸσα διαπράξτετο κατορθώματα.

Ὁ Κουρέως ἔκρινεν αὐτὸν ἐντροπὴν καὶ ὀργίζομενος ἐχρυσὴν βάλαντιν.

Ἀλλ' ὁ κουρέως εἶχε μεγάλην ὡς προέφημεν ὁμοίωσιν πρὸς τὰς γυναῖκας ἀφ' ὧν κατέκτισε· διὸ δὲν ἠδυνήθη νὰ τηρήσῃ τὸ μυστικόν· ἀλλ' εἰς ποῖον νὰ τὸ διακοινώσῃ; . . . ἐσφοβαίτο τὸν θάνατον! Τί λοιπὸν μηχανάται; Ἀπαντᾷ κατ' ὁδὸν σακίαν τινά (α) καὶ καθίσας παρ' αὐτὴν, ἤρξατο διακοινῶν αὐτῇ τὸ μυστήριον.

— Σκέντερ Ζουλκαρνέν! Σκέντερ Ζουλκαρνέν! Σκέντερ Ζουλκαρνέν! κτλ. (ὃ ἐστὶν, ὁ Ἀλέξανδρος εἶναι Δικερως).

Καὶ ἐπανελάμβανεν αὐτὸ ἄχρι οὗ ἀπύδησε καὶ ἐκόρεσεν οὕτω τὴν πρὸς τὴν ἐχρυσύθειαν ἔχθραν του.

Ἀλλ' ὦ! τοῦ θαύματος! ἡ σακία ἀκούσασα τὸ μυστικόν, τὸ ἐπανελάμβανε, καὶ ἐκτοτε ὅταν περιεστρέθηται κάμνει τὸν ἐπόμενον ἦγον· Σκηνδζουλκην, σκηνδζουλκην, σκηνδζουλκην, δηλαδὴ λέγει, Σκέντερ Ζουλκαρνέν!

Οἱ διαβᾶται ἔμαθον παρὰ τῆς σακίας τὸ γεγονός καὶ οὕτω περιῆλθε τὸ μυστικόν τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς γνῶσιν πάντων ἄλλως, προστίθησιν ἡ παράδοσις, ἤθελε κατακτῆσαι τὸν κόσμον σύμπαντα. Ἐκτοτε ἡ σακία στρεφόμενη ἐξακολουθεῖ κάμνουσα τὸν αὐτὸν ἦγον.

ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΒΟΛΟΙ.—Οἱ Φελλάχοι ἔχουσι τὴν ἀμετάτρεπτον πεποίθησιν ὅτι πᾶς μὴ Μουσουλμάνος εἶναι βάρβαρος. Διὸ καὶ τοὺς Εὐρωπαίους πάντας καλοῦσι *τιράν* δηλαδὴ βόας. Ἀκούων συνελθὼς ἐπαναλαμβάνομεν ἐπ' αὐτῶν τὴν προσωνομίαν ταύτην, ἀπεφάσισα νὰ ἐρωτήσω πῶς, ἀφοῦ οἱ Εὐρωπαῖοι εἰσὶ ζῶα τετράποδα, ἐφευρίσκουσι καὶ κατασκευάζουσι τηλεγράφους, σιδηροδρόμους καὶ

(α) Ἡ μηχανὴ δι' ἧς ποτίζουσι τοὺς ἀγρούς των καὶ ἦτις ἔχει ἀνηρτημένα πολλὰ πέριξ αὐτῆς ἀγγεῖα καὶ στρέφεται ὑπὸ ζεύγους βοῶν ἢ παρ' ἡμῖν κοινῶς λεγομένη *μαγκανοπή* γ α δ ο.

τά τοιαῦτα, ἅπερ οἱ Ἀραβες εἰσὶν ἀνίκανοὶ νὰ ἐνοήσωσι κἀν.

Ἰδοὺ ἡ ἀπάντησις.

Ἐπειδὴ οἱ Εὐρωπαῖοι εἰσὶν ἀπίστοι καὶ ἐπειδὴ οἱ Μουσουλμάνοι εἶναι πιστοί, οἱ διάβολοι πλησιάζουσι μᾶλλον τοὺς πρώτους, καὶ συνεργάζονται μετ' αὐτῶν ὡς ὁμόφρονες. Τῇ συνεργείᾳ λοιπὸν τῶν καταχθονίων πνευμάτων κάμνουσιν οἱ Εὐρωπαῖοι τὴν ἀμαξάν νὰ τρέχη ὡς μαινομένη ἀνεὺ ἰπτῶν καὶ νὰ διανύη τοσαῦτα μίλια δι' ὀλίγα λεπτά. Διαβολικῇ δὲ ἀρωγῇ πέρπουσι καὶ λαμβάνουσιν ἐν διαστήματι δευτερολεπτῶν τινῶν εἰδήσεις ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμᾶς καὶ τανάπαλιν διὰ τοῦ Σατάνικου ἐργαλείου τῶν, τοῦ σώματος. Ἄλλ' οἱ Μουσουλμάνοι τοιαῦτα δὲν ἐπινοῶσι, διότι μὲ τοὺς διαβολοὺς οὐδὲν ἔχουσι κοινόν· οἱ διάβολοι καὶ τὰ πνεύματα τῆς κολάσεως, (γκοχάναμ), μακρὰν τοῦ νὰ ἀρέξωσιν αὐτοῖς ἀρωγὸν χεῖρα, πολυειδίως μάλιστα καὶ πολυτρόπως τοὺς ἐνοχλοῦσι καὶ βασανίζουσι.

Τοιαῦτη εἶναι ἡ περὶ ἐρευρέσεων ἰδέα τῶν Φελλάχων.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος· ἄλλοτε δ' ἴσως εἴπομεν πλείονα.

Α. Σ. ΛΙΒΑΘΗΝΟΠΟΥΛΟΣ.

ΠΕΡΙ

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΣ*

Ἡ διαδοχὴ τῶν φαινομένων γεννᾷ ἐν ἡμῖν τὴν ἰδέαν τοῦ χρόνου, πρὸς ταύτην δὲ σχετίζομεν πάσας ἡμῶν τὰς ἀντιλήψεις.

Ὅπως πρὸς μέτρησιν παντὸς πράγματος, ὅπερ θεωροῦμεν ὡς ποσότητα, απαιτεῖται μονὰς τις, οὕτω καὶ διὰ τὴν μέτρησιν τοῦ χρόνου. Πᾶν ὅμως μέτρον δεόν ἢ νὰ ᾖ ἀναλλοίωτον, ἢ δυνατὴ ἢ ἐκτιμησὶς τῶν ἀλλοιώσεων, ἃς τυγχόν ὑφίσταται· δεόν λοιπὸν καὶ ἡ πρὸς μέτρησιν τοῦ

(*) Τὸ σπουδαῖον τοῦτο ἄρθρον τοῦ εὐπαίδετου ὑψηλοῦ τῆς Ἀστρονομίας ἐν τῇ ἡμετέρῃ Πανεπιστημικῇ Κυρ. Δ. Κοκίδου ἀνεγνώσθη ἐν τῷ φιλοσοφικῷ Συλλόγῳ «Παρνασσῶς».

χρόνου μονὰς ἢ ἀναλλοίωτος νὰ ᾖ ἢ αἱ ἀλλοιώσεις αὐτῆς νὰ ᾖ ἐκτιμηταί.

Ἰδόμεν λοιπὸν, κατὰ πρῶτον τί δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μονὰς τῆς τοῦ χρόνου μετρήσεως καὶ εἶτα ἐὰν αὐτὸ ἔχη τὰ πρὸς τοῦτο προσόντα μονάδος μετρήσεως. Ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς τοῦ χρόνου, τὸ μέτρον αὐτοῦ δεόν νὰ παρέχεται διὰ τῆς κανονικῆς ἐπαναλήψεως τοῦ αὐτοῦ φαινομένου, τοιοῦτο δὲ συμβαίνει κατὰ πᾶσαν ὁμαλὴν κίνησιν. Δυναμέθθα λοιπὸν νὰ λάβωμεν εἰς μονάδα τὸν πρὸς ἐπαναλήψιν οἰκασθῆναι φάσεως ὁμαλῆς τινὸς κινήσεως απαιτούμενον χρόνον, διότι ἡ αὐτὴ φάσις ὁμαλῆς τινὸς κινήσεως ἐπαναλαμβάνεται μετ' ἴσα μέρη χρόνου. Πλὴν ἡ βεβαιώσις τῆς ὁμαλότητος κινήσεώς τινος ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς συγκρίσεως αὐτῆς πρὸς τὸν χρόνον, ὅστις παρέρχεται διὰ τὴν ἐκάστοτε ἐπαναλήψιν οἰκασθῆναι φάσεως αὐτῆς. Εὐκόλως λοιπὸν ἕκαστος κατανοεῖ, ὅτι περιπίπτομεν οὕτως εἰς πλημμελῆ ὡς εἰπεῖν κύκλον ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῆς πρὸς μέτρησιν ποσότητος, ὅθεν ἀδύνατος ἢ ἐκ τῶν προτέρων εὑρεσις μέτρου ἀσφαλοῦς τῆς τοῦ χρόνου μετρήσεως. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ δεχθῶμεν ὡς μονάδα μέτρον τι, τὸ ὅποιον ἐκ τῆς ἀντιλήψεως φαίνεται σταθερὸν καὶ τοῦτο νὰ ἐξελέγξωμεν ὑστερον διὰ τῆς πείρας εἰ δυνατόν καὶ κατόπιν βοηθούμενοι ὑπὸ τῆς θεωρίας ἢ νὰ βεβαιώσωμεν τὸ ἀναλλοίωτον τοῦ μέτρου αὐτοῦ, ἢ νὰ προσδιορίσωμεν τὰς ἀλλοιώσεις του. Οὕτω λοιπὸν κατὰ πρῶτον ἐγένετο δεκτὸν τὸ νυχθήμερον, ἀφοῦ δὲ τοῦτο εὐρέθη ἄνισον κατὰ τὰς διαφόρους τοῦ ἔτους ὥρας διὰ τῆς ἐξακριβώσεως τοῦ φαινομένου δρόμου τοῦ ἡλίου, ἐλήφθη ἡ ἀστρική ἡμέρα, ἣτις ὅμως διὰ τῆς νεωτέρας ἐξακριβώσεως τῆς θεωρίας τῆς σελήνης εὐρέθη εἶναι αὐξάνει μὲν, κατὰ ποσὸν ὅμως ἐλάχιστον.

Κινήσεις σωμάτων παρατηροῦμεν διαφόρους εἴτε φυσικάς, εἴτε καὶ τεχνητάς, ἐξ αὐτῶν δὲ δυναμέθθα νὰ ἐκλέξωμεν ἀδιαφόρως μίαν πρὸς μέτρησιν τοῦ χρόνου, ἔχουσαν ὅμως τὰ προηγουμένα προσόντα. Ἄλλ' ἡ ἐκλογή αὕτη δεόν νὰ συνδέεται καὶ μετὰ τινος ἄλλου σκοποῦ, εἰ δυνατόν, παρὰ πλὴν τὸν τῆς μετρήσεως τοῦ χρόνου· δεόν ὁπλοῦν τὸ φαινόμενον, τοῦ ὁποῖου ἡ κανονικὴ ἐπαναλήψις θὰ χρησιμεύσῃ ὡς μέτρον

τοῦ χρόνου νὰ συνδέεται καὶ μετ' ἄλλων φαινομένων, τὸ μὲν ὅπως διὰ τῆς συγκρίσεως τῆς ἐπανόδου καὶ τούτων ἔχουσαν καὶ μέσον ἐξελέγξωμεν τῆς μὴ ἀλλοιώσεως ἐκείνου, καίτοι τούτων μὴ ὅλως ὁμαλῶς ἐπαναλαμβανόμενον, τὸ δὲ ὅπως διὰ τῆς παρελεύσεως ἢ μιᾶς, ἢ ὀρισμένου τινὸς ἀριθμοῦ μονάδων χρόνου συνεπανέρχονται καὶ φαινόμενα ἄλλα σπουδαῖα δι' ἡμᾶς. Φαινόμενα δὲ τοιαῦτα καὶ διὰ τὴν κανονικὴν ἐπάνοδον αὐτῶν καὶ διὰ τὸ ἀνεξάρτητον ἀπὸ πάσης ἀναρρεσίας καὶ διὰ τὴν σχέσιν αὐτῶν πρὸς τὸν καθόλου βίον τῶν ἀνθρώπων, εἰσὶ τὰ τῶν κινήσεων τῶν οὐρανίων σωμάτων. Θέλωμεν δὲ ζητήσαι νὰ ὑποδείξωμεν ὅτι οὐχὶ ἀβιαιρέτως ἐγένετο κατὰ τόπους ἡ ἐκλογή τῶν τοῦ χρόνου μονάδων καὶ ὑποδιαίρεσεων τούτων, ἀλλὰ συμφώνως καὶ πρὸς τὸν ἄλλον βίον ἐκάστου τόπου.

Ἐπόμενοι τῷ σοφῷ Ἰδελέρῳ τὴν πραγματεῖαν ἡμῶν θέλωμεν διαίρεσαι εἰς μαθηματικὴν χρονολογίαν, ἐξετάζουσαν τὰς κινήσεις τῶν οὐρανίων σωμάτων τὰς πρὸς μέτρησιν τοῦ χρόνου, ἢ πρὸς ἐξακριβώσιν τῶν ὑποδιαίρεσεων αὐτοῦ, ἢ πρὸς ἐξακριβώσιν ὀρισμένου τινος ἐποχῶν χρησίμους· καὶ εἰς τεχνικὴν χρονολογίαν πραγματευομένην περὶ τῆς παρὰ τοῖς διαφόροις λαοῖς διαίρεσεως καὶ μετρήσεως τοῦ χρόνου.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ

Τὸ φαινόμενον, τὸ ὅποιον, βλέπομεν κανονικῶς ἐπαναλαμβανόμενον εἶναι τὸ τῆς ἐναλλαγῆς τοῦ φωτὸς τῆς ἡμέρας καὶ τοῦ σκότους τῆς νυκτός· μετ' αὐτοῦ δὲ σινέχεται σύμπας ὁ βίος ἡμῶν. Ἐὰν ἡ ἐπάνοδος ἢ τοῦ φωτὸς ἢ τοῦ σκότους συνέβαινε πάντοτε μετὰ παρέλευσιν ἴσου χρόνου, κατάλληλος μονὰς χρόνου θὰ ἦτον ἡ ὀριζομένη διὰ τῆς ἐπανόδου τῆς ἡμέρας ἢ τῆς νυκτός. Πλὴν πείρα οὐχὶ μακρὰ διδάσκει ὅτι ὁ τὲ μὲν εἶναι ἡ ἡμέρα μειζων, ὅτε δ' ἐλάσσων τῆς νυκτός· καὶ τανάπαλιν, ὅθεν ὁ τὲ μὲν μία ἐξ αὐτῶν ἐπανερχεται ταχύτερον, ὁ τὲ δὲ βραδύτερον· ἐπομένως δὲν ἔχει τὰ προσόντα πρὸς μέτρησιν τοῦ χρόνου μονὰς ὀριζομένη διὰ τῆς ἐπανόδου τῆς ἡμέρας ἢ τῆς νυκτός. Παρατηροῦμεν ὅμως ὅτι ὅσον αὐξάνει ἡ ἡμέρα τοσούτον ἐλαττοῦται ἡ

νὺξ καὶ τανάπαλιν, ὅθεν εὐκόλως ἀγόμεθα εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ τοῦ νυχθήμερου διάρκειά μὲν ἀναλλοίωτος, τοῦλάχιστον κατὰ τὴν πρῶτην καὶ ἀπὸ τὴν ἀντιλήψιν, ὅθεν ἐπομένως αὐτοῦ τὴν διάρκειαν δυνάμεθα νὰ λάβωμεν ὡς μονάδα τῆς μετρήσεως τοῦ χρόνου· ὡς ἀρχὴν δ' ἐκάστου νυχθήμερου δεόν νὰ λάβωμεν οὐχὶ τὴν ἐκ νέου ἀναρρεσίαν τοῦ τῶ φῶς τῆς ἡμέρας παρέχοντος ἡλίου, ἢ τὴν ἐξακρίβωσιν αὐτοῦ, διότι τὰ μεταξύ χρονικὰ διαστήματα εἶνε ἄνισα, ἀλλὰ τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ εἰς τὸν μεσημέριον τοῦ τόπου ἐνῶ ἰστάμεθα, δηλαδή τὸν μέγιστον κύκλον τὸν διχοτομοῦντα τὰς ἡμερησίας φαινόμενας τροχιακὰς τῶν οὐρανίων σωμάτων, ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἡ μονὰς αὕτη ἢ διὰ τῆς ἐπανόδου τοῦ ἡλίου εἰς τὸν μεσημέριον ὀριζομένη καλεῖται ἀληθὴς ἡλιακὴ ἡμέρα. Λαοὶ τινες ὅμως καὶ διότι παρ' αὐτοῖς ἡ ἀνισότης τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν δὲν εἶνε πολὺ μεγάλη καὶ διότι δὲν ἔχουσι χρεῖαν ἀκριβοῦς μετρήσεως τοῦ χρόνου, πρὸς δὲ καὶ διὰ λόγους θεοτικευτικούς μετῶσιν ἐτι καὶ νῦν τὰ νυχθήμερα ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου.

Ἄλλ' αἱ ἀληθεῖς ἡλιακαὶ ἡμέραι, ὅπως ὀρθῶς σκεφθεὶς εὗρεν ὁ μέγας τῆς ἀρχαιότητος ἀστρονόμος Πτολεμαῖος, εἶνε ἄνισοι τὸ μὲν διὰ τὴν ἀνωμαλίαν τῆς φαινομένης ἑτησίας κινήσεως τοῦ ἡλίου, τὸ δὲ διὰ τὸ λαξὸν τῆς ἑτησίας τροχιακῆς αὐτοῦ. Ἡ ἀληθὴς λοιπὸν ἡλιακὴ ἡμέρα δὲν εἶναι μονὰς κατάλληλος πρὸς μέτρησιν τοῦ χρόνου καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ εὑρεθῇ ὁμαλὴ τις κίνησις πρὸς ἀκριβῆ μέτρησιν αὐτοῦ. Ἐν τῇ φύσει κινήσιν ὁμαλὴν εὐρίσκουμεν τὴν περιστροφικὴν τῆς γῆς περὶ τὸν ἴδιον ἄξονα ἣτις ἀπεικονίζεται ἐν τῷ οὐρανῷ διὰ τῆς ἡμερησίας τούτου περιστροφῆς περὶ ἄξονα, ὅστις εἶναι ἡ ἐπέκτασις τοῦ τῆς γῆς. Διὰ τῆς φαινομένης ταύτης κινήσεως τῆς οὐρανόσφαιρας οἱ ἐπ' αὐτῆς ἀκίνητοι ἀστέρες διαγράφουσι κύκλους περὶ τοὺς δύο πόλους τῆς ἡμερησίας ταύτης στροφῆς. Οἱ πόλοι, ὡς εἶκός, μένουσιν ἀκίνητοι, οἱ ἐξίσου τῶν πόλων ἀπέχοντες (οἱ διὰ τοῦ οὐρανόσφαιρου εὐρισκόμενοι διαγράφουσι μέγιστον κύκλον, οἱ δὲ μεταξύ τῶν πόλων καὶ τοῦ ἰσημερινῷ ἀστέρες παραλλήλους, τοσοῦτω μικροτέρους, ὅσον πλησιέστερον εὐρίσκονται ἐνὸς τῶν δύο πόλων. Ἐντεῦθεν ἐὰν ἡ πρὸς

τὸν ὀρίζοντα τόπου τινός· θέσις τοῦ ἄξονος τῆς ἡμερησίας περιστροφῆς εἶνε πλάγια, ὁ μὲν εἰς τῶν πόλων ἵσταται πάντοτε ἀκίνητος, ὑπεράνω τοῦ ὀρίζοντος, ὁ δὲ κάτωθεν αὐτοῦ, ἐπομένως πάντοτε ἀόρατος. Οἱ περὶ τὸν ὄρατὸν πόλον ἀστέρες οὐδέποτε δύουσιν, ἀλλὰ τελοῦσιν ὅλον τὸν ἡμερησίον (νυχθημερινὸν) δρόμον αἰτῶν ὑπεράνω τοῦ ὀρίζοντος· οἱ δὲ περὶ τὸν ἀόρατον οὐδέποτε ἀνατέλλουσιν. Οὕτως ἔχομεν ζώνην διαρκῶς ὄρατῶν ἀστέρων καὶ ζώνην διαρκῶς ἀόρατῶν. Οἱ ἐπὶ τοῦ ἰσημερινοῦ εὐρισκόμενοι ἀστέρες διαγράφουσιν τὸ μὲν ἡμισυ τοῦ δρόμου αἰτῶν ἄνωθεν, τὸ δ' ἕτερον ἡμισυ κάτωθεν τοῦ ὀρίζοντος, οἱ μεταξύ τοῦ ἰσημερινοῦ καὶ τῆς πάντοτε ὄρατῆς ζώνης ἀστέρες διαγράφουσιν ἄνωθεν τοῦ ὀρίζοντος τόξον μείζον τοῦ κάτωθεν διαγραφόμενου, τὰνάπαλιν δὲ ἡ μεταξύ ἰσημερινοῦ καὶ τῆς ζώνης τῶν διαρκῶς ἀόρατων ἀστέρων εὐρισκόμενοι. Ἐὰν λοιπὸν καὶ ἥλιος κατὰ τὸν ἐτήσιον φαινόμενον δρόμον αὐτοῦ εἰρίσκειται εἰς τὸν οὐράνιον ἰσημερινὸν (ὅπερ συμβαίνει τὴν 9/21 Μαρτίου καὶ τὴν 11/23 Σεπτεμβρίου) ἡ ἡμέρα εἶνε ἴση μὲ τὴν νύκτα· διότι τὸ ὑπὲρ τὸν ὀρίζοντα ὑπὸ τοῦ ἡλίου διαγραφόμενον τόξον εἶνε ἴσον μὲ τὸ ὑπ' αὐτὸν, (ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἰσημερινοῦ) ἔάν δ' εἰρίσκειται πρὸς Β. τοῦ ἰσημερινοῦ (ἀπὸ τῆς 9/21 Μαρτίου μέχρι τῆς 11/23 Σεπτεμβρίου) τότε ἡ ἡμέρα εἶνε μείζων τῆς νυκτός, διὰ τὸ βόρειον τῆς γῆς ἡμισφαίριον, τοσοῦτω δὲ μείζων, ὅσον βορειότερον εἰρίσκειται (μεγίστη κατὰ τὴν 9/21 Ἰουνίου) καὶ τέλος ἡ νύξ μείζων τῆς ἡμέρας ἔάν εἰρίσκειται πρὸς Ν. τοῦ ἰσημερινοῦ (ἀπὸ τῆς 11/23 Σεπτεμβρίου μέχρι τῆς 9/21 Μαρτίου ἐλαχίστη ἡμέρα κατὰ τὴν 9/21 Δεκεμβρίου, ὅτε ὁ ἥλιος ἔχει τὴν μεγίστην αὐτοῦ νοτίαν ἀπόκλισην). Ἡ δὲ διαφορὰ τοῦ μεγέθους τῆς μακροτάτης τοῦ ἔτους ἡμέρας ἀπὸ τῆς νυκτός, εἶνε τοσοῦτο μείζων, ὅσον ἡ πρὸς τὸν ὀρίζοντα τοῦ τόπου κλίσις τοῦ ἄξονος τῆς ἡμερησίας κινήσεως εἶνε μείζων· εἰς τόπους πολὺ πλησίον τῶν πόλων τῆς γῆς κειμένους, ὁ ἥλιος δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ζώνην τῶν μὴ δυνάτων ἀστέρων καὶ οὕτως ἡ ἡμέρα αὐτόθι εἶνε διαρκῆς ἐπὶ τινα χρόνον, τοσοῦτο δὲ μακρότερον ὅσον πλησιέστερον ἑνὸς τῶν πόλων εὐρίσκειται ὁ τόπος. Εἰς τοὺς πόλους

ἡ θέσις τοῦ ἄξονος τῆς ἡμερησίας περιστροφῆς εἶνε κάθετος, ἐπομένως ἐνὸς ὁ ἥλιος κεῖται πρὸς Β. τοῦ ἰσημερινοῦ (ἐπὶ 6 μῆνας, εἰς τὸν βόρειον πόλον εἶνε διαρκῶς ἡμέρα, εἶτα ὁμοῦς τοῦ ἡλίου εὐρισκόμενου πρὸς Ν. τοῦ ἰσημερινοῦ εἶναι διηνεκῆς νύξ ἐπὶ 6 μῆνας. Εἰς τὸν ἰσημερινὸν τῆς γῆς ὁ ἄξων τῆς ἡμερησίας κινήσεως κεῖται ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος, ἐπομένως πάντα τὰ ὑπὲρ τὸν ὀρίζοντα ὑπὸ πάντων τῶν οὐρανίων σωμάτων διαγραφόμενα τόξα εἶνε ἴσα μὲ τὴν νύκτα.

Μετὰ τὴν χρήσιμον ταύτην παρέχασιν περὶ τῆς ἀνισότητος τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν ἐπανερχόμεθα καὶ πάλιν εἰς τὴν περιστροφικὴν κίνησιν τῆς οὐρανίας σφαίρας.

Ἡ περὶ τὸν ἄξονα τῆς ἡμερησίας (νυχθημερινῆς) κινήσεως περιστροφικὴ κίνησις πάντων τῶν σταθερῶν σημείων τῆς οὐρανίου σφαίρας, γίνεται ὁμαλῶς, ἐκάστου αὐτῶν διαγράφοντος ἴσας μοίρας εἰς ἴσα χρονικὰ διαστήματα. Δυνάμεθα λοιπὸν νὰ λάβωμεν ὡς μονάδα πρὸς μέτρησιν τοῦ χρόνου τὴν πρὸς τι σταθερὸν πρὸς τὸν ὀρίζοντα σημεῖον ἀποκατάστασιν ἀστέρου τινός. Τὰ σημεῖα τῆς ἀνατολῆς καὶ δύσεως τῶν ἀστέρων δὲν εἶνε κατάλληλοι ἀφετηρία πρὸς μέτρησιν τοῦ χρόνου, διότι τὴν στιγμὴν τῆς ἀνατολῆς ἢ δύσεως αὐτῶν δὲν δυνάμεθα νὰ ὀρίσωμεν ἀκριβῶς ἰδίως ἕνεκα τῆς ἐπιρροῆς τῆς ἀτμοσφαιρας. Λαμβάνομεν λοιπὸν ὡς ἀφετηρίαν τὴν στιγμὴν τῆς ἐπανόδου ἀστέρος τινος εἰς τὸν μεσημβρινὸν τοῦ τόπου. Ἡ μονὰς αὕτη πρὸς μέτρησιν τοῦ χρόνου, ἡ ὀριζομένη διὰ τῆς πρὸς τὸν μεσημβρινὸν ἀποκατάστασεως ἀστέρος τινος ἢ σημείου σταθεροῦ τῆς οὐρανίου σφαίρας καλεῖται ἀστρική ἡμέρα καὶ διαιρεῖται εἰς 24 ὥρας, ἐκάστη ὥρα εἰς 60 πρῶτα λεπτά, ἕκαστον πρῶτον εἰς 60 δεύτερα καὶ ἕκαστον τούτων εἰς δέκατα καὶ ἑκατοστά. Ὡς ἀρχὴν ἐκάστης ἀστρικής ἡμέρας δυνάμεθα νὰ ἐκλέξωμεν τὴν εἰς τὸν μεσημβρινὸν ἐπάνοδον ἑνὸς ἀστέρος, αὐθαίρετως λαμβανομένου. Πλὴν καὶ πάλιν σκόπιμον εἶνε νὰ ἐκλεχθῇ ἡ ἀστὴρ τις ἢ σημεῖον τῆς οὐρανίου σφαίρας, ἔχον ἰδιότητα ἐξαιρετούς. Τοιοῦτο λοιπὸν εἶνε τὸ ἑαρινὸν σημεῖον, δηλαδὴ τὸ τῆς τομῆς τοῦ οὐρανίου ἰσημερινοῦ μὲ τὸν μέγιστον κύκλον, τὸν ὁποῖον φαίνεται διαγράφων κατὰ

τὸν ἐτήσιον αὐτοῦ δρόμον ὁ ἥλιος ἐπὶ τῆς οὐρανίου σφαίρας. Ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου ὁ ἥλιος μεταβάλλει ἐκ τοῦ ὑπὸ τοῦ βόρειου ἡμισφαιρίου τῆς οὐρανίας σφαίρας ἐνῶ ἀπὸ τοῦ ἕτερου σημείου τῆς τομῆς τῶν αὐτῶν μεγίστων κύκλων, τοῦ ἑαρινοῦ δηλ. καὶ τῆς ἐκλειπτικῆς τοῦτο καλεῖται ὁ φαινόμενος ἐτήσιος δρόμος τοῦ ἡλίου, διὰ λόγον τὸν ὁμοῖον ἐν τῇ σφαίρᾳ τούτῳ (ὡς εἴπωμεν) καλεῖται μεταπηδῶν κύκλος αὐτοῦ ὁ ἥλιος μεταβάλλει ἐκ τοῦ ἑαρινοῦ εἰς τὸ νότιον ἡμισφαίριον. Καλεῖται δὲ διὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀστρικοῦ ἡμερῶν τοῦ ἑαρινὸν σημεῖον, ὅστις ἀπὸ τῆς διαστάσεως τοῦ ἡλίου ἀπ' αὐτοῦ ἀρχεται τὸ ὀριζομενικὸν ἔτος, ἐπομένως συνδύμαζον τῆς ἀρχῆς τῶν ἡμερῶν μὲ τὴν τοῦ ἔτους. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἐπανέρχεται ὁ ἥλιος πρὸς τὴν 9/21 Μαρτίου ἐκαστοῦ ἔτους. Τῆς ἡμέρας δὲ τοῦ σφαιροῦ αὐτοῦ πρὸς τῆς ἀπὸ τοῦ ἀστέρος γνωστῆς οὐσίας, δυνάμεθα ἐκαστοτε νὰ ἐκλέξωμεν τὴν πρὸς τὸν μεσημβρινὸν ἀποκατάστασιν αὐτοῦ, παρετηρήσαντες τῆς τῶν ἀστέρων ἀποκαταστάσεις καὶ οὕτω νὰ εὐρισκόμεν τὴν ἀρχὴν ἐκάστης ἡμερησίας ἡμέρας.

Δεν ἀρκεῖ ὁμοῦς μόνον ἡ τῆς μονάδος αὐτῆς εἰρήσις πρὸς ἀκριβῆ μέτρησιν τοῦ χρόνου, ἀλλ' ἔχομεν ἀνάγκην ὅπως ἐξελεγχόμεν καὶ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ προδιορισμοῦ τῶν ὑποδιαίρεσεων αὐτῆς. Τοῦτο καταβέβαιον ἐκάστοτε διὰ τοῦ προδιορισμοῦ τῆς πρὸς τὸν μεσημβρινὸν θέσεως ἀστέρος τινος τοῦ ὁποῖου ἢ πρὸς τὸ ἑαρινὸν σημεῖον θέσις εἶνε γνωστή. Παρατηροῦντες λοιπὸν ἡ τὴν πρὸς τὸν μεσημβρινὸν ἀποκατάστασιν, ἢ τὴν πρὸς αὐτὸν θέσιν γνωστοῦ τινός τῆν θέσιν ἀστέρος, δυνάμεθα νὰ ἐξακριβώσωμεν τὴν ἀκρίβειαν ἢ τὸ λάθος χρονομετρικοῦ τινος ὄργανου.

Ὅπως περαιτέρω θὰ εἴπωμεν ἡ θέσις τοῦ ἑαρινοῦ σημείου σχετικῶς πρὸς τοὺς ἀπλανεῖς μεταπίπτει ἐξ Α. πρὸς Δ., ἐπομένως ἂν καὶ ἡ μετάπτωσης αὕτη γίνεσθαι πολὺ βραδέως, ἢ διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ ἑαρινοῦ σημείου ὀριζομένη διάρκεια τῆς ἀστρικής ἡμέρας, δὲν εἶνε ἡ αὐτὴ ἀκριβῶς μὲ τὴν διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως ἀστέρος τινός ἀπλανοῦς ὀριζομένην· πλὴν ἡ ἐνδοθεν προξενουμένη ἀλλοιώσις, τῆς μεταπτώσεως οὕτως ἐξακριβωμένης, λαμβάνεται ἐπὶ

ὄσον ἐπομένως ἡ τοῦ ἡμερῶν ἀκρίβεια οὐδὲν πάσχει. Ἐπιτετα καὶ λεπτοὶ τινες ἀνεγνώσκει προξενουμένη τὸ μὲν ἐν ἡμερησίᾳ ἀκρίβειαν ἐν τῇ μετάπτωσι, τὸ δὲ ἐκ τοῦ προποῦ τῆς μεταπτώσεως οὕτως ἐξακριβωμένης ἐπὶ τῆς ἀκρίβειας τοῦ ἡμερῶν πρὸς τὸν ἑαρινὸν καί τῆς τοῦ δὲ ἐξ ἀλλοῦ τινος ἀκρίβειας προξενουμένην ἐκ τῆς ἀκρίβειας τοῦ ἀκρίβους τῆς ἡμέρας καὶ τῆς ἀκρίβειας τῆς ἀκρίβειας καὶ ἡ ὁμοῦς οὕτως τὸν ἀπλανοῦς ἀκρίβειαν ἐπὶ ὄσον, οὐδὲν ὁμοῦς λαμβάνεται τὴν ἀκρίβειαν τοῦ ἡμερῶν κατὰ τὴν δι' αὐτὸν προδιορισμὸν τῆς ἡμέρας.

Ἐν τοῖς προσηγουμένοις θεωρήσαμεν τὴν περιστροφικὴν κίνησιν τῆς γῆς ἐν ὅλῳ ὁμαλῶς. Ἡ ἐκλειπτικὴ σφαιρὰ τῆς σελήνης ἀλλοιάσκει ἐν τῇ ταχύτητι τῆς περιστροφικῆς κινήσεως ἐκαστοτε μὲν, ἀλλὰ τοσοῦτο βραδέως ὅστε δυνάμεθα ἐπὶ μακρῶν νὰ τὴν παρακλιθώμεν ἄνευ λάθους ἐπιδημιῶν. Ἡ ἐκλειπτικὴ αὕτη τῆς ταχύτητος προξενεῖται ἐκ τῆς τριβῆς, ἥτις γονιῶται διὰ τῆς ἐκτοπίσεως τῶν ἰδάτων ἐνθα τῶν παλιαιοτέρων.

Ἡ δὲ ἀστρική ἡμέρα δὲν εἶνε μονὰς κατάλληλος διὰ τὸν κοινὸν βίον, διότι οὕτως συνδέεται μὲ τὸ ἡλιακὸν νυχθημερὸν. Ἀνάγκη λοιπὸν, ἔχοντες ἥδη μίσητον ἀκρίβειαν τῆς τοῦ χρόνου μετρήσεως, νὰ εὐρωμεν μονάδα τινα βασιανίζομένην ἐπὶ τῆς ἡμερησίας φαινόμενης κινήσεως τοῦ ἡλίου, ἢ ὁμοῦς νὰ συγκρίνωμεν πρὸς τὴν ἀστρικήν. Ἰδοῦμεν λοιπὸν τὰ κατὰ τὴν ἡλιακὴν ἡμέραν (οὕτως εὐκολίως γάρ τιν καλοῦμεν τὸ ὅλον νυχθημερὸν), ἥτις εὐτυχῶς δὲν ὑφίσταται ἀλλοιώσεις πολὺ σημαντικὰς. Ὁ ἥλιος ἐκτός τῆς φαινόμενης ἐξ Α. πρὸς Δ. ἡμερησίας κινήσεως, γωνιουμένης ἐκ τῆς πραγματικῆς περὶ τὸν ἴδιον ἄξονα περιστροφῆς τῆς γῆς, κινεῖται καὶ ἀντιθέτως ἐκ Δ. πρὸς Α., διατρέχων κατ' ἐκάστην μίαν σχεδὸν μοίραν, ἕνεκα τούτου δ' ἐπανέρχεται εἰς τὸν μεσημβρινὸν ἀργότερον ἢ ἀπλανῆς τις ἀστὴρ, ὅστις τυχὸν τὴν προτερῆαν εὐρίσκειτο συγχρόνως μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν μεσημβρινὸν. Ἐντέθεν ἔπεται ὅτι ἡ ἡλιακὴ ἡμέρα εἶνε μείζων τῆς ἀστρικής. Ἐὰν πρὸς στιγμὴν δεγθώμεν ὅτι πάσαι αἱ ἡλιακαὶ ἡμέραι εἶνε ἴσαι πρὸς ἀλλήλας, δυ-

νάμεθα εύκολως νά προσδιορίσωμεν τήν μικράν μεταξὺ τῆς ἡλιακῆς καὶ ἀστρικῆς ἡμέρας διαφορὰν. Ἡ πρὸς τὸ ἑαρινὸν σημεῖον, ὅπερ ἐδέχθημεν ὡς ἀφετηρίαν τῶν ἀστρικῶν ἡμερῶν καὶ ἀρχὴν τοῦ ἔτους, ἀποκατάστασις τοῦ ἡλίου γίνεται μετὰ παρέλευσιν 365 ἡμερῶν 5 ὥρων 48 καὶ 49, δηλαδή ὁ ἥλιος τελεῖ εἰς ἓνα ἐνιαυτὸν 365 στροφάς καὶ 1/4 σχεδόν. Κατὰ τὸ διάστημα ὅμως αὐτὸ τὸ ἑαρινὸν σημεῖον τελεῖ μίαν στροφήν περιπλέον, διότι καθημερινῶς ὁ ἥλιος ἀπομακρυνόμενος αὐτοῦ κατὰ μίαν σχεδόν μοῖραν, μετὰ ἓν ἔτος ἐπανέρχεται καὶ πάλιν εἰς αὐτὸ, τελέσας ὅμως ἓνα ὀλόκληρον κύκλον κατὰ διεύθυνσιν ἀντίθετον τῆς ἡμερησίας κινήσεως. Τὸ ἔτος λοιπὸν ἔχει 366 ἀστρικὰς ἡμέρας καὶ τέταρτον σχεδόν. Ἐάν λοιπὸν ἐξιςώσωμεν τὰς 365 ἡλιακὰς καὶ 1/4 (ἀκριβέστερον 365,2422) πρὸς τὰς 366 1/4 ἀστρικὰς, εύκόλως προσδιορίζομεν τὸν λόγον τῆς μᾶς πρὸς τὴν ἄλλην καὶ οὕτως εὐρίσκομεν ὅτι ἡ μεταξὺ αὐτῶν διαφορὰ ἰσοῦται μὲ 3" καὶ 56'. Τὴν δὲ εἰς ἡμέρας διάρκειαν τοῦ ἔτους εὐρίσκομεν συγκρίνοντες ἀρχαιοτάτας παρατηρήσεις τῆς διὰ τινος τῶν ἰσημερινῶν σημείων ἐπανόδου τοῦ ἡλίου πρὸς νεωτάτας, διότι οὕτως ἡ ἐπιρροή τῶν τυχαίων λαθῶν μηδενίζεται.

Ἄλλ' ἡ ὑπόθεσις τῆς πρὸς ἀλλήλας ἰσότητος τῶν ἡλιακῶν νυχθημέρων δὲν εἶνε ἀληθής. Αἱ αἰτίαι τῆς ἀνισότητος αὐτῶν, ὅπως ὀρθότατα τοῦτο σκερθεῖς εὗρεν ὁ Πτολεμαῖος, εἶνε δύο. Ἡ ἐπὶ τῆς οὐρανίου σφαίρας ἐτήσιος τροχιά τοῦ ἡλίου ἀποτελεῖ μέγιστον κύκλον, τὸν τῆς ἐκλειπτικῆς οὗτος δὲ εἶνε ἡ προεκβολὴ τοῦ ἐπιπέδου τῆς φαινομένης περὶ τὴν γῆν ἐτησίας κινήσεως τοῦ ἡλίου. Ἄλλ' ἡ κίνησις αὕτη εἶνε ἡ ἀπεικόνισις ἀπλῶς τῆς περὶ τὸν ἥλιον πραγματικῆς κινήσεως τῆς γῆς, αὕτη δὲ γίνεται ἀνωμάλως, διότι ἡ γῆ κινεῖται ταχύτερον μὲν περὶ τὸ περιήλιον τῆς ἐτησίας ἐκλειπτικῆς τροχιάς (κατὰ τὸν Ἰανουάριον), βραδύτερον δὲ κατὰ τὸ ἀφῆλιον (τὸν Ἰούλιον). Ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης αὐξάνει μὲν ἡ διάρκεια τοῦ νυχθημέρου περὶ τὸ περιήλιον τῆς γῆς, διότι ὁ ἥλιος διατρέχει μείζον τόξον ἐκ Δ. πρὸς Α. ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἐξ Α. πρὸς Δ. ἡμερησίαν κίνησίν του, ἐλαττοῦται δὲ περὶ τὸ ἀφῆλιον, ὁπόταν συμ-

βαίνει τὸ ἀντίθετον. Ἄλλ' ἐκτὸς τῆς αἰτίας ταύτης ἀνισότητος τῶν νυχθημέρων, ὑπάρχει καὶ ἄλλη, ἣτις προξενεῖται ἐκ τῆς πρὸς τὴν ἡμερησίαν κίνησιν λοξότητος τῆς ἐτησίας τροχιάς τοῦ ἡλίου. Αὕτη δηλαδή δὲν συμπίπτει μετὰ τοῦ ἰσημερινοῦ, οὔτε εἶνε παράλληλος αὐτῷ, ἀλλὰ σχηματίζει πρὸς τοῦτον γωνίαν 23 1/2 σχεδόν μοιρῶν. Ἐντεῦθεν καὶ ἴσα ἐάν ἦσαν πρὸς ἀλλήλα τὰ μικρὰ τόξα, τὰ ὑπὸ τοῦ ἡλίου καθεκαστην διατρεγόμενα ἐν τῇ ἐτησίᾳ πορεῖα του, πάλιν τὰ χρονικὰ διαστήματα τὰ ἀπαιτούμενα ὅπως ὁ ἥλιος διατρέξῃ αὐτὰ κατὰ τὴν ἡμερησίαν κίνησίν του, διὰ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸν μεσημερινόν, θὰ ἦσαν ἄνισα. Ἐκ τῶν δύο λοιπὸν αὐτῶν αὐτῆς τὰ νυχθημέρα εἶνε ἄνισα, ἡ δὲ μέγιστη ἀλλοίωσις τοῦ ἀληθοῦς νυχθημέρου δύναται νὰ φθάσῃ εἰς 30" (κατὰ τὸν Δεκέμβριον) ὅπως τοῦτο δίδασκει ἡ διὰ πολυαριθμῶν καὶ ἀκριβῶν παρατηρήσεων ἐξηκριβωμένη θεωρία τῆς φαινομένης κινήσεως τοῦ ἡλίου. Τὸ μέτρον λοιπὸν αὐτὸ τοῦ χρόνου, ὅπερ ἐν τοῖς προηγούμενοις ἐκαλεσαμεν ἀληθῆ ἡλιακὴν ἡμέραν, ἔνεκα τῶν ἀλλοιώσεων, ἀς ὑφίσταται, δὲν εἶνε κατάλληλον διὰ τὴν μέτρησιν τοῦ χρόνου. Πρὸς ἄρσιν τῆς δυσχερείας ταύτης καὶ εὔρεσιν μέτρου καταλλήλου διὰ τὸν κοινὸν βίον, ἐφευρέθη ἡ μέση ἡλιακὴ ἡμέρα, ἣτις εἶνε ἡ μέση διάρκεια τῆς ἀληθοῦς.

Εὐτυχῶς αἱ ἀλλοιώσεις ταύτης εἶνε μικραὶ, τείνουσαι νὰ καταστήσωσι τὸ νυχθημέρον ὅτε μὲν μακρότερον, ὅτε δὲ συντομώτερον. Πρὸς προσδιορισμὸν τῆς μεσημβρίας καθ' ἐκάστην μέσην ἡλιακὴν ἡμέραν δεχόμεθα ἥλιον φανταστικὸν κινούμενον ὁμαλῶς ἐπὶ τοῦ ἰσημερινοῦ καὶ διαγράφοντα ὅπως καὶ ὁ ἀληθής, κύκλον ἐκ Δ. πρὸς Α. εἰς ἓν ἔτος. Ἐπειδὴ ἡ ἐτησία αὕτη κίνησις τοῦ μέσου ἡλίου εἶνε ὁμαλὴ καὶ γίνεται ἐπὶ τοῦ ἰσημερινοῦ, δηλ. κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς ἡμερησίας, ἔπεται ὅτι καὶ διὰ τῆς πρὸς τὸν μεσημερινόν τοῦ φανταστικοῦ αὐτοῦ ἡλίου ὀριζομένη μονὰς εἶναι ἀναλλοιώτως.

(ἔπεται συνέχεια)

Δ. ΚΟΚΙΑΝΣ

Η ΖΗΛΟΥΣΙΑ

(Διήγημα.)

Περὶ τράπεζαν καρνείου ἐκάθητο ἀπέναντι αὐτῶν ἔχοντες φιάλην οἴνου δύο κύριοι, ὧν ὁ εἰς ἀξιωματικὸς ἔσθρον ἐπωμίδας χρυσᾶς καὶ μακρὸν ζῆφος. ὁ δ' ἕτερος μέλαινα ἐπανόδιον. Μετὰ τὴν ἐκένωσιν τοῦ πρώτου ποτηρίου ὁ τὸν ἐπανόδιον φορῶν διακίβησε τὴν σιωπὴν.

— Λοιπὸν, λοχαγέ μου Γουλιέλμο! πῶς εἶχες τὴν εὐτυχίαν νὰ γνωρίσῃς τὴν διάστημον ἐκείνην βασιλῆα τῆς σκηνῆς τὴν πολυβέλγητρον Σορσίνην.

— Μάλιστα, ἀπάντησεν ὁ ἀξιωματικὸς καὶ δύναμαι νὰ καυχῆθῶ διὰ τοῦτο.

— Ἄν δὲν ἀπατώμην, ἐγνωρίσας αὐτὴν ὅτε ἔδρεπε τὰ ἄνθη τῆς δόξης καὶ τοῦ θαυμασμοῦ εἰς τὴν Βρεσσειάν.

— Καὶ ποῦ δὲν διήγειρε τὸν θαυμασμόν; Εἰς Βουλώνην, Πάριον, Νεάπολιν, Βενετίαν καὶ ἐν γένει εἰς ὅλην τὴν Ἰταλίαν.

— Εἶνε, νομίζω, περιττὸν νὰ ἐρωτήσω ἂν ἡ μετ' αὐτῆς γνωριμία καὶ σχέσις σου ὑπῆρξε μίαν τῶν ὠραιότερων ἐποχῶν τῆς ζωῆς σου. Ἐνθυμοῦμαι καλῶς ὅτι μεγάλη τιμὴ ἐλογίζετο ἂν τις ἤξιούτο ἐνός κολέβλατος τοῦ οὐρανοῦ ἐκείνου πλάσματος.

— Ἀληθῶς. Καὶ δὲν εἶναι νομίζω, ἐγωῖσμός ἂν εἶπω ὅτι ἐγὼ ἤξιώθην πλειότερον ἢ ἀπλοῦ βλέμματος.

— Τὸ πιστεύω. Εὐγενὲς πρόσωπον, καλὴ περιοισία, αὐστριακὸν ζῆφος καὶ χρυσαὶ ἐπωμίδες! . . Ὁραία ἐκλογή. Ἐκεκτισσο λοχαγέ μου, ὅλας τὰς σαγήνας θες οὐδ' αἱ Σειρήνες ἤθελον διαφύγει. Πόσον ἐπεθύμουν νὰ ἐμάνθανα ἐν λεπτομερείᾳ τὰς μετ' αὐτῆς σχέσεις σου!

— Νεανικαὶ ἀνοησίαι. Πλὴν δὲν βλέπω κατὰ πόσον δύναται νὰ σὲ θέλῃ ἡ διήγησις αὕτη.

— Ὅχι, Ὅχι. Ἀγαπῶ τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ποίησιν· μεθύσκομαι ἀπὸ τὰ κελαδῆματα τῶν ἀηδόνων τῆς Αἰσονίας καὶ θέλωμαι ἀκούων καὶ ἐξιγνιάζων τὰ κατ' αὐτάς καὶ κυρίως ὅσα ἀποβλέπουν τὴν φραϊάν Σορσίνην.

— Ἄρσιν οὗτος ἔχει, δὲν δύναμαι ἐπιπλέον νὰ ἀντιπῶ εἰς τὴν ἀπαίτησίν σου. Ἐκ δὲκαρῶ πῶς ἐγνωρίσα τὴν Σορσίνην.

— Ἄρσιν ἐπίσημοι. Καὶ ταῦτα ἔσθρον ὁ ἔσθρον τὸν ἐπανόδιον ἐπλήρωσε καὶ πάλιν τὸ ποτήριον. Αἰὶ δ' ἐξομαρτῆς πῶς ἔλατο οὗτος τὴν διακίβησιν.

— Πρὸ πάντων ἀκριβῶς ἐστὼν ἐπιπλέον μετὰ τοῦ συντάγματός μου εἰς τὴν Βρεσσειάν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ Σορσίνη ἐγούσετο διὰ τοῦ ἀλλοῦ καὶ τὰς φωνὰς αὐτῆς τοῖς κατοικοῦσι τῆς πόλεως ταύτης ὅπως μετὰ παραφροσῆς ἐπῆσαν αὐτὴν. Τρὶς τὴν εἶδον ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ σὲ βράδι ὅτι σὸδέποτε βλήμμα γυναικὸς συνείνετο ἐπὶ τοσοῦτον τὴν καρδίαν μου, ὅσον τὸ βλήμμα τῆς Σορσίνης.

— Οὐδὲς ἀντέσχεν εἰς τὸ βλήμμα τῆς.

— Πλὴν ἐκείνη ὄδειξε κατ' ἄρχην μεγάλην πρὸς με ψυχρότητα. Ἐπιστολῆ, ἡ μίαν κατόπιν τῆς ἄλλης, φράσαι ἀνοδέσμαι πᾶν ἄλλο μέσον, ὑπῆρξαν ἀνωρελῆ. Ἡ Σορσίνη εἶχεν ὑποσχεθῆ τὴν χεῖρά της εἰς τεχνίτην τινα.

— Ζωγράφον, ἂν δὲν ἀπατώμην.

— Ἐστὼ ζωγράφον ὅτις ὅμως ἦτο τόσον ζηλότυπος διὰ τὸ θάμβος ὅπερ ἐπροξένη ἡ Σορσίνη, ὅστε ἐσπέπτετο νὰ τὴν νυμφευθῇ κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας διὰ νὰ τὴν ἀποσπάσῃ ἀπὸ τοῦ θάμβους τῆς ἐνῶ λοιπὸν ἐγὼ ἦμην ἐντελῶς ἀπληπισμένος, αἶφνης λαμβάνω διὰ χεῖρός ἀγνώστου ἐπιστολὴν τῆς Σορσίνης.

— Ἐπιστολὴ τῆς Σορσίνης! ἦσο τῶντι: εὐτυχέστατος· καὶ τί σοὶ ἔγραψε;

— Γλυκεῖς καὶ θελκτικὸς λόγους μετὰ μᾶς εἰς τὸ τέλος παραγγελίας: «αὔριον μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου σὲ ἀναμένω εἰς Μουτσαράκωνον.»

— Καὶ μετέθης;

— Περιέργως ἐρώτησις. Ὅσον ἡδυνάμην ταχύτερον.

— Ἐνθυμοῦμαι κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἐδίδοτο παράστασις ἦσο καὶ σὺ ἐκ τῶν προσκεκλημένων;

— Ὅχι· ἀλλ' ἡδυνήθην νὰ εἰσέλθω. Τὸ ζῆφος μου εἰς πολλὰς περιστάσεις μοῦ χρησιμεύει ὡς εἰσιτήριον.

— Ἐξακολουθεῖ λοιπὸν.

— Αἱ αἰθουσαι καὶ οἱ κῆποι ἦσαν διάφωτοι, ἀμιλλώμενοι πρὸς τὴν λάμψιν τοῦ

οὐρανοῦ, πλήρους τότε φαινοῶν ἀστέρων. Πλήθος τρισευτυχῶν εἰσέρχετο κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην εἰς τὴν αἶθουσαν καὶ ἄλλοι εἰσέδουν εἰς τοὺς κήπους. Εἰς ὧλων τὰ στόματα ὡς δι' ἤλεκτρισμοῦ ἐφέρετο τὸ γλυκὺ τῆς Σορσίνης ὄνομα ἧτις ἀπὸ δύο ἐτῶν ἦτο ἡ τέρψις καὶ ὁ θαυμασμὸς τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἧτις ἐμελλε τὴν ἐπιούσαν νάνελθῃ διὰ τελευταίαν φορᾶν τὴν σκηνὴν.

— Ἦλλον λοιπὸν νὰ ἴδωσι καὶ ἀκούσωσιν αὐτὴν καὶ ἐκείνην τὴν ἐσπέραν;

— Ἔσπευσαν ἀπὸ εἴκοσι λεύγας μακρὰν ὅπως τὴν ἴδωσιν. Ἀλλ' ὡς μὴ μακρύνωμαι τοῦ προκειμένου. Ἄμα εἰσελθὼν διευθύνθη εἰς τὸ δωμάτιον ὅπου ἡ Σορσίνη διευθύνει τὸν καλλιωπισμὸν τῆς. Πρὸς ἑλέπω τὴν Νηρηίδα ταύτην λευκοτάτην μεταξίνην ἐσθήτα περιβεβλημένην καὶ φέρουσαν στίφνον ἐξ ἀνέμων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Ἔστηρίζετο ἐπὶ τινος κικλιδος ὡς ἄγαλμα...

— Ἀναμύνουσα ὡς ἡ Ἥρᾶ τὸν Λεάνδρον;

— Ἔστω. Ἔσπευσα κατ' εἰθεῖαν πρὸς αὐτὴν καὶ ὁ κρότος τῶν βημάτων μου τὴν ἀπέσπασεν ἀπὸ τοὺς βρεμβασμούς τῆς.

«— Εἶθε ὁ λοχαγὸς Γουλιέλμος, μὲ ἠρώτησε μετὰ γλυκύτητος· καὶ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐνόμισα ὅτι ἐπληξεν τὰ ὠτά μου ἔγως Λιολικῆς κηδίας.

«— Ἐγὼ καὶ λογίζομαι πολὺ εὐτυχῆς εὐρισκόμενος τὴν στιγμὴν ταύτην πλατῖον σου.

«— Σὺ... τὸ γνωρίζω... ἐπανέλαβε διὰ τῆς αὐτῆς περιπατοῦς φωνῆς· ἐγὼ ὅμως δὲν ἤξεύρω διαπύ τρέμω. Νομίζω ὅτι ἐπραξα ἀνοησίαν. Ἄν ὁ Ἰούλιος ἤρχετο τόρα;

«— Ὁ Ἰούλιος, ἐρώναξά, καὶ ποῖος εἶναι αὐτός ὁ Ἰούλιος;

«— Ἐκεῖνος εἰς ὃν εἶδωκα τὴν ὀλεθρίαν ὑπόσχεσιν νὰ τὸν νυμφευθῶ. Εἶναι ἀληθῶς μέγας ζωγίχρος, ἀλλὰ ἔχει τὸ πνεῦμα πολὺ περιορισμένον καὶ ὁ ἔρωσ τοῦ μοι εἶναι φορτικός.»

— Οὕτω σοὶ εἶπεν.

— Ναι· οὕτω μοι εἶπε φρίσσουσα, καὶ οἱ μεγάλοι ὀρθαλαμοὶ τῆς ἐπληρώθησαν δακρύων. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην φωναὶ ἠκούσθησαν καὶ φῶτα ἐφάνησαν ἀντανακλώμενα ἐπὶ τοῦ μέρους ἑνὸς εὐρισκόμεθα.

«— Μὲ ζητοῦν, μοι λέγει ἡ Σορσίνη, ἀνάγκη νὰ φανῶ εἰς τὴν παράστασιν. Γουλιέλμε, κλαίέ με, καὶ ἀνεχώρησε ἀμύσως.

— Ὑγίαινε, ἄγγελέ μου, ἀπεκρίθη καὶ ἀσπασθεὶς τὴν χεῖρα αὐτῆς ἐπέδησα εἰς τὸν κῆπον. Μετὰ τινος στιγμῆς ἐνῶ ἰστάμην παρατηρῶν πρὸς τ' ἄνω, τὸ θεῖον ἐκεῖνο πλάσμα ἀποτπᾶ ἐν ῥόθῳ ἀπὸ τοῦ στεματός του καὶ ἕνα δακτύλιον ἀπὸ τῆς ἀλθαστρίνης χειρὸς τῆς καὶ ῥίπτουσα αὐτὰ κάτω.

«— Εἰς ἀνάμνησιν, μοι λέγει μετ' ἀγγελικῆς φωνῆς.»

— Καὶ ἐδῶ τελειώνει ἡ διήγησίς σου, λοχαγέ;

— Σχεδόν. Πλὴν ἀνάμνησε νηκουσίαι, ἐξηκολούθησεν ὁ λοχαγός, καὶ τὸ ἀστέιν ἐπαισθιδόν τῆς. Τὴν ἐπιούσαν τῆς ἐσπέρας ἐκείνης τὸ θεῖον τῆς Βρεσκέας ἦτο λαμπρῶς φωταγωγημένον καὶ εἰδοποιήσεις διὰ μεγάλων γραμμάτων προήγγελλον μετ' ἐμράσεως: «Ἡ Σειβραμ, μελόδραμα, διὰ τελευταίαν παράστασιν καὶ πρὸς ἑσπέρα τῆς Σορσίνης.» Τὸ πλήθος συνέρρεε ὀρμητικῶς, ὡς κῦμα μαινόμενον ἐπληκτε τὰς θύρας τοῦ θεάτρου. Τέλος αἱ θύραι ἠνοίχθησαν καὶ ὁ ἀνθρώπινος χείμαρρος εἰσέδυσσε μετὰ μεγάλου θορύβου· τὰ θεορεῖα καὶ ἡ πλατεῖα ὑπερπληρώθησαν, καὶ ἐδῶ μὲν φωναὶ καὶ ἔριδες, ἐκεῖ δὲ διαπληκτισμοὶ περὶ τῶν θέσεων. Μετ' ὀλίγον ὅμως ἡ πρικομῖα ἐκόπασεν βαθυτάτη δὲ σιγῇ διεδέχθη τὸν θόρυβον. Ἐπρόκειτο ν' ἀρχίσθῃ ἡ παράστασις. Περιττόν νὰ σοὶ προσέσω ὅτι ἐπρόλαβον νὰ καταλάβω θέσιν, ὥστε ἐγειρόμενα τὰ βλήματα τῆς νὰ πίπτωσιν ἐπὶ τῶν ἰδικῶν μου.

— Ἐκείνη ὅμως... ἐκείνη. Δὲν λέγεις τι καὶ περὶ ἐκείνης;

— Περὶ αὐτῆς πρόκειται. Ἄμα τῇ ἐνάρξει τῆς μουσικῆς τὸ κοινὸν πλήρες ἀγαλλιᾶστος ἐζήτησε τὴν Σορσίνην. Ἀλλ' ἡ αὐλαία δὲν ἠγείρετο· ἐνόμισέ τις αὐτὴν καθλωμένην ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Αἱ φωναὶ ἐδιπλάσθησαν· γυγγυσμοὶ ἠκούσθησαν καὶ ἡ δυσκαρτέσκεια ἦτο ἐζωγραφημένη ἐπὶ τῶν προσώπων πάντων. Ἐβρυχσαν τὰ καθήσματα καὶ ἠπέιλουν νὰ πράξωσι μεγαλειτέρως ζημίας. Τέλος ἡ αὐλαία αἴρεται, ἀλλ' ἀντὶ τῆς Σορσίνης παρίσταται ὁ διευθυντῆς τοῦ θεάτρου τρεῖς ὑποκλίνας... Μεγάλῃ

ἐβασιλευε σιωπῇ. «Κύριε, εἶπα μετὰ ἐξητήσαμεν ν' ἀνεύρωμεν τὴν ἕσπερον· ἐγένετο ἄφαντος...» Βέλος θεοκαρφῆν ἐπληξεν τὰ στήθη μου· εἰς τὸ αὐτὸ ἰσχυρὸ τοῦτο σιγῇ καὶ κατῆρα κατὰ δὲ πρὸς ἐνὸς ἐνόμισον ὅτι ὄνειδος τὸν. Τέλος ἠγγεῖλον ἐξῆλθον περιλύποι οἱ θεοὶ καὶ ἠγγεῖλον ματίσθησαν ἐξῶθεν τοῦ θεάτρου καὶ ἠγγεῖλον εἰκασίαι ἐγίνοντο περὶ τῆς παραστάσεως τῆς ἀναλήψεως τῆς Σορσίνης· καὶ αἴσθησιν ὅτι «βραδυθεῖσα τὴν ζορὴν τοῦ αὐτοῦ ἀπῆλθεν εἰς Ρώμην ὅπως νῆμα κεντρίσῃ»· οἱ δὲ ὅτι «ὁ ἄλλοτε νὰ τὴν ἐπὶ τῆς συζυγαλῆς ζορὴν ἀντιγράψω μετὰ τῆς σιγῆς διὰ τὴν Γαλλίαν.» Ἀλλὰ ὅτις μοι εἶπε τὰ μαθίων τὸν πρὸς τὴν ἀποστασίαν ἐρωτᾶ τῆς ἐφόνουσιν αὐτὴν τὴν παραστασίαν ἐκτικῆς. Ἡ τελειοποιῖα αὐτῆς εἶναι ὡς ἡ μετὰ νὰ τείνω τὸ οὖρ, ὡς ὁ ἴππος ὁ ἄρπυξ πολεμικὴν σάλπιγγα ἀκούει τὸν ἄρπυξην. Ἐπίτηδες ὅμως καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιπέδου συνδιὰλεξιν τοῦ ἐπιπέδου ταύτου, ἐπὶ τῆς θετικότητος ἠδονήσαν νὰ μὴ εἶναι ἄδουσα δὲ νὰ φαντασθῆς ἰσοῦς μὲ τὸν ἄδουσαν τὴν νύκτα ἐκείνην μὲρ ἀφαντασόμενος περὶ τῆς Σορσίνης.

— Οὐδὲν ἄλλο λοιπὸν γινώσκεις περὶ αὐτῆς;

— Οὐδὲν· εἰμὴ ὅτι τὸ ἄνω τὸ θεῖον μοῦ εἶχε ὁρᾶν σὺν ἀπὸ τῆς ἀνάμνηστος βληθὲν εἰς κόνιν, ὁ δὲ δακτύλιός σου ἀφῆρεσεν ἀπὸ τὴν λευκοτάτην χεῖρα τῆς... ἴδου τον... Τὸν ἔγω ἔκαστε κεντρίσθω ὡς περίαπτον εἰς τὸ στήθος μου. Ἀλλὰ τί ἔχεις; ὀλίγον ἔλατρε νὰ θροῦναι τὴν φωνὴν καὶ τὰ ποτήρια ἀπὸ τὴν παρῶσαν αὐτὴν ταρχίην σου.

— Ἔχεις δίκαιον· ἵσκαπτόμενη ὅτι παραδόξως, ὅπου τελειώνει ἡ ἱστορία σου, ἂν ἀμυδρῶς ἐγνωρίζω, ἄρχεται ἑτέρα τις περὶ τῆς ἔγω καλλιτέρας πληροφορίας.

— Τί; Γνωρίζεις λοιπὸν τί ἀπέγεινεν ἡ Σορσίνη;

— Βεβαίωτατα· καὶ αἱ πληροφορίες μου εἰσὶν ἀκριβεῖς.

— Ὁ ἀξιωματικὸς ἐξεκένωσεν ἄπαν τὸ περιεχόμενον τῆς φιάλης εἰς τὰ ποτήρια. Ἀφοῦ δ' ἀμρότεροι ἔπιον,

— Λάβε λοιπὸν τὸ μέρος μου, κύριε, καὶ γνωστοποιήσον μοι τὰς πληροφορίες σου.

— Ἄλλ' οὐδὲν ἄλλο γινώσκεις περὶ αὐτῆς;

— Οὐδὲν· εἰμὴ ὅτι τὸ ἄνω τὸ θεῖον μοῦ εἶχε ὁρᾶν σὺν ἀπὸ τῆς ἀνάμνηστος βληθὲν εἰς κόνιν, ὁ δὲ δακτύλιός σου ἀφῆρεσεν ἀπὸ τὴν λευκοτάτην χεῖρα τῆς... ἴδου τον... Τὸν ἔγω ἔκαστε κεντρίσθω ὡς περίαπτον εἰς τὸ στήθος μου. Ἀλλὰ τί ἔχεις; ὀλίγον ἔλατρε νὰ θροῦναι τὴν φωνὴν καὶ τὰ ποτήρια ἀπὸ τὴν παρῶσαν αὐτὴν ταρχίην σου.

— Ἔχεις δίκαιον· ἵσκαπτόμενη ὅτι παραδόξως, ὅπου τελειώνει ἡ ἱστορία σου, ἂν ἀμυδρῶς ἐγνωρίζω, ἄρχεται ἑτέρα τις περὶ τῆς ἔγω καλλιτέρας πληροφορίας.

— Τί; Γνωρίζεις λοιπὸν τί ἀπέγεινεν ἡ Σορσίνη;

— Βεβαίωτατα· καὶ αἱ πληροφορίες μου εἰσὶν ἀκριβεῖς.

— Ὁ ἀξιωματικὸς ἐξεκένωσεν ἄπαν τὸ περιεχόμενον τῆς φιάλης εἰς τὰ ποτήρια. Ἀφοῦ δ' ἀμρότεροι ἔπιον,

— Λάβε λοιπὸν τὸ μέρος μου, κύριε, καὶ γνωστοποιήσον μοι τὰς πληροφορίες σου.

— Ἄλλ' οὐδὲν ἄλλο γινώσκεις περὶ αὐτῆς;

— Οὐδὲν· εἰμὴ ὅτι τὸ ἄνω τὸ θεῖον μοῦ εἶχε ὁρᾶν σὺν ἀπὸ τῆς ἀνάμνηστος βληθὲν εἰς κόνιν, ὁ δὲ δακτύλιός σου ἀφῆρεσεν ἀπὸ τὴν λευκοτάτην χεῖρα τῆς... ἴδου τον... Τὸν ἔγω ἔκαστε κεντρίσθω ὡς περίαπτον εἰς τὸ στήθος μου. Ἀλλὰ τί ἔχεις; ὀλίγον ἔλατρε νὰ θροῦναι τὴν φωνὴν καὶ τὰ ποτήρια ἀπὸ τὴν παρῶσαν αὐτὴν ταρχίην σου.

— Ἔχεις δίκαιον· ἵσκαπτόμενη ὅτι παραδόξως, ὅπου τελειώνει ἡ ἱστορία σου, ἂν ἀμυδρῶς ἐγνωρίζω, ἄρχεται ἑτέρα τις περὶ τῆς ἔγω καλλιτέρας πληροφορίας.

(ἔπεται τὸ τέλος).

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΤΟ ΟΡΦΑΝΟ

ὑπὸ τῆς κυρίας Μ . . .

Α'.

— 'Εσείς ποῦ δὲν γνωρίζετε τῆς ὀρφανῆς τὸν πόνο,
 Δόστε στὸ ἔρμη' ὀρφανὸ λίγο ψωμάκι μόνο !
 Πτωχὸ κορίττι· μιὰν αὐγὴ μὴ μάτι δακρυσμένο
 Παράμερα καθότανε σὴν ῥόδο μαραμένο.
 Μὴ τὰ μαλλιά του ξίπλεκα μ' ἐνδύματα σχισμίνα,
 Μίσα στὸ δρόμο ἔστεκε μὴ χέρια σταυρωμένα.
 Βορρῆς φυσούσε, ἔπαιφε τὸ χιόνι μαζεμένο,
 Κε' ἐκείνο πάντα ἔτριμε γυμνὸ καὶ πεινασμένο·
 Μάνα δὲν εἶχε τὸ φτωχὸ ψωμάκι νὰ τοῦ δώσῃ
 Καὶ φόρεμα νὰ ζισταθῇ τὸ δόλλο νὰ μὴ κρυώσῃ.
 Μάνα ποτὶ δὲν γνώρισε καθὼς γνωρίζουν τάλλα.
 Δὲν ἐνθυμῆται νὰ φρεσὶ καὶ αὐτὸ μητέρας γάλα.
 Καὶ φίλημα δὲν ἔξευρε ἀπ' τὴν καρδιά βγαλμένο,
 Οὐδ' ἐν ἀγκαλισμῷ γλυκὸ ποτὶ τὸρφανευμένο.
 Μὰ ἔμοιαζε σὴν τὸ ξηρὸ τὸ φύλλο ποῦ τὸ θαίρει
 'Ο ἄνεμος, καὶ πὸτ' ἔδωκαὶ ποτ' ἐκαὶ τὸ φέρνει.
 Κουράστηκεν τὰ χέρια του, τὸ στόμα νὰ φωνάζῃ,
 «'Ελεημοσύνη χριστιανοὶ» κινεῖς δὲν τὸ κυττάζει.
 Κανεὶς δὲν δίδει στὸ ὀρφανὸ πρηγοριὰ κ' ἔλπιδα
 'Ο ἥλιος μόνο, τοῦριχνε μιὰ σπλαχνικὴ ἀκτίδα.

Β'.

Ὅταν τὸ βράδυ ἔπιασα ἀπ' τὴ μεριά ἐκείνη,
 Δὲν ἔζητοῦσε τὸ πτωχὸ κορίττι ἐλεημοσύνη.
 Τὸ δύστυχο ἐκοίτουσαν στὸ χιόνι ξηλωμένο·
 Εἶχε πεθάνει καὶ κανεὶς δι' τὸ εἶδε τὸ καυμένο.
 Σθυσμένα ἦσαν τὰ μάτια τουτὰ χεῖλη του κλεισμένα
 Καὶ εἶχε μὴ πκράποννον τὰ χέρια σταυρωμένα.
 Ἵπνο βαθὺ κοιμώτανε ποτὶ δὲ θὰ ἔμπνῃση.
 Κλήτερα μπορεῖ κ' ἐκεῖ ὀρφάνια ν' ἀπαντήσῃ.
 Στὴ ἔρημὸ του λείψανο κανένας δὲν στενάζει·
 Ἡ μύρη γῆ τὸ δέχεται, σὰ μάνα τὸ σκεπάζει.
 Κατὰρ ὅποιος στὸ φτωχὸ πρηγοριὰ δὲ δίνει
 Κατὰρ ὅποιος στ' ὀρφανὸ δὲ κάνει ἐλεημοσύνη!

ΕΙΣ ΠΤΩΧΗΝ ΝΕΑΝΙΔΑ

(Κατὰ τὴν πρώτην τοῦ ἔτους)

Εἰς ἔλους σήμερον καθεὶς καὶ δῶρον ἐν χαρίζει,
 Πλὴν δὲν εὐρέθη εὐσπλαγχνος ψυχὴ καὶ διὰ σέ·
 Εἰς τὴν πτωχὴν καὶ ἔρημον ἐν δῶρον δὲν ἀξίζει!
 'Εσβίσθησαν οἱ πόθοι σου κ' ἔλπίδες αἱ χρυσαί.

Σπανίως σήμερον πολὺ εὐαίσθητος καρδίᾳ
 'Υπάρχει ἡ δυστυχία σου οὐδένα συγκινεῖ.
 Ἄν συγκινοῦνται δὲ τινες καὶ τούτους ἡ πτωχία
 Μαστίζει κ' ἡ καρδιά των εἰς μάτην σὲ πονεῖ.

Ἄν δὲν εὐρέθη ἄλλος τις, ὃ κόρη δωρητῆς σου,
 'Ολίγους στίχους δέχθητι κ' ἐν δάκρυ ἐξ ἐμοῦ.
 Εἶνε ἄγνων τὸ δῶρόν μου, ὡς εἶναι ἡ ψυχὴ σου,
 Τὸ συνοδιῶ μὲθ' ἐνὸς κρυφίου στεναγμοῦ.

ΕΥΓ. Γ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ

ΠΟΙΚΙΛΙΑ

Φάρμακον κατὰ τῆς πιττυριάσεως.

"Απειρα μέσα κατ' αὐτῆς συνεστήθησαν καὶ ἐφαρμόζονται ὑπὸ διάφορα ὀνόματα πωλούμενα. Τὸ καλλίτερον ὅμως μέσον εἶναι δυνατόν τι ἀπόβρασμα ἐκ τῆς ἀνατολικῆς πεπωνορρίζης τ σ ι ν ἰ καλουμένης, προσθήκη μικροῦ ποσοῦ ὑπανθρακικοῦ Νάτρου, καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ ἀποβρασματος ν' ἀποπλύνηται ἡ κεφαλή. Μετὰ τινὰς ἀποπλύνσεις ἡ κεφαλή ἐκαθαρίσθη ὑπὸ τῆς πιττυριάσεως· καὶ κατ' ἄλλων ἐλαφρῶν δερμικῶν νοσημάτων καὶ κατὰ τοῦ κνιςμοῦ τῆς κεφαλῆς, τὸ ἀπόβρασμα τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐπωφελέστατον.

Καθαριστικὴ κόνις.

Περὶ τῶν παχυμύρρων τούτων φαρμάκων κατὰ τῆς πιττυριάσεως προσθέτομεν τὴν κατασκευὴν τινὸς ἀξιολόγου καθαριστικῆς κόνεως τοῦ δερματος τοῦ προσώπου καὶ τῶν χειρῶν. Σύμμειξον 4 μέρη ἀμύλου καὶ σίτου (νεσεστέ) μεθ' ἐνὸς μέρους κόνεως τοῦ ὑπανθρακικοῦ Νάτρου λεπτοτάτης κόνεως καὶ ἐνὸς πιττύρων τῶν ἀμυγδαλῶν, καὶ ἐὰν θέλῃς ἀρωματίζον τὴν λεπτὴν ταύτην κόνιν διὰ προσθήκης τινῶν σταγόνων ἐλαίου τῶν νίτρων ἢ ἄλλου τινός. Ἡ τοῦ μίγματος τούτου καθαριστικὴ δύναμις εἶναι ἀξιόλογος, καὶ δυναμένη

νὰ κατασκευασθῇ ὑπ' ἐκάστου ἐν τῇ οἰκίᾳ του.

Κόνις καὶ μέλοιγμα πρὸς καθαρισμὸν τοῦ δερματος διὰ τὰς Κυρίας.

Τὸ λαμπρότερον καὶ καθαριστικώτερον μίγμα πρὸς κάθαρσιν τῶν χειρῶν καὶ τῶν μελῶν τοῦ σώματος ἐν γενεῖ συντίθεται ἐξ ἰσῶν μερῶν λεπτοτάτης κόνεως τῶν μετὰ τὴν ἐκβλίψιν τοῦ Ἑλαίου τῶν ἀμυγδαλῶν ὑπολειμμάτων τῶν πικρῶν ἀμυγδαλῶν ἀμύλου καὶ σίτου καὶ ὑπανθρακικοῦ Νάτρου ὑπ' αὐτῆς τῆς κόνεως ἅπαντες οἱ ῥύποι διαλύονται καὶ ἀφαιρούνται ἐκ τοῦ δερματος. Ἐὰν μέρος αὐτοῦ τοῦ μίγματος συμμιθῆ μετὰ μέλιτος πεπωνωμένου, πρότερον ἐξηρασμένου, καὶ τὸ μίγμα τοῦτο ἐγκλεισθῇ εἰς καταλλήλους παρρηγὰς φιάλας ἢ πιδιῆς ἀπολαυδάνεται τὸ καλούμενον Μελόμιγμα τοῦ ὁποίου ποσὸν 30 — 40 δραμῶν κατὰ τὸ βάρος πωλεῖται εἰς τὴν Εὐρώπην ὑπὸ τῶν κομιωτῶν καὶ τῶν παχυμύρρων κατασκευαστῶν ἀντὶ 5 — 6 φράγκων. Ἐκάστη δεσποινὶς δύναται κατὰ τὸν ἐκτεθέντα τρόπον νὰ συνθέσῃ καὶ κατασκευάσῃ τοιαύτην καθαριστικὴν κόνιν καὶ τοιοῦτον μελόμιγμα. Ὅποια Κυρία ἐμεταχειρίσθη αὐτὴν ἀπαξ διὰ οἰκιακὴν τῆς γῆσιν δὲν θέλει τὴν ἀφήσῃ πλέον καὶ θέλει τὴν μεταχειρισθῆ πάντοτε πρὸς τὰς τοῦ οἴκου ἀνάγκας.

Ε. ΛΑΝΔΕΡΕΡ.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

"Ότε ὁ Λεϊβνίτιος περιώδευεν ἐν Ἰταλίᾳ μικροῦ ἐδέησε ν' ἀπολέσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ. Μεταβαίνων ἀπὸ Βενετίας εἰς Μεσολῶν, ἐξέτεθῃ μόνος καὶ ἄνευ συνοδίας ἐν μικρῷ τινι πλοιαρίῳ. Ἐνῶ δὲ εὐρίσκατο ἐν τῷ μέσῳ τῆς θαλάσσης, ἠγέρθη φοβερὰ τρικυμία ἐρυσθήσατα τοὺς πάντας. Ὁ πρωρεὺς ὅστις δὲν ἔπαυσε διὰ τοῦ βλέμματος ἐξετάζων τὸν ἐπιβάτην τοῦτον ἔκριεν ὅτι ἦτον αἰρετικὸς, τὴν δὲ σπουδαίαν του ταύτην παρατήρησιν ἐγνωστοποίησεν εἰς τοὺς ναύτας οἵτινες παραχρῆμα ἐσυμπέραναν ὅτι οὗτος ἦτον ἡ αἰτία τῆς τρικυμίας· νομίζοντες δὲ ὅτι ὁ Λεϊβνίτιος ὡς Γερμανὸς ἠγνῶσει τὴν γλωσ-

σαν του, ἀπερῆσαν μεγαλοφρονῶς νὰ τὸν ρυθίσιν εἰς τὰ κώματα. Οὗτος ἀκούσας τὴν σκέψιν των γοῶν νὰ δειῖν τὸ ἐλάχιστον σκεπὸν παρηγορῆσθαι ἐλάβε ἐκ τοῦ ἱολακίου τοῦ κομβοῦ ἰατρὸς ἀνομιμῶντος ἔφρασαν ἐπιπύδας μετ' αὐτοῦ γινώσκων ὅτι ἐμελλε νὰ περιωδύων εἰς τόπους οὗτοι ἄκασίλων ἢ τριχιδῶν καὶ ἡ θαλάσσης. Ἦν τῷ ἀναποστικῷ γῆσιν αὐτοῦ μετ' ἑβῶν ἀνθρώπου εὐλαβετατοῦ. Το πῶρα σκεπῆ πέτυχε· δὲ οἱ ναύται μετῴχον ἀμύρους περὶ αὐτοῦ ἰδῶν καὶ ἐστρέψαν τὸν νουν αὐτῶν πρὸς τὸν οἶον περιωδύοντες παρ' αὐτοῦ τὸ τέλος τῆς τρικυμίας.

Τρομερὰς τις φιλοσοφίᾳ ἐπιπίπτων κατὰ τοῦ Ἀριστοτέλους τὸν καταβασάνης δι' ἀλλοκοτῶν καὶ παραστῶν διαρρήσεων. Λοιπὸν ἐν τέλει τῆς εἰπῆς πῶς δὲν ἐκπύσθησθε δαίλου; — "Ότι μὲ ἐκπύσθησθε ἀπικύνατο ὁ Ἀριστοτέλης, εἶνε ὅτι ἔχομεν ὅτι νὰ σὲ ἀκούωμεν, ἐνῶ ἡ φύσις μὰς ἔδωκε πύδας νὰ σὲ ἀπορεύωμεν.

Μυουμένου τοῦ φιλοσόφου Ἀντισθένης εἰς τὰ μυστήρια τοῦ Ὀρέως, ὁ ἱερεὺς τῷ ἔλεγεν ὅτι οἱ εἰς τὴν ἱερῶν τῶν ἀφοσιούμενοι ἔμελλον νὰ λάβωσι μετὰ θάνατον τέλει καὶ ἀθάνα ἄγαθὰ. Διατί, τῷ εἶπεν ὁ φιλόσοφος, ἐὰν πιστεύεις ὅτι μοὶ λέγεις, δὲν ἀποθνήσκεις; — Ὁ Διογένης κατὰ τὴν συνήθειάν του εἶπεν ἀποτομώτερον εἰς τὸν ἱερέα, ὅστις ἐπίσης κατέχει αὐτὸν ἐν ἀναλόγῃ τὸ ἱερῶν σέλιμα ὡπὸς ἀπολεύσῃ τ' ἀγαθὰ τοῦ ἄλλου κόσμου «θελεις λοιπὸν νὰ πιστεύωσθαι ὅτι ὁ Ἀγασίλας καὶ Ἐπαμινώνδας, ἄνδρες τοσοῦτον μεγάλοι, εἰσὶ δυστυχεῖς, καὶ ὅτι σὺ, ὅστις οὐδὲν ἄλλο εἶσαι ἢ μύσχος, καὶ ὅστις οὐδὲν ἄξιον λόγου πράττεις ἔσει μακάριος, διότι εἶσαι ἱερεὺς; »

Ποιητῆς τις εἶχε γράψαι στίχους πρὸς τιμὴν τοῦ πρώτου Ναπολέοντος· κατόπιν ἔγραψεν ἐπίσης ὑπὲρ τῆς παλινορθώσεως, οὗς ἐπαρουσίασε εἰς τὸν Λουδοβίκον II'. Οὗτος δὲ ἀναγνούς αὐτούς, τῷ εἶπεν: οἱ στίχοι σου εἶναι ὠραϊότατοι, ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἐγράψατε πολὺ τούτων ὠραιότερους ὑπὲρ τοῦ Ναπολέοντος. — Ἡ Μεγαλειότης σας ἔχει δίκαιον, ἀπάντησεν ὁ ποιητής·

ἀλλ' αὐτὰ γινώσκει ὅτι οἱ ποιηταὶ ἐπιτυγ-
γάνονται μᾶλλον ὅτε πλάττουν ἢ ὅτε συμ-
βουλεύονται τὴν πραγματικότητα.

Ὁ Ἀργυροῦξ Ἰωάννης τῆς Αὐστρίας ἐ-
πισκεπτόμενος τὴν Ἰταλίαν, ἀπηντήσε
στοργγύλην τράπεζαν ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν
τῆς ὁποίας ἦτο ἐξωγραφημένη ἡ εἰκὼν ἐν-
δόξου τινὸς μάχης ἢ ἥως ἦτο ὁ Ναπο-
λέων. Ἀπὸ ἐπὶ πολὺ τὴν περιεργάσθη, πει-
ραθεὶς νὰ ἀνὰρῶσθαι τὸ καπέπεν ὁ πῖλος.
Οἱ ἀκόλουθοι αὐτοῦ ἔδραμον πάραυτα νὰ
τὸν λάβωσι καὶ τοῦ τῶ ἐγχειρίσωσιν; Ἄ-
φραστο, ἀφετε αὐτὸν, εἶπε· τοῦτο μοὶ δει-
κνύει ὅτι τοιοῦτοτρόπως πρέπει νὰ παρα-
τιρῶ τὸν ἄνθρωπον ὅστις εἶναι ἐκεῖ ὑπο-
κᾶτω ἐξωγραφημένος.

Ἐξοκλήσθη ὅστις μακρυνόμενος τῶν ἀπρα-
κτικῶν τοῦ κόσμου καὶ κρυπτοῦν τὰ βήματα
τοῦ ὑπὸ τὴν οὐρανὸν τῆς ἐρημίας, περιε-
ρῶν ἀποσιώσασθαι τὴν κόπον τῆς γῆς καὶ ἐ-
ξαλείφει εἰσέτι ζῶν τὰ ἴχνη τοῦ ἀπὸ τοῦ
κόσμου καὶ βυθιζόμενος πέλος εἰς τὴν ἐρη-
μιαν τρέφεται μὴ ἐλπίδας καὶ ποτίζεται
μὲ γάλακιν.

Lamartine.

Ἡ ὑπὸ ἀνδρὸς γυνὴ εἶναι δούλη τὴν ὁ-
ποίαν πρέπει νὰ γνωρίζωμεν νὰ ἀναβιβάζω-
μεν ἐπὶ τοῦ θρόνου.

Balzac.

Οἱ μεγάλοι συγγραφεῖς περικυκλῶνται
συνεχῶς ὑπὸ γραφίσκων εἰς οἷς ρίπτουσι
πτοχούς τινες ἐπίκοντες ἵνα θερίσωσι μεγά-
λους καὶ πολλούς. Οἱ γραφίσκοι οὗτοι εἶναι
ὡς θερμαντήρια πρὸ τῶν ποδῶν τῶν συγ-
γραφέων ἵνα οἷς οὗτοι ρίπτουσι κόκκους τι-
νας λυθάνωσιν ἵνα ἀναπνεύσωσι τὸ ἀρωμα.

Petit-Senn.

Αἱ ἀναμνήσεις ἔρωτος εἰς γερμανικὴν ἡ-
λικίαν εἶνε ὡς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἀντανά-
κλιόμενον εἰς τὸν εἰρηνικὸν τῆς σελήνης
κόκλον, ὅταν ὁ ἥλιος δύῃ.

Chateaubriand.

Ἡ γυνὴ ἔχει πλείονα λεπτότητα ἢ ὁ
ἀνὴρ δύναται ν' ἀγαπᾷ καὶ ἐν τούτοις ἐπὶ
ὀλόκληρον ἔτος νὰ μὴ εἶπη ἢ μόνον δέκα,
δώδεκα λέξεις πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν ὁποῖον
προτιμᾷ. . . . Ἐσπέραν τινὰ εἰς μικρὰ
παιγνίδια ἀνὴρ ἠσπάσατο τὴν χεῖρα γυναι-
κός. Παρατηρήθη ὅτι ἕκτοτε αὐτὴ δὲν ἐπέ-
τρέψεν ἐπ' οὐδεμιᾶ προσάσει καίτοι κινδύ-
νεύουσα νὰ φανῆ παράξενος, — νὰ τῆ ἀ-
σπασῶσι τὴν χεῖρα.

Stendhal.

Ἡ δημοτικότητα εἶναι ἀνάτορον τοῦ ὁ-
ποίου ἡ θύρα ἀνοίγεται συνήθως διὰ ψευ-
δῶν κλειδίων.

Λύσις

τοῦ ἐν τῷ Γ'. φυλλαδίου αἰνιγμάτων.

Αἰνίγμα πρῶτον. Τὸ γράμμα τοῦ ἀλ-
φαβήτου Ι (ἰωτα-ῶτα-τα.)—Αἰνίγμα δεύ-
τερον. Τὸ γράμμα τοῦ ἀλφάβητου Ε.

Ἐπιτυχῆ ἔσασιν τῶν ἀνωτέρω αἰνιγμά-
των ἐπεμψέν ἡμῖν πρῶτος ὁ ἱατρός Κ. Α.
Ἡλιάδης ὅστις καὶ ἔλαβε τὴν ὑποσχεθεῖσαν
δωρεάν. Ἀκολουθεῖς ἐπεμψέν αὐτήν, αἰ κυ-
ρία Ἀργυροῦξ Κ. Πετρούκη καὶ Ἑλένη Σαν-
τορναίου καὶ οἱ κυρ. Λιβαθινόπουλος καὶ
Ἀλέξ. Παπαῖλ ἐξ Ἀθηνῶν.

Ἐξ Ἀμφοσῶν ἡ κυρία Γιαννούλα Κολο-
κωνιάκη.

ΑΙΝΙΓΜΑ Γ'.

Τῆς θαλάσσης τοῦ Αἰγαίου μικρὰ εἶμαι κ' ἐγὼ νῆσος.
Κεῖρι' ἐν μέσῳ ἄλλων νήσων καὶ σκοπεῖων· πλὴν ἄνισος
Τὸ πρωτεῦόν μου τὸ γράμμα ν' ἀφαιρέσης προσπαθίσας
ἵνα Πέρσην βασιλέα παρευθῆς· θά ἀναστήσης!

Ἄν τὸ δεύτερον δὲ γράμμα ἐκ τοῦ ὄλου μου ἐκλείψῃ
Ἄλλη νῆσος τῆς Ἑλλάδος, φίλτατε, θέλει προκύβει
Α. Α. . . .

Ἐνεκα τῶν δικαίων παραπόνων τῶν ἐν ταῖς
ἐπαρχίαις καὶ τῶ ἐξωτερικῷ συνδρομητῶν μας
ἐνομίσασμεν καλὸν νὰ δίδωμεν εἰς τὸ ἐξῆς μίαν
δωρεάν εἰς τὸν πρῶτον ἐξ Ἀθηνῶν καὶ ἐκ Πει-
ραιῶς πέμψοντα τὴν λύσιν καὶ ἕτεραν εἰς τὸν
ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἢ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Οὗτοι σή-
μερον τῶ πρῶτῳ πέμψοντι ἡμῖν τὴν λύσιν τοῦ
ἀνωτέρω αἰνίγματος ἐξ Ἀθηνῶν καὶ ἐκ Πει-
ραιῶς δωρηθήσεται τὸ ὄραιον διήγημα «τὸ Σ π ἡ-
λσιον τῶν Στόρτζων (G. Regnaud de
Warin)» ὅμοιον τούτου τῶ πρῶτῳ πέμψοντι
τοιαύτην ἐκ τῶν Ἐπαρχιῶν ἢ τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Οἱ προμηθεύοντες 10 συνδρομητὰς εἰς τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην προκληρώνοντες τὴν ἐτήσιαν
συνδρομὴν των λαμβάνουσιν ἐπὶ ἕν ἔτος αὐτὴν δωρεάν.

Οἱ ἑλλάσσοντες δισημονὴν συνδρομητὰ ὀφείλουσι νὰ εἰδοποιῶσιν «ἐγγράφως» τὴν διεύθυνσιν περὶ
τούτου, ἵνα γνωρίζῃ τοῦ πρέπει νὰ στέλλῃ τὰ φυλλάδια· εἰ δὲ μὴ τα ἀπωλεσθέντα ἀναπληροῦντα
ἐντὶ λεπτῶν 50 ἑκαστον.

ΟΥΔΕΙΣ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις γίνεται συνδρομητῆς, ἂν ἐν πέμψῃ συγγράμῳ τῆ αἰτήσῃ καὶ
τὸ ποσὸν τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς.

ΠΑΣΑ ἐπιστολὴ μὴ ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν εἶναι ἀπαράδεκτος.

Αἱ ἐπιστολαὶ ἐπιγράφονται οὕτω:

Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ περιοδ. συγγράμ. «Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη». Ἐξ Ἀθηνῶν

Αἱ περιέχουσαι γράματα ἐπιστολαὶ πρέπει νὰ στέλλωνται ἐπὶ συστάσει.

Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται τὴν 1 Νοεμβρίου καὶ λήγουσι τὴν 31 Ὀκτωβρίου.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται,

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ παρὰ τῷ γραφείῳ τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης κειμένη ἀπέναντι τῆς β ρ ο σ τ η ς
Λέξ α καὶ τῷ Βιβλιοπωλείῳ ἀδελφῶν Περρῆ. — ΕΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ Γ. Μέρου
καὶ Γ. Χούμη. — ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ παρὰ τοῖς Κυρίοις Κ. Νεστορίδῃ καὶ Γεωργίῳ Ἀναστ. Γκολινο-
πούλῳ φαρμακοποιῷ καὶ Στεφάνῳ Χατζοπούλῳ. — ΕΝ ΧΑΛΚΙΔΙ παρὰ τῷ Κ. Ἀλέξ. Οὐκού-
πούλῳ φαρμακοποιῷ καὶ Στεφάνῳ Χατζοπούλῳ. — ΕΝ ΚΑΛΑΜΑΙΣ παρὰ τῷ
Κυρ. Ξενῳ. Μαυρογιάννῃ ἱατρῷ. — ΕΝ ΛΕΩΝΙΔΙΩ παρὰ τῷ Κ. Α. Γ. Λεωνῶ ἡμάρτῳ Λε-
μναίων. — ΕΝ ΑΣΤΡΕΙ παρὰ τῷ Κ. Εὐστ. Χασαπογιάννῃ. — ΕΝ ΤΡΙΗΘΩΙ παρὰ τῷ Κ.
Ἰωάννῃ Ἰωαννίδη φαρμακοποιῷ. — ΕΝ ΤΙΜΩ παρὰ τῷ Κ. Ν. Ι. Καργάδῃ. — ΕΝ ΝΑΥ-
ΠΑΙΩ παρὰ τῷ βιβλιοπωλείῳ Σοφῆ καὶ κ. Εὐθυμοπούλῳ βουλευτῆ. — ΕΝ ΣΙΦΝΩ παρὰ τῷ
Κ. Κωνστ. Περθελεγιῷ. — ΕΝ ΚΑΡΥΣΣΩ παρὰ τῷ Ἀριστέδῃ Στρατῆ. — ΕΝ ΘΕΙΒΑΙΣ
παρὰ τῷ Κ. Εὐσταθ. Καλόπουλῳ. — ΕΝ ΛΑΜΙΑΙ παρὰ τῷ Κ. Ἀντωνῷ Πεταλῆ πρωτοδίκῃ. — ΕΝ
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΙ παρὰ τῷ Κ. Γ. Φλωριά δικηγόρῳ. — ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩΙ παρὰ τῷ Κ. Γ. Σαῖκα.
— ΕΝ ΠΑΞΟΙΣ παρὰ τῷ ἐπαρχεῦοντι Θεογ. Ἡλιοπούλῳ. — ΕΝ ΑΔΡΙΣΣΩΙ παρὰ τῷ Κ. Χ. Στυ-
λίδῃ. — ΕΝ ΒΩΛΩΙ παρὰ τῷ Κ. Παπακωστοπούλῳ Προξένῳ τῆς Ἑλλάδος. — ΕΝ ΑΔΕΕΑΝ-
ΔΡΕΙΑΙ παρὰ τῷ Κ. Εὐαγ. Βασιλοπούλῳ [Grand-casino] — ΕΝ ΚΑΙΡΩ παρὰ τῷ Κ. Β. Ματα-
ράκα. — ΕΝ ΠΟΡΤ-ΣΑΥΤ παρὰ τῷ Κ. Εὐαγγελίῳ Στρατῆ δικηγόρῳ. — ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟ-
ΝΙΚῃ παρὰ τῷ Ι. Ζαχαριάδῃ δικηγόρῳ. — ΕΝ ΣΕΡΡΑΙΣ παρὰ τῷ Φ. Περρῆ. — ΕΝ
ΣΑΜΩΙ παρὰ τῷ γραφείῳ τῆς Ἐκτρ. «Σόμος». — ΕΝ ΜΗΤΥΛΙΝῃ παρὰ τῷ Γερμανοκλεῖ
Μαρίνου. — ΕΝ ΣΜΥΡΝῃ παρὰ τῷ Κ. Σπυρίδωνι Ἰβλῆ καὶ τῷ ἐφημερίστῃ «Σμύρνη». — ΕΝ
ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΙ παρὰ τῷ Γ. Α. Καλλιθένῃ μουσικῷ. — ΕΝ ΧΙΩΙ παρὰ τῷ Λεωνῆδῃ Ἀργυρο-
πούλῳ γοαρμοτεῖ τοῦ Ἰλλυν. Προξενίου — ΕΝ ΜΕΑΤΤῃ παρὰ τῷ Κ. Εὐσταθίῳ Περτροκοκίῳ.
— ΕΝ Manchester παρὰ τῷ Κ. Κλεάνθῳ Μιχαηλίδῃ. — ΕΝ ΚΙΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ παρὰ
τῷ βιβλιοπωλείῳ ὁ «Λόγιος Ἑρμῆς» Δ Φιλίκου καὶ Σας (Γαλατῆς ἀριθ. 24 Πόστα Γαλλοῦ). — ΕΝ
ΓΑΛΑΖΙΩΙ παρὰ τοῖς Κυρίοις Σ. Φ. Ἀντύπα καὶ Ν. Λιδαδά. — ΕΝ ΚΑΛΑΦΑΤΙΩΙ παρὰ τῷ
Κ. Γ. Ἀντύπα. — Ἐν Βραίλα παρὰ τῷ κυρ. Χαρ. Γολμίδῃ.

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΠΡΟΙΟΛΗΡΩΤΕΑΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ἐν Ἑλλάδι	φράγ. 10
Ἐν Τουρκίᾳ	» 16
Ἐν Ῥωσίᾳ	ρούβ. ἀργ. 5
Ἐν ταῖς Ἡγεμονίαις	φλωρ. 1 1/2
Ἐν τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ ἐν γένει	φρ. 17
Ἐν Ἰνδίαῖς	εἰκοσόςφραγον 1

Ἡ πρὸ μηνὸς ἀγγελθεῖσα μετάφρασις εἰς τὸ γαλλικὸν τῶν Περσῶν τοῦ Αἰσχύλου
ὑπὸ τοῦ Κυρίου Βουρνούφ, διευθυντοῦ τῆς ἐνταῦθα Γαλλικῆς σχολῆς, ἐξελθούσα τῶν
πισωτηρίων τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνεξαρτησίας, πωλεῖται ἐν τῷ γραφείῳ αὐτῆς καὶ τῷ βι-
βλιοπωλείῳ τῶν Ἀδελφῶν Περρῆ, πρὸς ὄφελος τῶν πληγωμένων Γάλλων.

Ἐξεδόθη τὸ πρῶτον φυλλάδιον τοῦ ὑπο τῆς Κυρίας Αἰμιλίας Φραγκιά μεταφραζομέ-
νου καὶ περιοδικῶς ἐκδιδόμενου ὄραίου μυθιστορήματος τοῦ διασῆμου Ἀλεξάνδ. Δουμά
«Αἱ δύο Ἀρτέμιδες.» Ἐν Σέρφ. Ἐκαστον φυλλάδιον τιμᾶται δραχ.

Εἰς τὸ γραφεῖον τῆς « Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης » πωλοῦνται

καὶ πρὸς τὸν ἀριθμὸν ἀναγράφουσι τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπιτομῆς καὶ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐκδόσεως

- ΕΘΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ** τόμος Ε'. 1869—1870 δραχ. 6
ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ [παράρτημα Ἐθνικῆς Β.β.λιοθήκης] μυθιστόρημα
 Παύλου Φεβὰλ μετάφρασις Α. Σκαλίδου. Τόμος Α' καὶ Β' δραχ. 6
ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ ΠΑΡΕΡΓΑ. Ἀπόσπασμα ἡμερολογίου [παράρτημα Ἐθνικῆς
 Βιβλιοθήκης] λεπ. 80
ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΙΤΟΥ [συνέχεια τοῦ μυθιστ. ἐπὶ Περιδέραιον τῆς βασιλείας]
 μυθιστόρημα Ἀλεξ. Δουμά μετάφρασις Α. Γ. Σκαλίδου. δραχ. 6
ΚΟΜΗΣΣΑ ΣΑΡΝΥ [συνέχεια Ἀγγέλου Πιτοῦ] μυθιστόρημα Ἀλεξ. Δουμά
 μετάφρασις Α. Σκαλίδου, τόμοι τέσσαρες δραχ. 14
ΠΑΡΙΣΙΝΑ ΔΡΑΜΑΤΑ μυθιστόρημα Ποσοδὸν δὲ Τεράλ, μετάφρασις Α. Σκα-
 λίδου καὶ Παρδαλάκη τόμοι ὀκτώδεως τρεῖς. δραχ. 14
Ο ΙΠΠΟΤΗΣ ΤΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΟΙΚΟΥ μυθιστ. Ἀλεξ. Δουμά » 5
Η ΚΑΛΥΒΗ ΤΟΥ ΘΩΜΑ μυθιστορία Ἐρρίετης Στόβη τόμοι δύο » 5
ΑΠΟΚΡΥΦΑ ΤΩΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΝ τῆς Νεαπόλεως περιεργον καὶ ὠραῖον
 μυθιστόρημα. δραχ. 4
ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ [δέκα μικρὰ κωμῳδία] ὑπὸ Δ. Παπαρρήγοπούλου » 2,50
Ο ΝΕΡΩΝ Τραγωδία εἰς πράξεις τέσσαρας ὑπὸ Τιμοῦ Δ. Ἀμπελά δρ. 1,50
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ Μ. Λελέκου. δραχ. 2
ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ διαμοιρασμένα εἰς μελέτας, ἐξετάσεις καὶ
 ἀναγνώσεις, ὑπὸ Νικοδήμου τοῦ ἀγιορείτου, ἐξεδύθησαν τὸ πρῶτον ἐν Βενετία τῷ
 1800 παρὰ Δ. Καριτζιώτου, τὸ δεύτερον δὲ παρὰ Ν. Ρουσοπούλου. δραχ. 6
Τὸ ΧΑΤΟΥΦΥΛΑΚΙΟΝ δράμα εἰς ἑξὶ πράξεις Ἀγγελ. Καλκάνη μεταφρασθὲν
 ἐξ ἀνεκδότου Ἰταλικοῦ χειρογράφου ὑπὸ Γ. Σφήκα ἐν Ζακύνθῳ δραχ. 1
 Ὅστις ἐκ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φιλομούσων ἐπιθυμεῖ τὴν ἀποκτήσῃ ἐκ τῶν ἀνω-
 τέρω νεωτάτων καὶ εἰς τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας τῶν πωλουμένων μυθιστορημάτων, δύνα-
 ται τὰ εἰσποτήσῃ ἡμᾶς, συνοδεύων τὴν αἴτησιν του μὲ τὸ ἀντίτιμον τῆς ἀξίας τοῦ
 ζητουμένου βιβλίου.

Βιβλία νέα.

- Ἡ Βιβλιοθήκη ἀγγέλλει πᾶν ἐκδιδόμενον βιβλίον οὐ ἀντίτυπον ἠθελεν ἀποσταλῆ
 εἰς τὸ γραφεῖόν μας.
ΑΝΑΤΟΜΙΚΑ ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ ὑπὸ τοῦ λατροῦ Α. Παπα-Ἰωάννου. Τεύ-
 χος Α'. δραχ. 2
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ τοῦ 1871, μετὰ Εὐρωπαϊκῶν εἰκό-
 των. Ἔτος τρίτον, Περρῆς Βαρπᾶς ἐκδύται. δρ. 2.
Ο ΚΑΖΑΜΙΑΣ ΤΟΥ ΚΟΡΜΗΛΑ τοῦ 1871. Ἔτος 33ον δρ. 1,50
Ο ΚΟΜΗΣ ΤΩΝ ΣΑΛΩΝΩΝ δράμα ἐπαινεθὲν τῷ Βουτζινατῷ ἀγῶνι εἰς
 μέρη πέντε ὑπὸ Σ. Π. Λάμπρου. δρ. 2,50
ΠΑΛΜΟΙ ΚΑΙ ΔΑΚΡΥΪΑ ἦτοι συλλογὴ λυρικῶν ποιήσεων ὑπὸ Α. Σ. Λιβα-
 θινοπούλου ἐπιλοχίου τοῦ πεζικοῦ. Ἐν Κεφαλληνίᾳ τιμᾶται δραχ. 1
ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ τοῦ 1871 δεδεμένον ἐπιχρῦσως μετὰ 40
 φωτογραφικῶν εἰκόνων, ὑπὸ Ι. Κ. Χούμη ἔτος Α'. ἐν Σύρῳ φράγκα 10
ΑΤΤΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ἔτος Ε'. ὑπὸ Εἰρηναίου Ἀσωπίου δεδεμένον
 ἐπιχρῦσως. Ἐν Ἀθήναις φράγκα 4.
Ὁ Πηγμὼν Σκύλαξ, μυθιστορία φιλοσοφικοπολιτικῆ Ἐδουάρδου Λαβουλάτη,
 μετάφρασις Α. Π. Παρὰ τῷ βιβλιοπωλεῖ Ἀδελφῶν Περρῆ. γραχ. 2